หนังสือเรียนภาษาไทย

ชุดพื้นฐานภาษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๓๓)

กระทรวงศึกษาธิการ

คำแนะนำผู้ปกครอง

ผู้ปกครองจะช่วยบุตรหลานของท่านให้อ่านหนังสือที่บ้านได้ดังนี้

๑. ให้อ่านหนังสือที่บ้านอยู่เสมอเพื่อให้มีนิสัยรักการอ่าน

๒. ช่วยเหลือให้อ่านหนังสือตามขั้นตอนต่อไปนี้

   ๒.๑ ให้เล่าเรื่องในหนังสือเรียนตามภาพ

   ๒.๒ ให้อ่านคำจากภาพในหนังสือเรียน

   ๒.๓ อ่านเรื่องในหนังสือเรียนแล้วให้เล่าเรื่องให้ฟัง

   ๒.๔ สะกดคำตามหนังสือเรียนและหัดเขียน

   ๒.๕ อ่านบทอ่านเสริมบทเรียนแล้วให้เล่าเรื่องให้ฟัง

   ๒.๖ เล่นทายคำอ่านในหนังสือเรียน

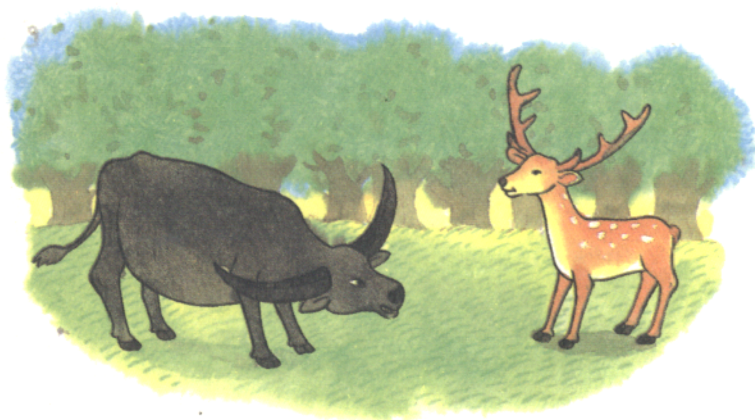
หนังสือเรียนภาษาไทย

ชุดพื้นฐานภาษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒

ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๓๓)

ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือเรียนภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)
พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๓๔ ใช้ในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร
พิมพ์ครั้งที่สอง พ.ศ. ๒๕๓๕ ใช้ในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร

ผู้จัดทำต้นฉบับ
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

ISBN 974 – 10 – 0766 – 3

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) ขึ้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๔

(นายอรุณ ปรีดีดิลก)
รองปลัดกระทรวง ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ตามที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) และได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหนังสือเรียน คู่มือครู และแบบฝึกหัดภาษาไทย ระดับประถมศึกษา เพื่อจัดทำสื่อการเรียนการสอนภาษาไทยนั้น คณะกรรมการได้จัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ขึ้น เพื่อใช้ทดลองในโรงเรียนในโครงการร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ในปีการศึกษา ๒๕๓๔ แล้วติดตามผลการใช้ นำต้นฉบับมาปรับปรุงให้มีคุณภาพเพื่อจัดพิมพ์ใช้จริงในโรงเรียนในโครงการร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรในปีการศึกษา ๒๕๓๕ และใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศในปีการศึกษา ๒๕๓๖ เป็นต้นไป

การเรียนการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง ได้พัฒนาไปจากเดิมบ้าง กล่าวคือ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเรียนภาษาอย่างมีความหมาย เกิดทักษะกระบวนการและความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ มีความคล่องแคล่ว แม่นยำในทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน และสามารถสื่อความได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หนังสือเรียนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓) นี้ ได้กำหนดให้นักเรียนได้เรียนคำพื้นฐานจากหนังสือเรียนประมาณ ๘๐๐ คำ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ในขณะเดียวกันก็ขยายวงประสบการณ์ของคำที่ใช้ในชีวิตประจำวันด้วย เพื่อประโยชน์ในการเรียนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ การสอนจึงไม่ได้ยึดหนังสือเรียนเพียงอย่างเดียว นักเรียนจึงเรียนจากประสบการณ์ทางภาษาที่ครูสร้างขึ้น กล่าวคือเรียนการอ่าน การเขียนคำจากประสบการณ์ ให้เกิดความคิด ความสนใจ ดูภาพ ครูเล่าเรื่องให้ฟัง ให้นักเรียนเล่ากลับโดยใช้ภาษาของนักเรียนเอง อ่านบทเรียน อ่านคำใหม่ที่เป็นคำพื้นฐานและคำคุ้นตา แจกลูกสะกดคำ อ่านจากหนังสืออื่น ๆ ที่มีความยากง่ายและมีวงคำใกล้เคียงกับหนังสือเรียน ทั้งนี้เพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก นอกจากนี้หนังสือเรียนชุดนี้ยังคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย โดยกำหนดเรื่องให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมเพื่อให้นักเรียนอยู่ในสังคมได้ด้วยความสุข ครูผู้สอนกับผู้ปกครองจึงควรจะร่วมมือกันฝึกให้นักเรียนอ่านหนังสือด้วยตนเองให้มากขึ้น โดยเฉพาะเนื้อหาในหนังสือ บทอ่านเสริมบทเรียน ทั้งที่เป็นร้อยแก้วและบทร้อยกรอง จะช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนมีทักษะการอ่านในวงศัพท์ที่สอดคล้องกับบทเรียน ให้มีทักษะการเขียนควบคู่ไปกับการอ่าน ได้เล่าเรื่องเพื่อฝึกการพูด ได้ฟังเรื่องที่นักเรียนหรือครูอ่านให้ฟัง จากแนวการสอนดังกล่าวนี้จะทำให้นักเรียนมีทักษะทางภาษาดีขึ้น

กรมวิชาการหวังว่าหนังสือเรียนภาษาไทยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุผลตามจุดประสงค์ของหลักสูตร อย่างไรก็ดีหนังสือเล่มนี้อาจยังมีข้อควรปรับปรุงแก้ไขอยู่อีกบ้าง กรมวิชาการยินดีรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขหนังสือเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

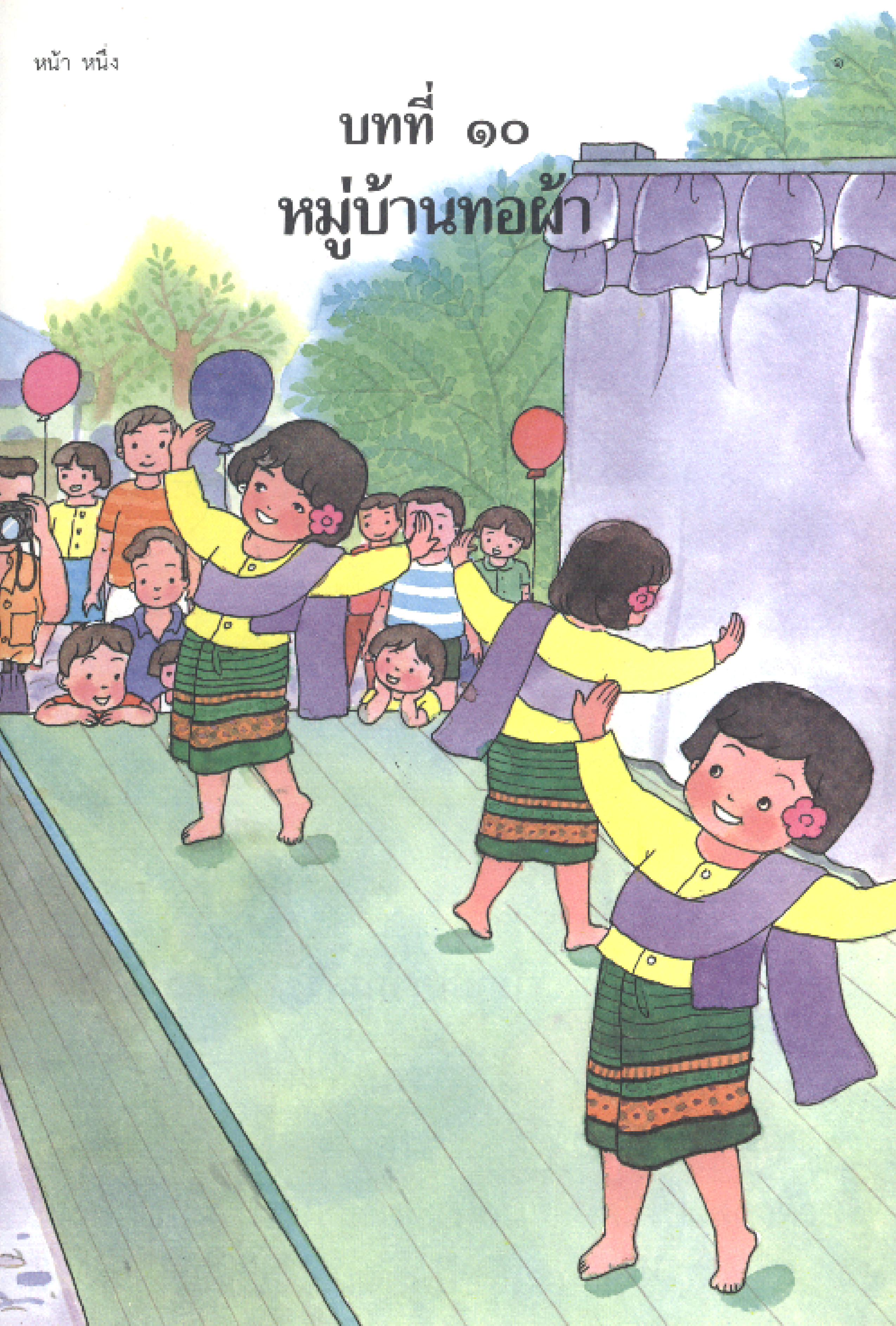
กรมวิชาการขอขอบคุณคณะกรรมการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำหนังสือเรียนนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยดีไว้ ณ โอกาสนี้

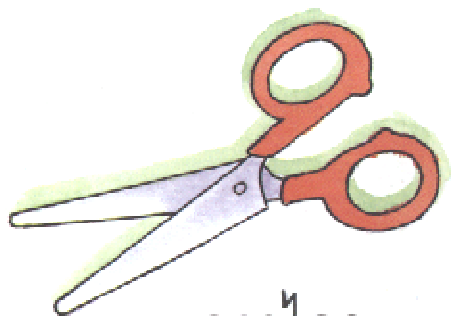
(นายจำเริญ เสกธีระ)
อธิบดีกรมวิชาการ
๑๖ เมษายน ๒๕๓๔

สารบัญ

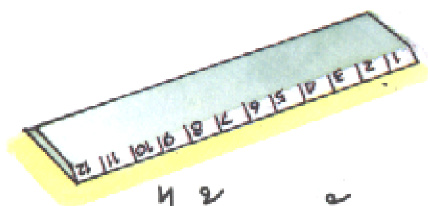

บทที่ ๑๐
หมู่บ้านทอผ้า

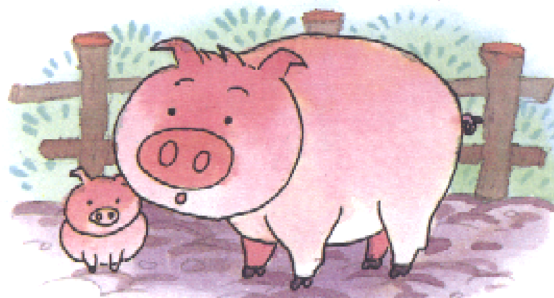
กรรไกร

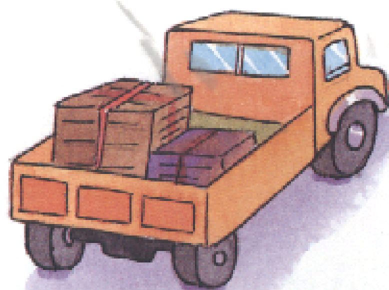
ไม้บรรทัด

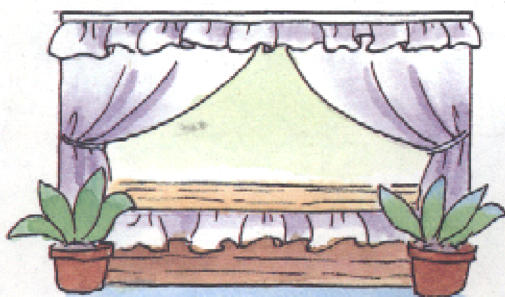
ปรบมือ

หมู

รถบรรทุก

เวที

ช่างถ่ายรูป

หมู่บ้านทอผ้า

ที่อำเภอจะมีงานประจำปี งานนี้เป็นงานใหญ่ ในงานจะมีการแสดงสินค้าพื้นเมืองและการแสดงของนักเรียน ประกายและเพื่อน ๆ ก็จะไปแสดงด้วย พ่อแม่และเด็ก ๆ ตื่นเต้นเมื่อรู้ข่าว

ตอนกลางคืนพ่อและแม่ไปประชุมที่บ้านผู้ใหญ่-บ้าน ประกายคิดว่าแม่คงตกลงเรื่องการแสดงของเด็ก ๆ ด้วย หมู่บ้านของประกายนี้ดี เวลามีงานทุกคนจะไปประชุมพร้อมกันและช่วยเหลือกัน พ่อเคยพูดเสมอว่า การร่วมมือร่วมใจทำให้หมู่บ้านเจริญ

ประกายรักทุกคนในหมู่บ้าน ทุกคนเป็นคนดีขยันขันแข็ง ผู้ชายทำงานในนา ผู้หญิงทำงานในบ้าน เมื่อมีเวลาว่างผู้หญิงจะทอผ้า ผู้ชายจะปลูกผัก เลี้ยงหมู และเลี้ยงไก่

ผ้าทอของคนในหมู่บ้านนี้สวยที่สุด ผู้หญิงทุกคนทอผ้าสวย ๆ ส่งไปขาย ได้เงินเข้าหมู่บ้านทุกครอบครัวจึงมีความสุข

คืนนั้นแม่กลับจากที่ประชุม แม่ก็มานั่งทอผ้าอยู่จนดึก เมื่อประกายตื่นขึ้นมาในตอนเช้าก็เห็นแม่ทอผ้าได้มากแล้ว แม่บอกว่าแม่จะเอาผ้าทอนี้ไปตัดชุดรำให้ประกาย

ประกายตื่นเต้นมากที่จะได้ชุดรำสวย ๆ แม่บอกว่าจะทำให้เสร็จทันวันงาน ประกายรู้ว่าแม่รัก

ประกายมาก แม่ทำทุกอย่างเพื่อลูก

แม่รีบตัดชุดรำให้ประกาย แม่ใช้ไม้บรรทัดวัดผ้า ใช้กรรไกรตัดผ้า แล้วเย็บอย่างบรรจง ประกายนั่งอยู่ข้าง ๆ แม่ตลอดเวลา คอยช่วยหยิบของให้แม่

พ่อและชาวบ้านช่วยกันขนสินค้าพื้นเมืองขึ้นรถบรรทุก พวกผู้หญิงช่วยกันจัดผ้าทอบรรจุถุงอย่างสวยงามเพื่อนำไปแสดงที่งาน

เมื่อถึงวันงาน ประกายกับเพื่อน ๆ ก็แต่งกายด้วยชุดรำอย่างสวยงาม ชุดรำนี้ตัดจากผ้าที่แม่ของ

พวกเธอทอให้ ใคร ๆ ก็ชมว่าชุดรำนี้สวยมาก เด็ก ๆ ดีใจและตั้งใจว่าจะรำให้ดีที่สุด

เมื่อถึงเวลาแสดง ประกายและเพื่อน ๆ ก็ออกไปรำหน้าเวที มีช่างถ่ายรูปคนหนึ่งขึ้นไปยืนที่บันได เพื่อบันทึกภาพการแสดงของประกายและเพื่อน ๆ เมื่อการแสดงจบลงผู้ชมก็ปรบมือให้ ทุกคนชมว่าเด็ก ๆ รำสวย มีผู้หญิงหลายคนเข้ามาดูผ้าทอที่ตัดชุดรำของประกายและเพื่อน ๆ แล้วถามว่าผ้านี้ได้มาจากไหน ประกายยิ้มและตอบว่า “แม่ของหนูทอเอง ผ้านี้เป็นผ้าพื้นเมืองของหมู่บ้านหนู”

ประกายดีใจที่ได้บอกกับทุกคนอย่างนี้ เพราะประกายรักแม่ รักผ้าทอ และรักทุกคนในหมู่บ้านของเธอ

คำใหม่ในบทเรียน

ไก่ ขน คืน งานประจำปี จบ ช่วยเหลือ ชุดรำ ดึก ตกลง แต่งกาย ถุง ทอ ทอผ้า บันทึก ปรบมือ ผ้า ผ้าทอ ผ้าพื้นเมือง ผู้ชม พร้อม เย็บ รำ เวที เวลาว่าง สินค้าพื้นเมือง หนู หมู อำเภอ **กรรไกร การร่วมมือ การแสดง การแสดงสินค้าพื้นเมือง เจริญ ช่างถ่ายรูป บรรจง บรรจุ ภาพ ไม้บรรทัด รถบรรทุก เสมอ แสดง**

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

ภาพ อ่านว่า พาบ (พ สะกด อ่านออกเสียง บ สะกด)

ช่างถ่ายรูปบันทึกภาพการแสดงของนักเรียน

อ่านคำที่ใช้ รร (ร หัน)

รร เรียกว่า ร หัน ออกเสียง อัน
บรร อ่านออกเสียง บัน

บรรทัด	บรรทุก	บรรจุ	บรรจง
บรรดา	บรรเทา	บรรยาย	บรรเลง

ไม้บรรทัด รถบรรทุก บรรจุขวด บรรเลงเพลง
ตัวบรรจง ฟังบรรยาย บรรเทาปวด บรรดาครู

นักเรียนใช้ไม้บรรทัดตีเส้นและเขียนหนังสือตัวบรรจง

รถคันนี้บรรทุกผักและผลไม้มาเต็มรถ

เขากำลังบรรจุน้ำส้มลงในขวด

บรรดานักเรียนกำลังฟังคำบรรยายของครู

อย่าซื้อยาบรรเทาปวดมากินเอง

ตอนเช้ามีการบรรเลงเพลงชาติที่หน้าเสาธง

อ่านคำที่ใช้ บัน

บันได บันทึก บันเทิง

ขึ้นบันได สมุดบันทึก งานบันเทิง

บันทึก

เขาเดินลงบันไดมาหาฉัน
นักเรียนบันทึกเรื่องที่อ่านลงในสมุด
นิทานเป็นเรื่องบันเทิงที่นักเรียนชอบฟัง

ลายมือสวย

ถ้าเราอยากจะเขียนหนังสือให้สวยงาม เป็นระเบียบ อ่านง่าย เราต้องฝึกฝนบ่อย ๆ ตอนแรกเราต้องฝึกคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดอย่างช้า ๆ แล้วจึงฝึกคัดลายมือให้เร็วขึ้น เวลานักเรียนคัดลายมือต้องจับดินสอให้ถูก และนั่งให้ถูกวิธี เขียนตัวหนังสือมีหัว เขียนให้อ่านง่าย สวยงาม ถูกต้อง และคัดได้เร็ว ผู้ที่มีลายมือสวย ครูก็ชม เพื่อนก็ชอบ

อ่านเสริมบทเรียน

แม่หมากับลูกแมว

แม่หมาตัวหนึ่งออกลูกอยู่ใต้บันไดบ้าน ต่อมาลูกของมันตาย มันจึงคิดถึงลูกของมันมาก มันนอนซึมอยู่ใต้บันไดตลอดเวลา

วันหนึ่งมีลูกแมวเดินหลงทางมา ลูกแมวตัวนี้น่ารักมาก มีขนสีขาว ตาสีฟ้า มันไม่มีแม่ แม่ของมันถูกรถบรรทุกทับตาย มันเห็นแม่หมานอนอยู่ใต้บันได มันจึงเดินเข้าไปหาแม่หมาแล้วพูดว่า "แม่จ๋า ฉันหิวนม" แม่หมาเห็นลูกแมว มันก็เลียลูกแมวและให้ลูกแมวกินนมของมัน

หนูอ้อยลูกเจ้าของบ้านเห็นลูกแมวกินนมแม่หมา จึงเข้าไปดู ลูกแมวน่ารัก หนูอ้อยคิดว่าจะทำโบให้ลูกแมว หนูอ้อยหาผ้าสีชมพู ใช้ไม้บรรทัดวัดผ้า และใช้กรรไกรบรรจงตัดผ้า เสร็จแล้วจึงนำไปผูกเป็นโบที่คอลูกแมวอย่างสวยงาม

แม่หมาเลี้ยงลูกแมวด้วยความรัก เมื่อแม่หมาเดินไปไหนลูกแมวก็จะเดินตาม บรรดาคนที่ผ่านไปมาต่างก็หยุดดูแม่หมาและลูกแมวอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข เมื่อแม่หมาแก่ตัวลงลูกแมวก็คอยดูแลแม่หมาเหมือนแม่ของมัน

คนเราก็เช่นเดียวกัน เมื่อพ่อแม่ของเราแก่แล้ว เราเป็นลูกก็ต้องดูแลท่าน ให้ท่านมีความสุข

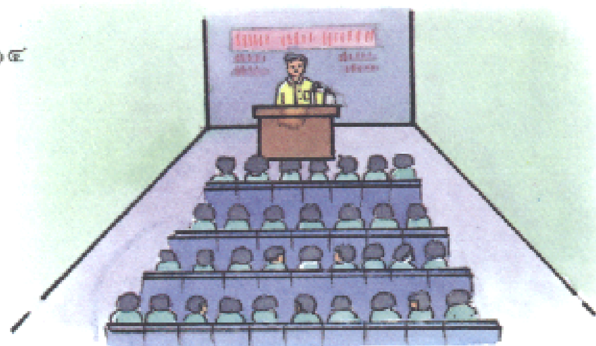
แต่งคำทำเป็นเพลง

คำคัดบรรจุลง ตัวบรรจงเต็มบรรทัด
บรรยายอย่างรวบรัด ให้แน่ชัดจนเข้าใจ
แต่งคำทำเป็นเพลง ร้องบรรเลงเสียงสดใส
บรรดาสิ่งเคืองใจ บรรเทาได้ด้วยเสียงเพลง

บทที่ ๑๑
โรงเรียนสีเขียว

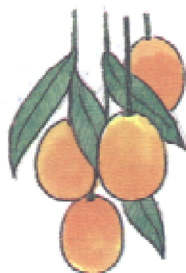

ห้องประชุม

ตะไคร้

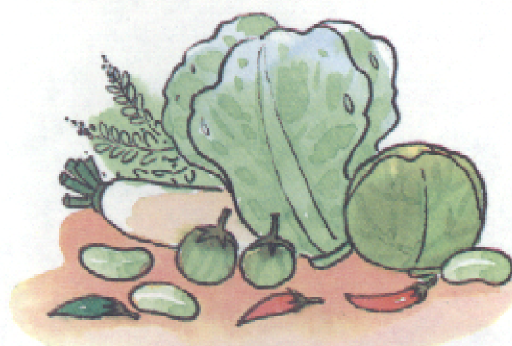
มะปราง

มะพร้าว

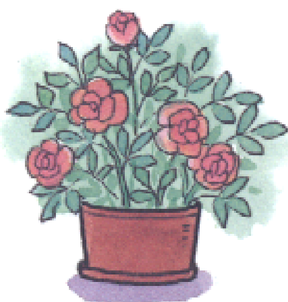
ไม้ยืนต้น

ผักสวนครัว

ร่มเงา

ไม้ดอก

โรงเรียนสีเขียว

เช้าวันหนึ่ง ครูใหญ่พูดกับนักเรียนในห้อง-ประชุมว่า "เรามาช่วยทำให้โรงเรียนเป็นสีเขียวกันเถอะ"

"เราจะทาสีโรงเรียนหรือคะ" นักเรียนคนหนึ่งถามขึ้น

ครูใหญ่ยิ้มแล้วพูดว่า "เราไม่ได้ทาสีโรงเรียน แต่เราจะปลูกต้นไม้ในโรงเรียน ถ้าเราปลูกต้นไม้มาก ๆ โรงเรียนของเราก็จะเป็นสีเขียวและร่มรื่นน่าอยู่ ครูจะให้นักเรียนทุกชั้นปลูกต้นไม้และดูแลให้ดี เราจะประกวดการปลูกต้นไม้กันด้วย"

นักเรียนทุกชั้นสนใจการประกวดปลูกต้นไม้และช่วยกันคิดว่า จะปลูกต้นไม้อะไรดี บางชั้นจะปลูกไม้ยืนต้น เช่น มะพร้าว มะปราง มะกรูด บางชั้นจะปลูกไม้ดอก เช่น ราตรี ผกากรอง ดาวกระจาย กุหลาบ ส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ปรึกษากันแล้ว ตกลงจะปลูกผักสวนครัว เพราะปลูกง่าย โตเร็ว และใช้ทำอาหารได้

วันต่อมา นักเรียนชั้นต่าง ๆ ช่วยกันปลูกต้นไม้ยืนต้นและไม้ดอก ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ครูตลับให้เด็ก ๆ ช่วยกันถางหญ้าและแบ่งกลุ่มกันทำแปลงผัก เมื่อนักเรียนทำแปลงผักเสร็จแล้ว ก็ช่วยกันนำพันธุ์ผักมาปลูก เช่น พริกขี้หนู ตะไคร้ กะเพรา และผักอื่น ๆ เด็ก ๆ ช่วยกันดูแลรดน้ำ พรวนดิน ถอนหญ้าที่ขึ้นแซมในแปลงผัก ใส่ปุ๋ย และจับแมลง ไม่นานผักก็งอกงามดี

นักเรียนกลุ่มหนึ่งไม่ดูแลแปลงผักของตน ผักจึงตายหมด นักเรียนกลุ่มนั้นไม่ยอมปลูกผักอีก ได้แต่เดินดูแปลงผักของคนอื่น

"ถ้าเธอไม่ร่วมกันปลูกผักอีก ชั้นของเราก็จะไม่ชนะการประกวด" วิชาเตือนนักเรียนกลุ่มนั้นในเช้าวันหนึ่ง

"ถึงเราไม่ปลูก คนอื่นก็ปลูกอยู่แล้ว" นักเรียนคนหนึ่งในกลุ่มนั้นตอบ

วิชาไม่เห็นด้วย ยอด ประกาย พลอย และอารีก็ไม่เห็นด้วย ประกายพูดว่า "ถ้าเธอช่วยกันปลูกผักอีกครั้ง พวกเราจะช่วยเธอ" เพื่อน ๆ ช่วยกันพูด ในที่สุดนักเรียนกลุ่มนั้นก็เข้าใจและเริ่มปลูกผักอีกครั้ง

ต่างช่วยกันดูแลแปลงผักของตนและดูแลแปลงผักของเพื่อนด้วย

วันหนึ่ง ครูใหญ่ประชุมนักเรียนในห้องประชุมและบอกว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ชนะการประกวดปลูกต้นไม้ ครูใหญ่เรียกหัวหน้าชั้นไปรับรางวัล วิชาซึ่งเป็นหัวหน้าชั้นจึงไปรับรางวัลจากครูใหญ่ ทุกคนปรบมือให้ ครูใหญ่พูดกับนักเรียนว่า "นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่สองพร้อมใจกัน

ทำงานดีมาก ช่วยกันปลูกผักสวนครัว ถ้าเราทุกคนช่วยกันทำงานอย่างนี้ โรงเรียนของเราก็จะเป็นสีเขียว ต้นไม้บางต้นก็ให้ร่มเงา บางต้นก็ให้ดอกไม้สีสวย โรงเรียนของเราจึงร่มรื่น สวยงามและน่าอยู่"

คำใหม่ในบทเรียน

กลุ่ม กะเพรา การประกวด การปลูก ครั้ง งอกงาม ง่าย ซึ่ง แซม ดาวกระจาย ตะไคร้ ถอน ประกวด ปรึกษา ปุ๋ย แปลงผัก ผกากรอง ผักสวนครัว พรวนดิน พร้อมใจ พริกขี้หนู มะกรูด มะปราง มะพร้าว ไม้ดอก ไม้ยืนต้น ร่มเงา ร่มรื่น ราตรี เริ่ม ห้องประชุม หัวหน้า ชนะ พันธุ์ แมลง รางวัล

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

รางวัล อ่านว่า ราง-วัน

ปรึกษา อ่านว่า ปรึก-สา

พันธุ์ อ่านว่า พัน

นักเรียนดีใจที่ได้รับรางวัล

นักเรียนปรึกษากันเรื่องการทำความสะอาดห้องเรียน

นักเรียนนำพันธุ์ผักมาปลูกผักสวนครัว

อ่านอักษรควบกล้ำ กร- ขร- คร- ตร- ปร- พร-

กร- ขร- คร- ตร- ปร- พร- เป็นอักษรควบกล้ำแท้ ออกเสียง กรอ ขรอ ครอ ตรอ ปรอ พรอ เป็นเสียงกล้ำพร้อมกัน

กระ —— กร – -ะ —— กระ

ขรัว —— ขร – -ัว —— ขรัว

ครีบ —— คร – -ี – บ —— ครีบ

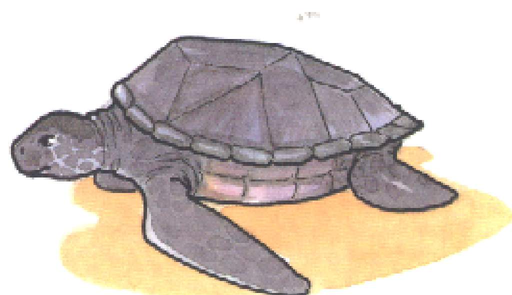
ตรัง —— ตร – -ะ – ง —— ตรัง

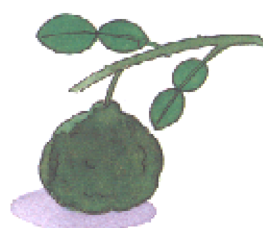
ปรุง —— ปร – -ุ – ง —— ปรุง

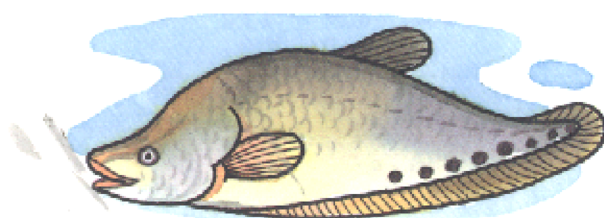
พริก —— พร – -ิ – ก —— พริก

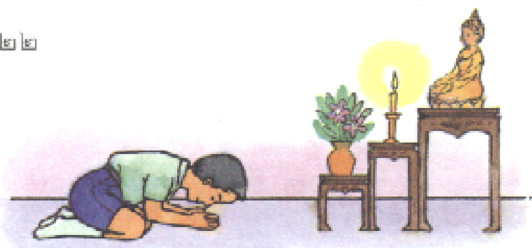
กระ	กรัง	กรับ	กราก	กราด
กราบ	กราม	กราย	กริบ	กรอง
กรง	กรด	กรน	กรวด	เกรง
เกรียบ	ไกร	ขรุขระ	ขรึม	ครับ
ครัว	คราบ	คราว	ครก	ครบ
ใคร	โครม	ตรา	แตร	ตรอก
ปรับ	ปรบ	แปรง	โปรด	ปรุง
แพร	พริก	พรุน	พรวน	เพรียง

อ่านเป็นคำ

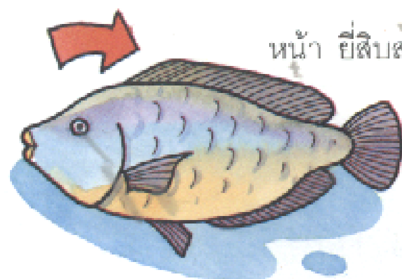

กระ

มะกรูด

ปลากราย

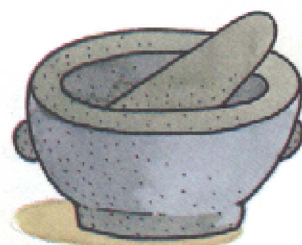
กราบพระ

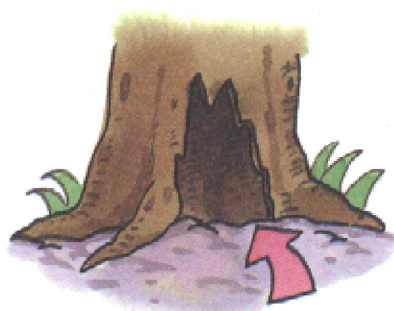
ครีบปลา

หอยแครง

ครก

โพรงไม้

แปรงฟัน

กุ้งก้ามกราม	เต่ากระ	มะกรูด	ปลากราย
กราบพระ	กระจิบ	กระจอก	กระทิง
กระต่าย	กระรอก	พูดครับ	ครอบครัว
ครีบปลา	หอยแครง	ครกหิน	ตรอกแคบ
ตรากตรำ	ตรงไป	ราตรี	แปรงฟัน
ปรบมือ	โพรงไม้	ไหว้พระ	พรวนดิน
ผ้าแพร	พูดเพราะ	ฝนพรำ	พริกเผ็ด

กระเป็นเต่าอยู่ในทะเล
ปลากรายเป็นปลาน้ำจืด
นักเรียนชายพูด “ครับ” นักเรียนหญิงพูด “ค่ะ”
มะกรูดเป็นไม้ยืนต้น
คนดูชอบใจปรบมือให้ตัวตลก
กระรอกอยู่ในโพรงไม้
กระจิบและกระจอกเป็นนกเกาะบนต้นไม้
กระต่ายกระโดดอยู่ข้างต้นไม้
กระทิงเป็นวัวป่า ดุมาก

อ่านผันวรรณยุกต์อักษรควบกล้ำ กร- ขร- คร- ตร- ปร- พร-

อักษรควบกล้ำ กร- ตร- ปร- ผันอย่างอักษรกลาง

กา	ก่า	ก้า	ก๊า	ก๋า
กราง	กร่าง	กร้าง	กร๊าง	กร๋าง

กราง —— กร – -า – ง —— กราง
กร่าง กราง –่—— กร่าง
กร้าง กราง –้—— กร้าง
กร๊าง กราง –๊—— กร๊าง
กร๋าง กราง –๋—— กร๋าง
กราง กร่าง กร้าง กร๊าง กร๋าง

อักษรควบกล้ำ ขร– ผันอย่างอักษรสูง

ขา ข่า ข้า
ขรัว ขรั่ว ขรั้ว

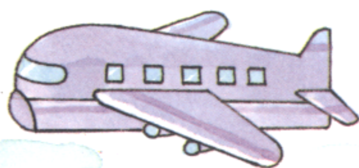
อักษรควบกล้ำ คร– พร– ผันอย่างอักษรต่ำ

คา ค่า ค้า
ครู ครู่ ครู้

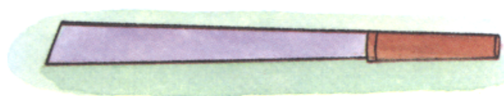
ตรู ตรู่ ตรู้ ตรู๊ ตรู๋
กราว กร่าว กร้าว กร๊าว กร๋าว
ขรัว ขรั่ว ขรั้ว
ครู ครู่ ครู้

กร่าง กร้าง กริ่ง คร้าม คร่าว คร่ำ ครึ้น เคร่ง
ครู่ เครื่อง ตรู่ ไตร่ ปรื๋อ แปร่ง แปร๋น เปรี้ยว
พร้า พร่ำ พรั่น พริ้ง พร้อม แพร่ ไพร่

อ่านเป็นคำ

เครื่องบิน

พร้า

เสือโคร่ง

เสียงกริ่ง เครื่องบิน เสือโคร่ง สักครู่
เช้าตรู่ ไตร่ตรอง ของเปรี้ยว ตาพร่า
มีดพร้า พร้อมเพรียง เมืองแพร่ พร่ำเพรื่อ

สักครู่เครื่องบินจะออกจากสนามบินแล้ว

พ่อเห็นเสือโคร่งเดินอยู่ที่ชายป่า

นักเรียนทั้งชั้นทำอะไรต้องพร้อมเพรียงกันจึงจะได้ชื่อว่าสามัคคีกัน

ช้างร้องเสียงแปร๋นน่ากลัวมาก

พ่อออกไปทำงานแต่เช้าตรู่

ผักสวนครัว

ผักสวนครัวเป็นผักที่เราปลูกไว้เพื่อนำมาปรุงอาหาร ผักสวนครัวที่ปลูกกันทั่วไป ได้แก่ มะเขือ แตงกวา ขิง ข่า ตะไคร้ พริก กะเพรา โหระพา เป็นต้น ผักสวนครัวเหล่านี้ปลูกง่าย โตเร็ว

ประโยชน์ของการปลูกผักสวนครัว คือ เราได้กินผักสดที่ไม่มียาฆ่าแมลง เราไม่ต้องไปซื้อผักจากตลาด ทำให้ประหยัดรายจ่าย นอกจากนี้ยังทำให้เราได้ออกกำลังกาย และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์อีกด้วย

อ่านเสริมบทเรียน

แกงปลากรายของหนูพริ้ง

หนูพริ้งเป็นหลานสาวป้าบุญมา หนูพริ้งจะแกงปลากราย ป้าบุญมาจึงไปเก็บใบโหระพาและใบมะกรูด

ในสวนครัวหลังบ้านมาให้หนูพริ้งใส่แกง หนูพริ้งเอาเนื้อปลากรายใส่ครกตำจนเหนียวแล้วปั้นทำเป็นลูกชิ้น หนูพริ้งปรุงเครื่องแกง เอาพริกแห้ง ตะไคร้ หอม กระเทียม ข่า ผิวมะกรูด และกะปิใส่ครกตำจนละเอียด แล้วนำมะพร้าวมาคั้นกะทิ ใส่หม้อแกงนำขึ้นตั้งบนเตาไฟ เอาเครื่องแกงผัดจนหอม แล้วเอาลูกชิ้นปลากรายใส่ลงไป

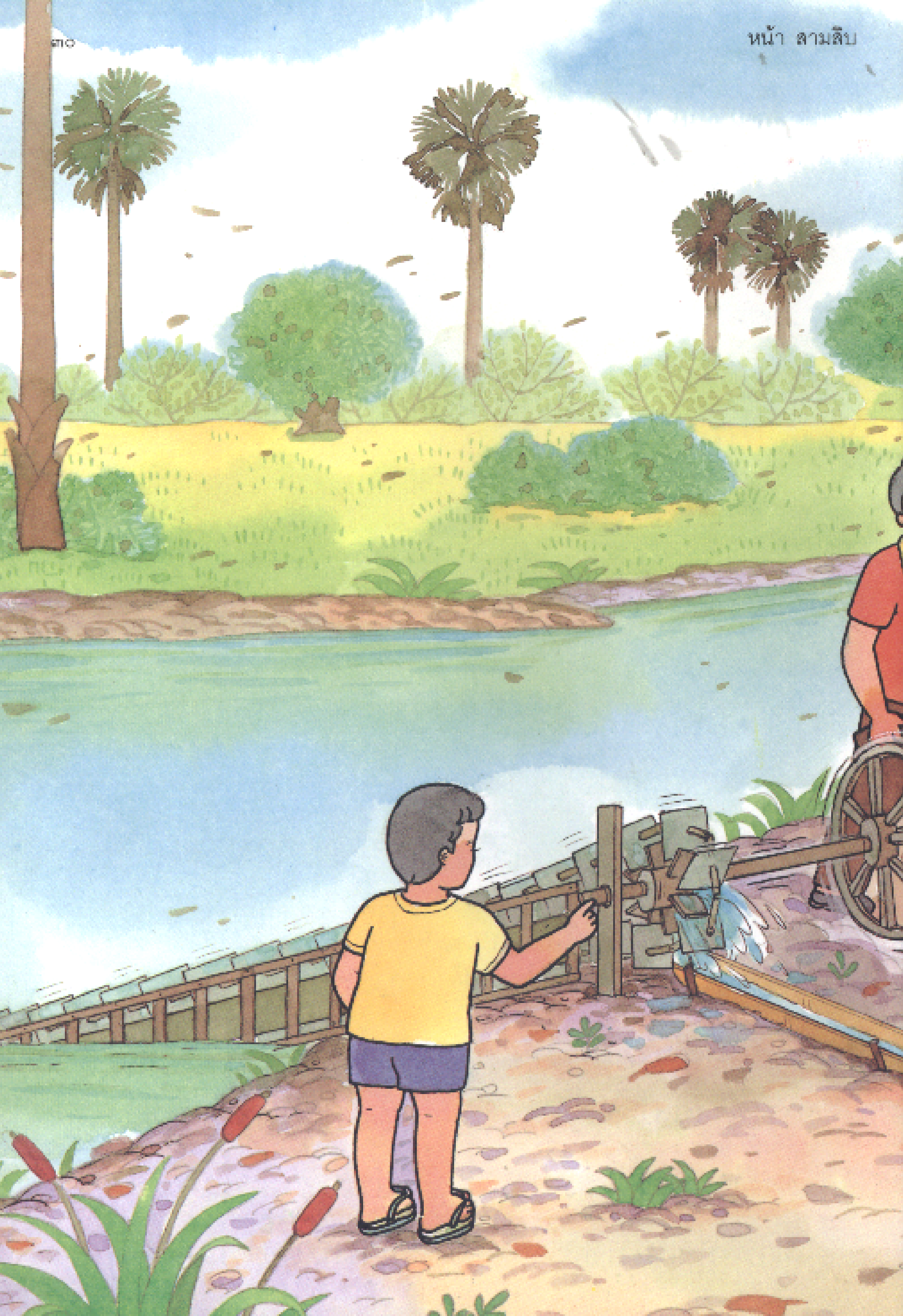
ป้าบุญมาและหนูพริ้งนำแกงไปทำบุญ และเลี้ยงคนที่มาทำบุญ ใคร ๆ ก็ชมว่า หนูพริ้งมีฝีมือดี หนูพริ้งบอกใคร ๆ ว่า “ครูที่สอนฉันให้แกงปลากรายก็คือ ป้าบุญมา เพราะฉันช่วยป้าบุญมาแกงปลา-กรายเสมอ ๆ ป้าบุญมาจะแนะนำฉัน และฉันดูวิธีแกงของป้าบุญมา ฉันก็จำได้”

วิชาความรู้หาได้จากครอบครัว ถ้าใครอยากรู้ก็ดูผู้ใหญ่ทำ รู้จักช่วยเหลือผู้ใหญ่ ก็จะได้ความรู้เหมือนหนูพริ้ง

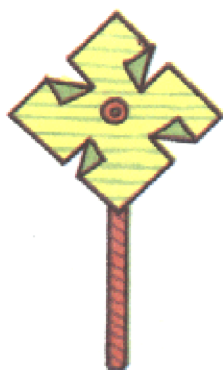
ชมป่า

มะปริงมะปราง ขึ้นข้างมะพร้าว
มะกรูดมะนาว ร่วงกราวมะยม
กระจิบกระจอก กระรอกเสียงขรม
กระต่ายตากลม ประสมเสียงใส
เสือโคร่งวิ่งมา หมาป่าวิ่งไป
กระทิงวิ่งไล่ ช้างใหญ่งวงยาว
ดอกแก้วร่วงพรู ประดู่ร่วงพราว
สีเหลืองแกมขาว งามราวปูพรม

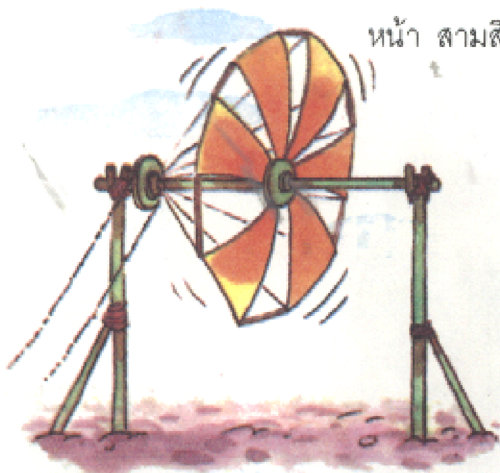

บทที่ ๑๒
ใช้ลมทำแรง

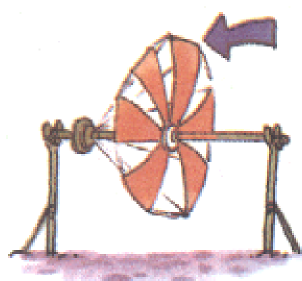
กังหัน

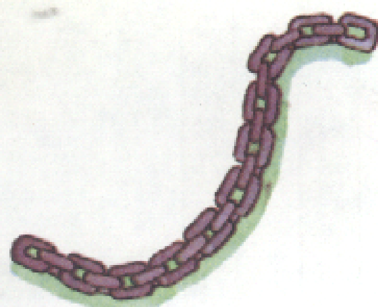
กังหันลม

ด้ามถือ

ใบพัด

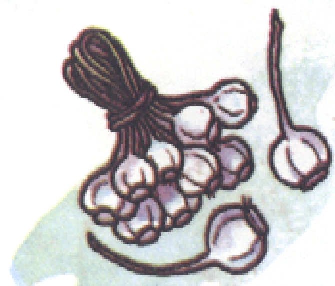
สายโซ่

หอม (หัว)

ผักกาด

กระเทียม

พริก

ใช้ลมทำแรง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ช่วยกันปลูกผักสวนครัว เช่น ข่า ตะไคร้ ผักกาด ผักคะน้า กะหล่ำปลี หอม กระเทียม พริก มะเขือ เป็นต้น ผักสวนครัวของนักเรียนงอกงามดี เพราะนักเรียนช่วยกันดูแลและเอาใจใส่จนชนะการประกวด เมื่อผักโต นักเรียนจะช่วยกันเก็บผักไปขาย และเตรียมดินสำหรับปลูกผักต่อไปอีก นักเรียนจึงมีผักสวนครัวไว้กินและขายตลอดปี

ทุกเช้าและเย็นนักเรียนจะมาดูแลผักสวนครัวของตน นักเรียนต้องเดินไปตักน้ำในคลองที่อยู่หลังโรงเรียนมารดผัก คลองอยู่ไกลจากแปลงผัก นักเรียนต้องหิ้วน้ำมาไกลจึงจะถึงแปลงผัก บางคนรู้สึกเหนื่อยมาก ครูตลับมาดูแลนักเรียนรดน้ำผักจึงคิดจะหาเครื่องทุ่นแรงมาช่วยนักเรียน

วันหนึ่ง ครูตลับนั่งอยู่ใต้ต้นตาลริมคลองหลังโรงเรียน ฝั่งตรงข้ามเป็นทุ่งนา มีลมพัดแรงตลอดวัน ครูตลับนั่งดูลมพัดยอดไม้ที่อยู่กลางทุ่งนา นักเรียนหลายคนเข้าไปหาครูตลับ ครูตลับพูดขึ้นว่า “นักเรียนดูลมพัดยอดไม้โน่น ครูจะเอาลมมาช่วยพวกเธอทำงาน”

นักเรียนต่างมองหน้ากัน ก้องถามครูตลับว่า "ครูจะเอาลมมาช่วยทำงานได้อย่างไรครับ"

"ครูจะทำกังหันลมมาใช้วิดน้ำ" ครูตลับตอบ

เมื่อถึงชั่วโมงเรียน ครูตลับให้นักเรียนทำกังหันจากกระดาษและไม้ไผ่อันเล็ก ๆ วิชาเป็นคนช่างคิด จึงเอากระดาษสีมาพันด้ามถือ ใช้กระดาษสีที่มีลวดลายมาทำใบกังหัน กังหันของวิชาจึงดูสวยกว่าของใคร ๆ ครูตลับพานักเรียนไปหลังโรงเรียน นักเรียนชูกังหันของตนขึ้น เมื่อลมพัดถูกใบพัดกังหันก็หมุนได้ นักเรียนต่างสนุกสนานกับการเล่นกังหัน

“ทำไมกังหันจึงหมุนได้” ครูตลับถามนักเรียน

“เพราะลมพัดครับ” ยอดตอบ

“แรงลมทำให้กังหันหมุนได้ครับ” วิชาตอบ

“ลมพัดทำให้มีแรงลม ถ้าลมพัดแรงก็ยิ่งมีแรงลมมาก แรงลมทำให้กังหันหมุน และเราเอากังหันมาทำงานได้” ครูตลับอธิบาย

“ครูจะเอากังหันมาทำงานอย่างไรครับ” ก้องถามอย่างสงสัย

“ครูจะทำกังหันลมมาใช้กับระหัดวิดน้ำ นำน้ำมาให้นักเรียนรดผัก” ครูตลับบอกก้อง

ครูตลับให้นักเรียนดูรูปภาพในหนังสือเล่มหนึ่ง และอธิบายวิธีทำกังหันลมให้นักเรียนฟัง ก้อง ยอด และวิชาตื่นเต้นมาก ทั้งสามคนจะมาช่วยครูตลับทำกังหันลม

วันเสาร์ ครูตลับมาโรงเรียนแต่เช้า ครูตลับนำไม้ไผ่ ผ้าใบ ตะปู เชือก ค้อน สายโซ่และเลื่อยมาทำกังหันลม ก้อง ยอด และวิชามาช่วยครูตลับ เมื่อทำกังหันลมเสร็จ ครูตลับใช้โซ่ต่อระหว่างกังหันลมกับระหัดวิดน้ำ เมื่อลมพัดกังหันลมหมุน จะฉุดระหัดวิดน้ำ น้ำก็ไหลไปตามรางไม้ไผ่ที่เตรียมไว้ใกล้แปลงผัก

ก้อง ยอด และวิชาดีใจที่ช่วยครูตลับทำกังหันลมวิดน้ำได้สำเร็จ

เช้าวันจันทร์ นักเรียนและครูในโรงเรียนมาดูกังหันลมวิดน้ำด้วยความชื่นชม ตั้งแต่เช้าวันนี้นักเรียนไม่ต้องไปตักน้ำที่คลองอีกต่อไป ครูตลับพูดกับนักเรียนว่า "ถ้าเรารู้จักคิดและดัดแปลงของที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ ของต่าง ๆ ก็จะช่วยเราทำงานได้"

คำใหม่ในบทเรียน

กระเทียม กลาง กังหัน การเล่น กังหันลม เกิด ข่า ความชื่นชม เครื่องทุ่นแรง ฉุด ชั่วโมง ช่างคิด ชู เชือก โซ่ ดัดแปลง ด้าม ตรง ตาล เตรียม โน่น เป็นต้น ผักกาด ผ้าใบ พริก พัน ไม้ไผ่ ยิ่ง รด ระหัด ราง รูปภาพ รู้สึก ลม ลวดลาย เล่ม สายโซ่ สำเร็จ สำหรับ หมุน หอม อัน เอาใจใส่ สงสัย อธิบาย

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

อธิบาย อ่านว่า อะ-ทิ-บาย

รูปภาพ อ่านว่า รูบ-พาบ

อ่านอักษรควบกล้ำ กล- ขล- คล- ปล- ผล- พล-

กล- ขล- คล- ปล- ผล- พล- เป็นอักษรควบกล้ำแท้ ออกเสียง กลอ ขลอ คลอ ปลอ ผลอ พลอ เป็นเสียงกล้ำพร้อมกัน

กลับ — กล – -ะ – บ — กลับ

ขลาด — ขล – -า – ด — ขลาด

คลอง — คล – -อ – ง — คลอง

ปลาย — ปล – -า – ย — ปลาย

เพลง — พล – เ- – ง — เพลง

กลับ กลัว กลาง กลีบ กลม กลอง เกลียด

เกลือ เกล็ด ไกล ขลาด โขลก คลาน คลอง

คลอด โคลน ปลา ปลาย ปลิง ปลิว ปลูก

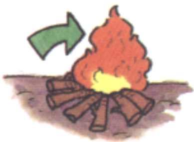
ปลอบ ปลอม เปล เปลว แปลง เผลอ พลอย

เพลง เพลิน เพลีย

อ่านเป็นคำ

ไกวเปล

เปลวไฟ

แปลงผัก

ไม้พลอง

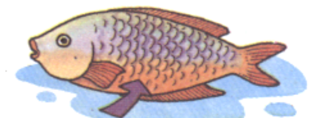
หัวปลี

แหวนพลอย

ลำคลอง

เกล็ดปลา

ตีกลอง	ทางไกล	กลมเกลียว	กลับบ้าน
เกล็ดปลา	ขลาดกลัว	ลำคลอง	คลานเล่น
ไกวเปล	เปลวไฟ	ของปลอม	สิ้นเปลือง
ก้างปลา	หัวปลี	แปลงผัก	อ่อนเพลีย
พลับพลึง	เพลิดเพลิน	ไม้พลอง	แหวนพลอย
เพลิงไหม้	ร้องเพลง	ผลัดผ้า	ผลิใบ

แม่ไกวเปลให้ลูกนอน

นักเรียนต้องทำแปลงผักก่อนปลูกผัก

อ่านผันวรรณยุกต์อักษรควบกล้ำ กล- ขล- ปล- ผล- พล-

อักษรควบกล้ำ กล- ปล- ผันอย่างอักษรกลาง

กา ก่า ก้า ก๊า ก๋า

กลาง กล่าง กล้าง กล๊าง กล๋าง

อักษรควบกล้ำ ขล- ผล- ผันอย่างอักษรสูง

ขา ข่า ข้า โผ โผ่ โผ้

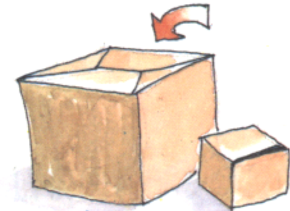
ขลู ขลู่ ขลู้ โผล โผล่ โผล้

อักษรควบกล้ำ คล- พล- ผันอย่างอักษรต่ำ

คา	ค่า	ค้า	พี	พี่	พี้
คลัง	คลั่ง	คลั้ง	พลี	พลี่	พลี้

กล้า	กลิ่น	กลุ่ม	กลุ้ม	กล่อง
กล้อง	กล่อม	กล้วย	แกล้ง	เกลี้ยง
เกลื้อน	ใกล้	ขลุ่ย	คล้าย	คล่อง
คล้อง	คลั่ง	คล่ำ	คลื่น	เคลื่อน
ปล้น	ปล่อง	ปล้อง	ปล่อย	ปลื้ม
เปล่ง	เปลื้อง	เปลี่ยน	พล่อย	พลั้ว
พลั้ง	พล่าน	พล่าม	พลุ่ง	โผล่

อ่านเป็นคำ

กล่องใหญ่

เป่าขลุ่ย

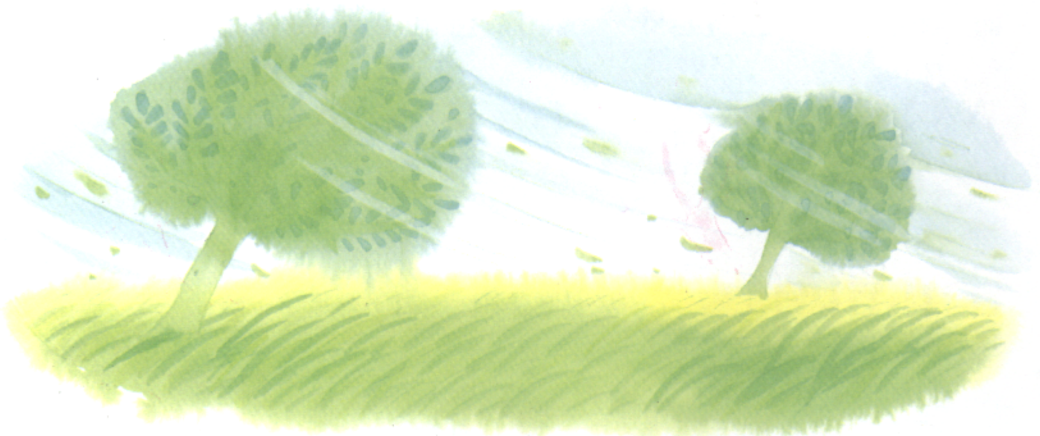

ส่องกล้อง

ไม่กล้า	ว่ากล่าว	แกล้วกล้า	หากล่อง
ส่องกล้อง	กวาดเกลี้ยง	ใกล้เคียง	กลั่นแกล้ง
กินกล้วย	กลุ้มใจ	เป่าขลุ่ย	คล้องจอง
คล่องแคล่ว	คล้ายกัน	เสียงคลื่น	เดือดพล่าน
พลั้งปาก	พูดพล่าม	ปล่องไฟ	ปลื้มใจ
เปล่งเสียง	ปล่อยปลา	เปลี่ยนแปลง	โผล่หน้า

นักเรียนแบ่งกลุ่มทำงาน

เขานั่งเป่าขลุ่ยเป็นเพลงไทยไพเราะ

เด็ก ๆ กำลังต่อคำคล้องจอง

แรงลม

แต่ก่อนคนเราจะทำอะไรต้องออกแรงทำด้วยตัวเอง เมื่อคนเรารู้จักคิดจึงรู้จักนำแรงงานของสัตว์

มาใช้ประโยชน์ เช่น เราใช้ควายไถนา ใช้ช้างลากซุง และใช้ลาบรรทุกของ

ต่อมาคนเราจึงนำแรงลมมาใช้ทำกังหันลม กัง-หันลมมีใบพัด เมื่อลมพัดใบพัดจะหมุน ทำให้แกนกังหันลมหมุนได้ เมื่อนำโซ่ต่อจากแกนกังหันลมไปยังระหัดวิดน้ำ ลมพัดใบพัดหมุนทำให้แกนกังหันลมหมุน โซ่จะหมุนทำให้ระหัดวิดน้ำเคลื่อนที่ ระหัดวิดน้ำก็ทำงานได้

แรงลมช่วยให้คนเราทำงานได้ ช่วยให้เรือใบแล่นได้ และเด็ก ๆ ได้เล่นว่าวอย่างสนุกสนานก็เพราะแรงลมทำให้ว่าวลอยอยู่บนท้องฟ้าได้

อ่านเสริมบทเรียน

รักษาคำพูด

ป่าใหญ่แห่งหนึ่ง เป็นที่อยู่ของสัตว์ต่าง ๆ เช่น สิงโต ช้าง เสือโคร่ง ลิง กระทิง ม้า กวาง หมาป่า

งู กระรอก กระต่าย และนกแก้ว เป็นต้น สัตว์ป่าเหล่านี้ต่างฆ่ากันเพื่อเป็นอาหาร ทำให้สัตว์ป่ากลัวอันตรายจากสัตว์ตัวอื่นตลอดมา

วันหนึ่งสิงโตซึ่งเป็นเจ้าป่า เห็นว่าสัตว์ทั้งหลายอยู่กันอย่างไม่มีความสุข สิงโตจึงเรียกประชุมและขอให้สัตว์ป่าเลิกฆ่ากัน ขอให้กินแต่เนื้อของสัตว์ที่ตายแล้วเท่านั้น สัตว์ทั้งหลายต่างเชื่อฟังและทำตาม สัตว์ป่าจึงอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

จนกระทั่งวันหนึ่ง มีคนเข้ามาปลูกบ้านอยู่ริมคลองกลางป่า ทำให้สัตว์ป่าต่างพากันกลัวว่าคน

จะมาทำร้าย สิงโตจึงเรียกประชุมสัตว์ทั้งหลายช่วยกันคิดว่าจะทำอย่างไรกับคนที่เข้ามาตั้งบ้านเรือนอยู่

"บุกเข้าไปทำลายบ้านเสียก็หมดเรื่อง" ช้างพูดพลางยกงวงชูไปมา

"อย่าเพิ่งเลย ตอนนี้เราต้องคอยดูความเคลื่อนไหวของเขาก่อน" ม้าเสนอความคิด

"ฉันจะพาพวกบุกเข้าไปกินคนพวกนั้นให้สาสมกับที่เขามาบุกรุกป่าของพวกเรา" เสือโคร่งพูดอย่างเดือดพล่าน

"เราน่าจะส่งตัวแทนไปบอกให้เขาออกไปเสียจากป่า พวกเราจะได้อยู่กันอย่างสงบสุข" ลิงแนะนำขณะที่มือยังถือกล้วย

สัตว์ทุกตัวเห็นด้วยกับข้อเสนอของลิง เพราะเห็นว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุด สิงโตจึงรับหน้าที่ไปหาคนและขอร้องให้ออกจากป่า

"เราไม่มีที่อยู่ จึงมาอยู่ในป่า" ชายคนหนึ่งบอก

"แต่สัตว์ทั้งหลายกลัวพวกท่านจะทำร้ายพวกเรา" สิงโตบอก

"อย่ากลัวพวกเราเลย เรามาอยู่ในป่าเพื่อทำมาหากิน เราจะไม่รบกวนและทำร้ายสัตว์ เราขอยืนยัน" ชายคนนั้นกล่าว

สิงโตคิดว่าคำพูดของคนเหล่านั้นน่าจะเชื่อถือได้ จึงยินยอมให้อยู่ในป่าต่อไป ก่อนกลับไปสิงโตได้ย้ำกับคนเหล่านั้นว่า

"เราขอให้พวกท่านรักษาคำพูดตลอดไป ทั้งคนและสัตว์จะได้อยู่ร่วมกันด้วยความรัก ป่าแห่งนี้จะได้สงบร่มเย็น น่าอยู่เหมือนเดิม

ผีใบกล้วย

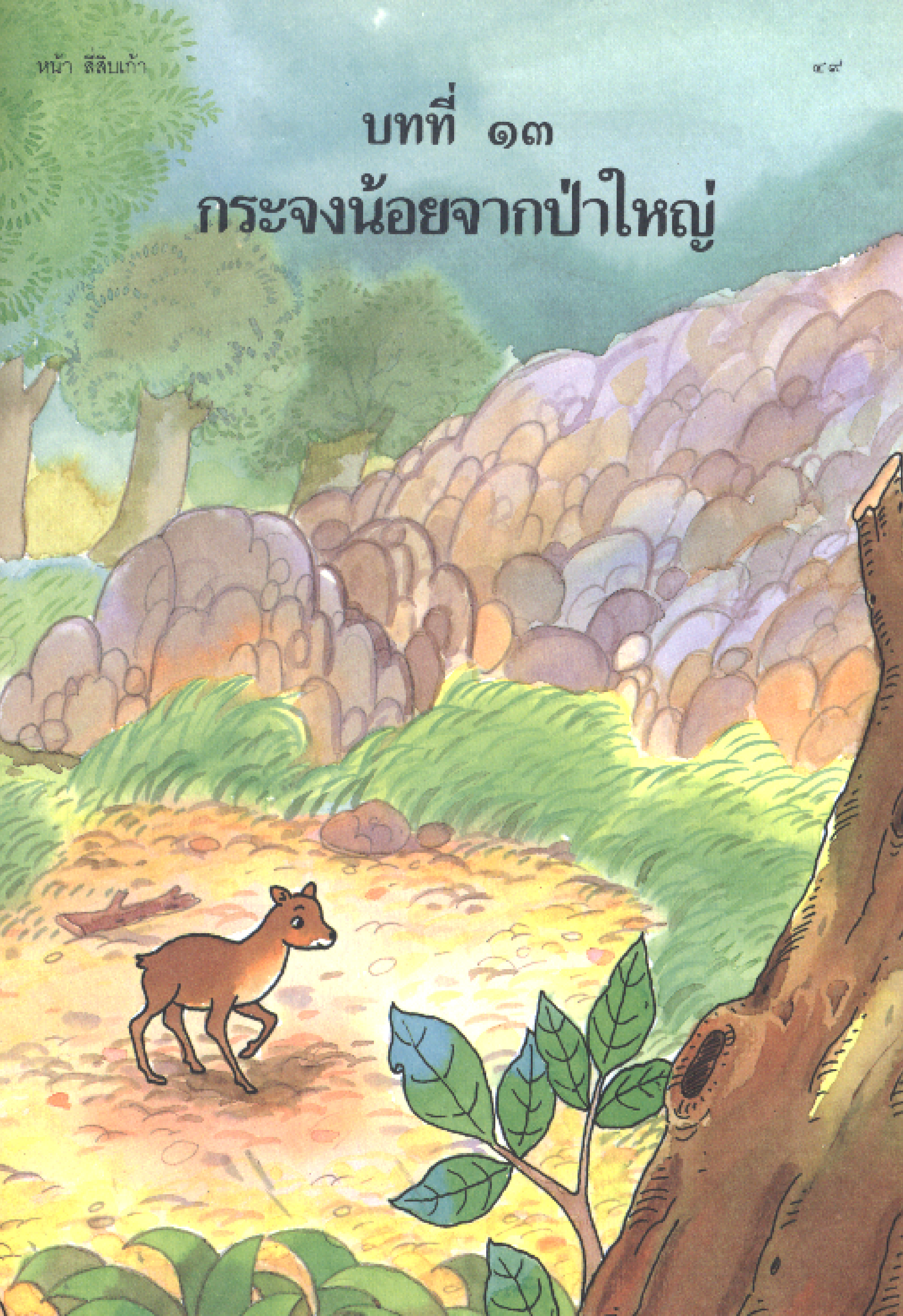
สองเกลอกลัวผี กลัวที่ดงกล้วย
พลบค่ำกลับบ้าน เดินผ่านดงกล้วย

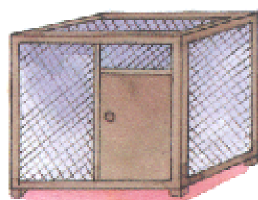

ใจเต้นเหมือนกลอง ไม่มองดงกล้วย
เผลอเหลือบไปเห็น ไม่เป็นต้นกล้วย
เห็นเงาตะคุ่ม ในกลุ่มต้นกล้วย
ขี้ขลาดเต็มที ต้องผีต้นกล้วย
วิ่งหนีตัวกลม ลื่นล้มเปลือกกล้วย
ล้มลุกคลุกคลาน จนผ่านดงกล้วย
รุ่งเช้าอยากรู้ ไปดูต้นกล้วย
กลัวกลัวกล้ากล้า เข้าป่าดงกล้วย
ไม่มีอะไร อยู่ในดงกล้วย
ไม่มีผีแน่ มีแต่ต้นกล้วย

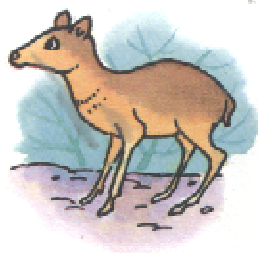

บทที่ ๑๓
กระจงน้อยจากป่าใหญ่

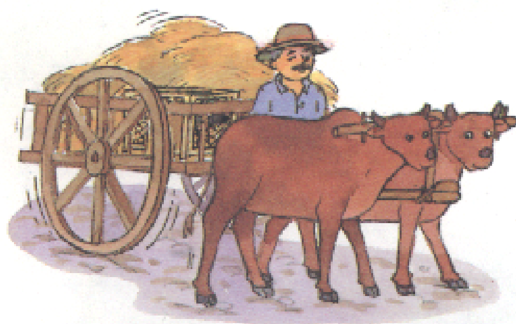
กรง

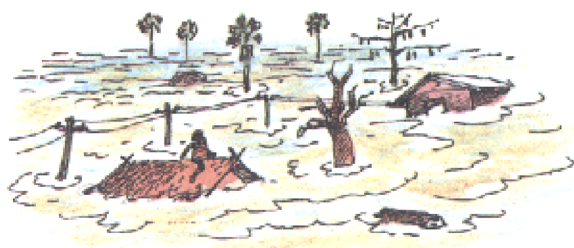
กระจง

กวาง

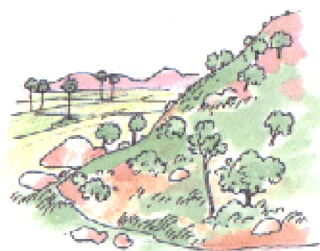
เกวียน

น้ำป่า

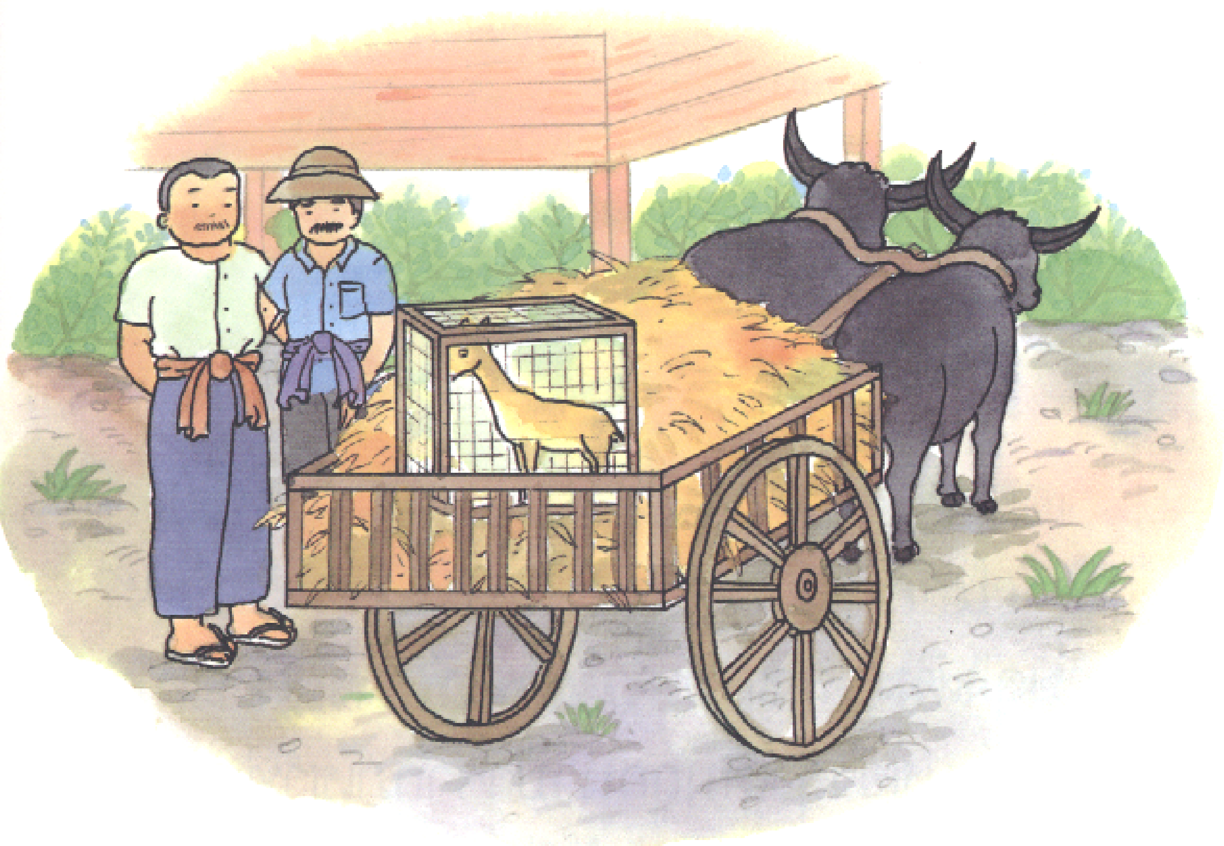
สัตว์ป่า

เชิงเขา

ลุงเติม

กระจงน้อยจากป่าใหญ่

ลุงเติมเป็นเพื่อนของพ่อ บ้านลุงเติมอยู่ที่เชิงเขา ซึ่งอยู่ไกลจากหมู่บ้านที่ก้องอยู่ ลุงเติมเป็นคนขยันทำมาหากิน มีใจคอกว้างขวาง ชอบช่วยเหลือคนอื่นเสมอ คนในหมู่บ้านจึงรักใคร่และนับถือลุงเติม

วันหนึ่ง ลุงเติมใช้ควายเทียมเกวียนและขับเกวียนมาหยุดที่หน้าบ้านของก้อง บนเกวียนมีกระจงตัวหนึ่ง มันยืนตัวสั่นอยู่ในกรงอย่างหวาดกลัว พ่อออกมา

ต้อนรับลุงเติม ลุงเติมเล่าให้พ่อฟังว่า เมื่อไม่นานมานี้หมู่บ้านของลุงเติมถูกน้ำป่าจากภูเขาท่วม น้ำป่าพัดพาบ้านเรือนและป่าไม้เสียหาย คนไม่มีที่อยู่ สัตว์ป่าไม่มีที่อาศัย สัตว์เลี้ยงล้มตาย พืชผักที่ปลูกไว้ก็เสียหาย

"เพราะเราตัดไม้ทำลายป่าจึงทำให้เกิดน้ำท่วม" ลุงเติมพูด แล้วเล่าต่อไปว่า บ้านของลุงเติมอยู่บนที่สูงและอยู่ห่างจากทางน้ำไหลผ่าน จึงไม่ถูกน้ำพัดพาไป บ้านเรือนที่อยู่ต่ำจะถูกน้ำป่าพัดพากวาดไปหมด ลุงเติมไปพบกระจงตัวนี้ไม่มีที่อยู่จึงนำกระจงมาให้พ่อ ก้องตื่นเต้นมากเพราะก้องเพิ่งเคยเห็น

กระจง กระจงเป็นสัตว์น่ารัก รูปร่างคล้ายกวาง แต่ตัวเล็กกว่ากวาง และไม่มีเขา

พ่อเอากระจงมาเลี้ยงไว้ให้แข็งแรงแล้วจะนำไปปล่อยในป่าตามเดิม พ่อบอกว่ากระจงกินหญ้าและใบไม้เป็นอาหาร แต่เมื่อก้องเอาหญ้าและใบไม้มาให้ มันก็ไม่กิน

หลายวันผ่านไป กระจงน้อยจากป่าใหญ่ไม่ยอมกินอะไรทั้งสิ้น มันนอนนิ่ง น้ำตาไหล มันผอมลง ๆ

"มันจะตายไหมครับพ่อ" ก้องถามพ่อขณะที่พ่อหาใบไม้ใบหญ้าให้กระจงกิน

"เราจะให้มันตายไม่ได้ เราจะต้องช่วยมัน" พ่อบอกก้อง และยังบอกอีกว่า "กระจงเป็นสัตว์ป่า มันต้องอยู่ในป่า เราเอากระจงมาเลี้ยงไว้ในบ้าน มันจึงคิดถึงป่าที่มันเคยอยู่"

วันต่อมา ลุงเติมขับเกวียนมาหาพ่อที่บ้านอีก พ่อเล่าเรื่องกระจงให้ฟัง ลุงเติมรีบไปดู ก้องก็ตามไปดูด้วยความสงสารและเป็นห่วงกระจง

ก้องถามลุงเติมว่า "เราจะทำอย่างไรดีครับ"

ลุงเติมบอกว่า จะนำกระจงไปปล่อยไว้ในป่าอีกแห่งหนึ่ง ป่าแห่งนั้นอยู่ไกลออกไป เป็นป่าใหญ่กว้างขวาง ผู้คนยังไม่ทำลายป่า ในป่าจึงมีต้นไม้มีหญ้า มีน้ำเป็นอาหารของกระจง และป่าแห่งนี้ยังมีสัตว์ป่าอีกมาก เช่น ควายป่า กวาง เก้งกระต่าย ลิง ค่าง มีนกบินขวักไขว่และส่งเสียงร้องอยู่ตามยอดไม้ ลุงเติมตั้งใจจะพากระจงไปที่ป่า

แห่งนั้น กระจงจะได้หากินและอาศัยอยู่อย่างเป็นสุขกับสัตว์อื่น ๆ ในป่าแห่งนั้น

ลุงเติมพากระจงกลับไปแล้ว ก้องยังคงคิดถึงกระจง ก้องคิดว่า "ขออย่าให้มีใครตัดไม้ทำลายป่าอีกเลย กระจงน้อยจะได้มีบ้านอยู่อย่างเป็นสุข เหมือนอย่างก้องที่มีบ้านอยู่อย่างสบาย"

คำใหม่ในบทเรียน

กรง กระจง กวาง กว้างขวาง กวาด เก้ง เกวียน แก ขวักไขว่ ขับ คล้าย ควาย ควายป่า ค่าง ใคร่ ใจ เชิงเขา ต้อนรับ ตัดไม้ ต่ำ ท่วม ทั้งสิ้น ทางน้ำ ทำมาหากิน ทำลาย ที่อยู่ ที่อาศัย ทุกที เทียม นก น้อย นับถือ น้ำตา น้ำท่วม น้ำป่า บิน ป่าไม้ เพิ่ง ผอม ผู้คน ล้ม ลุงเติม ส่งเสียง สั่น ห่วง หวาดกลัว หากิน แห่ง **ความสงสาร พืช รูปร่าง สัตว์ป่า สัตว์เลี้ยง อาศัย**

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

สงสาร อ่านว่า สง-สาน

สัตว์ป่า อ่านว่า สัด-ป่า

พืช อ่านว่า พืด

อ่านอักษรควบกล้ำ กว- ขว- คว-

กว- ขว- คว- เป็นอักษรควบกล้ำแท้ ออกเสียง กวอ ขวอ ควอ เป็นเสียงกล้ำพร้อมกัน

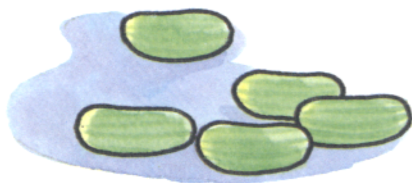
กวัก —— กว – -ะ – ก —— กวัก

ขวาน —— ขว – -า – น —— ขวาน

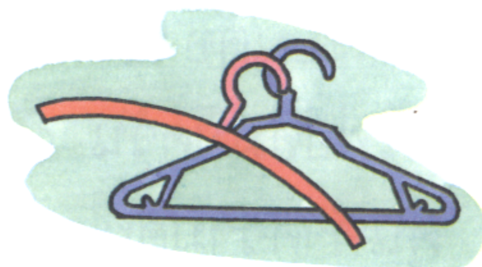
ความ —— คว – -า – ม —— ความ

กวัก	กวาง	กวาด	ไกว	เกวียน
ขวา	ขวาก	ขวาน	ขวาง	ขวิด
แขวง	แขวน	แขวะ	ควัก	ควัน
ความ	ควาย	ควาน	แคว	แควก

อ่านเป็นคำ

แตงกวา

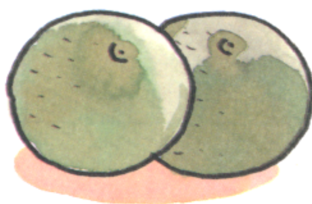
ไม้แขวนเสื้อ

ถือขวาน

ควันไฟ

มะขวิด

กวักมือ	ถือขวาน	ควันไฟ	แขวนเสื้อ
มือขวา	ขวากหนาม	แตงกวา	วัวควาย
นั่งเกวียน	กวาดขยะ	มะขวิด	เขากวาง
ขวางหน้า	ควานหา	ขวนขวาย	ดังแควก

เด็ก ๆ ช่วยกันกวาดขยะในห้องเรียน
นักเรียนต้องขวนขวายเรียนหนังสือ
มีไฟย่อมมีควัน
คนทำความดีย่อมมีความสุข

อ่านผันวรรณยุกต์ อักษรควบกล้ำ กว- ขว- คว-

อักษรควบกล้ำ กว- ผันอย่างอักษรกลาง

กา ก่า ก้า ก๊า ก๋า
กวา กว่า กว้า กว๊า กว๋า

กวา —— กว – -า —— กวา
กว่า —— กวา – ่ —— กว่า
กว้า —— กวา – ้ —— กว้า
กว๊า —— กวา – ๊ —— กว๊า
กว๋า —— กวา – ๋ —— กว๋า
กวา กว่า กว้า กว๊า กว๋า

อักษรควบกล้ำ ขว- ผันอย่างอักษรสูง

ขา ข่า ข้า

ขวา ขว่า ขว้า

อักษรควบกล้ำ คว- ผันอย่างอักษรต่ำ

คา ค่า ค้า

ควา คว่า คว้า

กว่า กว้าง กว๊าน แกว่ง แกว่น

ไขว่ ไขว้ ขว้าง

ควั่น คว้า คว้าง คว้าน คว่ำ เคว้ง แคว้น

อ่านเป็นคำ

ไขว่ห้าง

ล้มคว่ำ

สูงกว่า

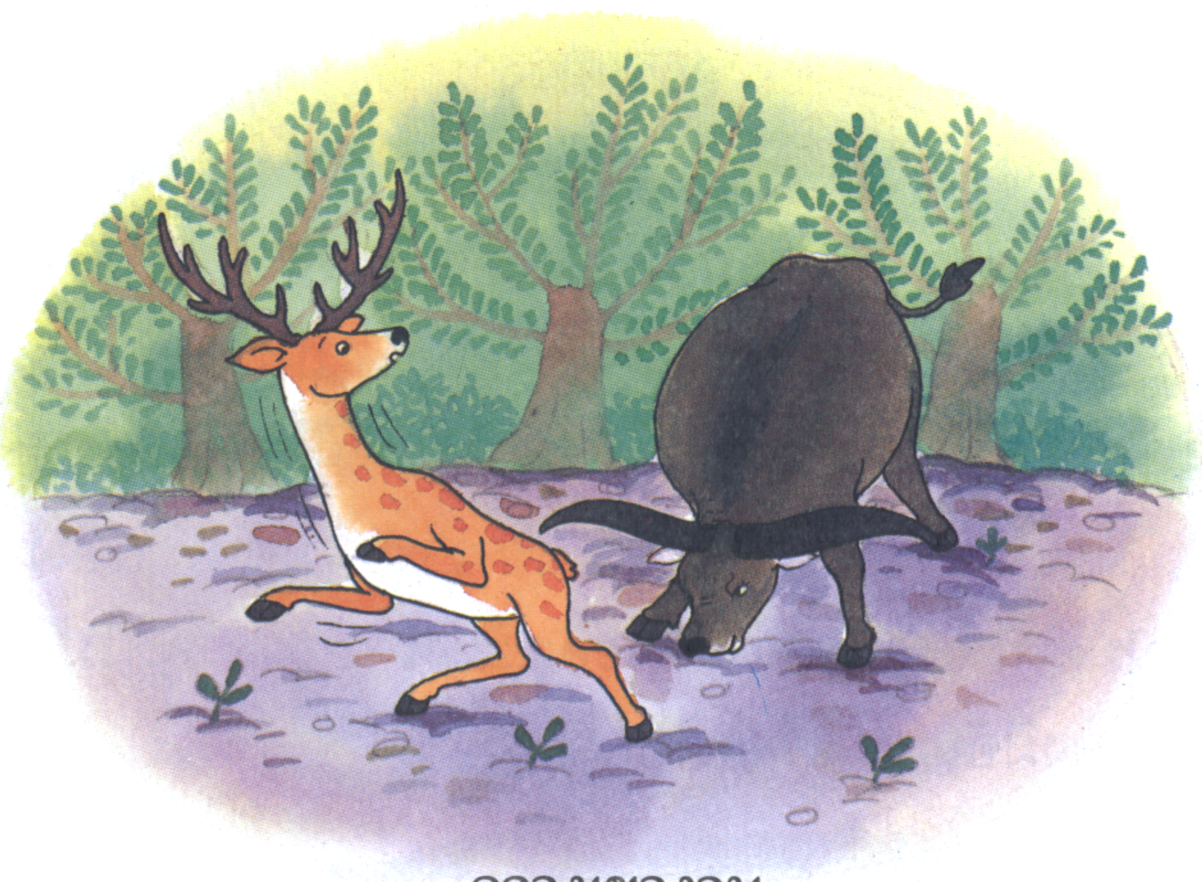
สูงกว่า	กว้างใหญ่	แกว่งไกว	ไขว้เขว
ขวักไขว่	ขว้างปา	ไขว่ห้าง	ล้มคว่ำ
อ้อยควั่น	มีดคว้าน	คว้าไว้	เคว้งคว้าง

พี่สูงกว่าฉันมาก
เราไม่ควรขว้างปาสิ่งของในบ้าน
การนั่งไขว่ห้างต่อหน้าผู้ใหญ่เป็นการนั่งที่ไม่เรียบร้อย
เขาเดินไม่ระวังจึงล้มคว่ำ

วัวและควาย

วัวและควายเป็นสัตว์เลี้ยง วัวและควายกินหญ้าเป็นอาหาร วัวไม่ชอบนอนในที่ที่มีน้ำ แต่ควายชอบนอนในที่ที่มีน้ำ คนใช้วัวควายไถนาและลากเกวียน เนื้อวัวและเนื้อควายใช้เป็นอาหาร ดื่มนมวัวทำให้ร่างกายแข็งแรง เขา กระดูก และหนังของวัว ควาย นำมาทำของใช้ได้ วัวและควายจึงเป็นสัตว์ที่มีประโยชน์ต่อคนมาก

อ่านเสริมบทเรียน

กวางเขางาม

กวางหนุ่มตัวหนึ่งมีเขางามกว่ากวางตัวอื่น ๆ สัตว์ทั้งหลายในป่าต่างชมและคอยติดตามดูเขางามของมัน กวางหนุ่มดีใจในความงามของตัวเอง มันชอบเดินชูคออวดเขางามอยู่เสมอ เวลากินหญ้ามันจะกินแต่ที่โล่งเตียน มันไม่ยอมไปกินใบไม้ตามต้นไม้เหมือนกวางตัวอื่น ๆ เพราะมันกลัวว่าเขางามของมันจะเกี่ยวกิ่งไม้หัก

วันหนึ่ง มันเห็นควายป่ายืนกินหญ้าขวางหน้าอยู่ มันคิดว่า เขาของควายป่างามสู้เขาของมันไม่ได้ มันจึงพูดเยาะเย้ยควายป่าว่า “เขาของท่านโตกว่าเขาของเรา แต่ไม่งามเท่าเขาของเราเลย”

ควายป่าได้ฟังรู้สึกโมโหจึงพูดว่า “ถึงเขาของเราไม่งามเท่าเขาของเจ้า แต่เขาของเราก็ทำให้เจ้าตายได้”

ควายป่าว่าแล้วก็วิ่งเข้าขวิดกวางหนุ่มทันที กวางหนุ่มตกใจกระโดดหนีและคิดว่า เพราะเราพูดไม่ดีจึงต้องมีอันตรายอย่างนี้

นั่งเกวียนชมกวาง

นั่งเกวียนชมกวาง ป่ากว้างกวางหาย
ลากเกวียนด้วยควาย ขวนขวายตามกวาง

เจ้าควายลนลาน กลัวขวานไล่ขว้าง
เจ้าคนนั่งกลาง ไขว่ห้างสบาย
ชักหิวตงิด มะขวิดเรียงราย
มือขวาดึงควาย มือซ้ายคว้ากิน
เจ้าควายท้องแขวน เหนื่อยแสนแรงสิ้น
หยุดขวางกลางดิน ลงกินด้วยกัน
ตกค่ำจึงแวะ นอนแทะอ้อยควั่น
สุมไฟใช้ควัน นอนฝันเห็นกวาง

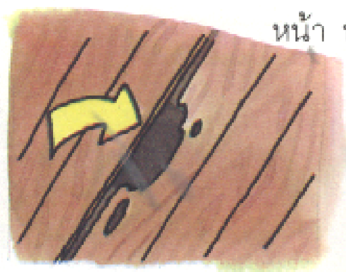
บทที่ ๑๔

ระวัง....อันตราย

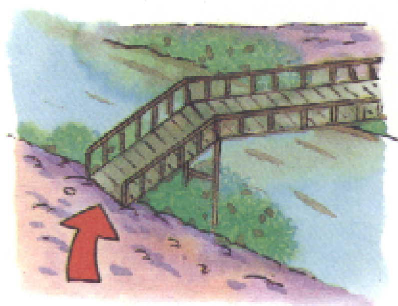

กระเป๋า

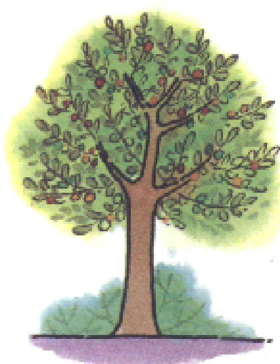
ชำรุด

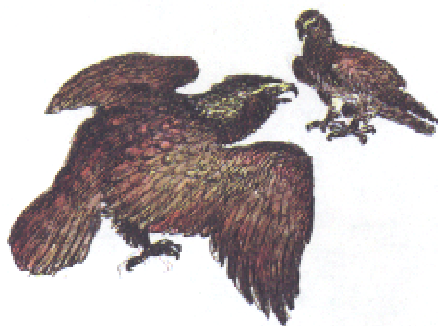
เชิงสะพาน

ต้นไทร

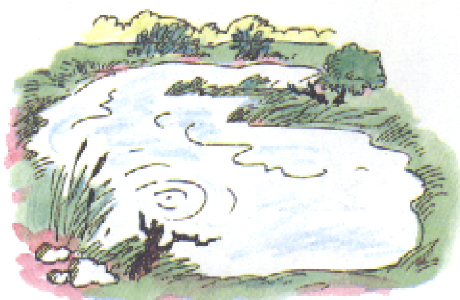
ต้นพุทรา

นกอินทรี

วาดรูป

สระน้ำ

ระวัง...อันตราย

วันอาทิตย์ ประกายชวนเพื่อน ๆ ไปวาดรูปที่ใต้ต้นไทรใหญ่ ต้นไทรอยู่ริมคลองใกล้สะพานร่วมใจ ใต้ต้นไทรเป็นลานทรายกว้าง เด็ก ๆ ชอบมาเล่นที่ลานทรายริมคลอง เพราะเป็นที่ร่มรื่นและเงียบสงบ นาน ๆ จะมีเรือแล่นผ่านมาในคลองสักลำหนึ่ง น้ำในคลองใสสะอาด บางครั้งปลาในคลองกระโดดขึ้นมาพ้นผิวน้ำ ภาพเหล่านี้เป็นภาพที่น่าดูมาก

ประกายและเพื่อน ๆ นำกระดาษและดินสอสีไปวาดภาพใต้ต้นไทร ต่างวาดรูปตามความคิดของตน พลอยวาดภาพเด็ก ๆ ก่อพระเจดีย์ทราย อารีวาดภาพคนกำลังก่อสร้างบ้านริมคลอง วิชาวาดภาพนกอินทรีเกาะอยู่บนต้นไทร ก้องวาดภาพต้นพุทราอยู่ริมคลอง อารีบอกว่า ก้องวาดภาพต้นพุทราได้เหมือนจริง แต่คลองเหมือนสระน้ำมากกว่า

ยอดคิดว่า ถ้าตนขึ้นไปบนสะพาน และวาดภาพเพื่อน ๆ ที่นั่งอยู่ใต้ต้นไทร คงเป็นภาพที่น่าดู ยอดเดินขึ้นไปบนสะพาน เห็นไม้กระดานหักเป็นล่องกว้าง ยอดคิดว่า ถ้าคนเดินไม่ระวัง อาจจะเป็นอันตรายได้ ยอดจึงวิ่งลงมาบอกเพื่อน ๆ ทุกคนตามยอดขึ้นไปบนสะพาน

"ทิ้งไว้อย่างนี้อันตรายมาก" วิชาพูด

เด็ก ๆ คิดว่าพวกเขาจะต้องไปบอกผู้ใหญ่ให้ทราบ จะได้มาซ่อมสะพาน แต่ก็กลัวว่า ถ้ามีคนข้ามสะพานระหว่างนั้น และไม่ระวัง จะตกล่องสะพานได้ ยอดอาสาจะเป็นคนคอยบอกคนข้าม

สะพานว่าสะพานชำรุด ประกายไม่เห็นด้วย ประกายว่า น่าจะเขียนป้ายติดไว้บนสะพาน เพื่อน ๆ เห็นด้วยกับความคิดของประกาย

อารีกับประกายนำกระดาษและดินสอสีมาเขียนป้าย ส่วนยอดและวิชาช่วยหาไม้มาติดป้ายเพื่อปักไว้ที่เชิงสะพานทั้งสองข้าง และตรงจุดที่ชำรุด เมื่อวิชานำป้ายไปปักไว้ เด็ก ๆ มองดูป้ายอย่างชื่นชม บนป้ายมีข้อความว่า "ระวังอันตราย สะพานชำรุด"

เมื่อปักป้ายเสร็จแล้ว วิชานึกถึงก้องขึ้นมาได้ จึงพูดว่า "ก้องหายไปไหน ทำไมไม่มาช่วยพวกเราทำงาน"

ไม่มีใครเห็นว่าก้อง หายไปไหน ประกายมองไปที่ต้นพุทราข้างสะพาน ประกายเห็นก้องอยู่ใต้

ต้นพุทรา ก้องกำลังเก็บพุทราใส่กระเป๋ากางเกง ประกายจึงชวนเพื่อน ๆ ไปหาก้อง

"ทำไมเธอไม่ไปช่วยเพื่อน ๆ ทำงานล่ะก้อง" อารีถาม

"ฉันเห็นทุกคนทำงานเหนื่อย ฉันจึงมาเก็บพุทราให้พวกเธอกิน" ก้องบอกและยิ้มอย่างอาย ๆ

ทุกคนได้ฟังก้องพูดก็หัวเราะ เพราะรู้ดีว่าก้องพูดเพื่อเอาใจเพื่อน

หลังจากนั้นเด็ก ๆ ก็ชวนกันไปบอกผู้ใหญ่ให้ทราบว่าสะพานชำรุด ผู้ใหญ่ชมเด็ก ๆ ว่าทำดีแล้ว

และบอกว่าสะพานเป็นของทุกคนในหมู่บ้าน ทุกคนใช้สะพานร่วมกัน จึงต้องช่วยกันดูแล

คำใหม่ในบทเรียน

กระดาน กระเป๋า กว้าง เกาะ ข้อความ เขียน ความคิด เงียบสงบ จุด ชำรุด ชื่นชม เชิง ดินสอสี ปลา ปัก ป้าย ผิว พ้น เรือ ล่อง ล่ะ ลำ ลาน แล่น วาด หัก อาสา เอาใจ ก่อสร้าง พุทรา ทราบ ไทร นกอินทรี รูป สระน้ำ อาจ

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

ภาพ	อ่านว่า	พาบ
วาดรูป	อ่านว่า	วาด–รูบ
วันอาทิตย์	อ่านว่า	วัน–อา–ทิด
อาจ	อ่านว่า	อาด
สระน้ำ	อ่านว่า	สะ–น้ำ
นกอินทรี	อ่านว่า	นก–อิน–ซี
ต้นไทร	อ่านว่า	ต้น–ไซ

ต้นพุทรา	อ่านว่า	ต้น-พุด-ซา
ก่อสร้าง	อ่านว่า	ก่อ-ส้าง

อ่านอักษรควบกล้ำ จร- ทร- ศร- สร-

จร- ทร- ศร- สร- เป็นอักษรควบกล้ำไม่แท้

จร- ออกเสียง จ　　สร- ออกเสียง ส

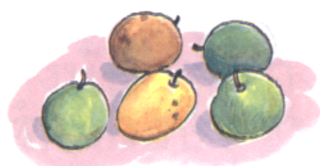
ทร- ออกเสียง ซ　　ศร- ออกเสียง ส

จริง	อ่านว่า	จิง
ทรัพย์	อ่านว่า	ซับ
ทราบ	อ่านว่า	ซาบ
ทราย	อ่านว่า	ซาย
ทรุดโทรม	อ่านว่า	ซุด-โซม
ไทร	อ่านว่า	ไซ
ฉะเชิงเทรา	อ่านว่า	ฉะ-เชิง-เซา
พุทรา	อ่านว่า	พุด-ซา
ศรี	อ่านว่า	สี
เศร้าโศก	อ่านว่า	เส้า-โสก
ปราศรัย	อ่านว่า	ปรา-ไส

สระ	อ่านว่า	สะ
สร้าง	อ่านว่า	ส้าง
สร้อย	อ่านว่า	ส้อย
แสร้ง	อ่านว่า	แส้ง

อ่านเป็นคำ

จริง	ทรัพย์	ทราบ	ทราย	ไทร
เศร้า	สระ	สร้าง	สร้อย	แสร้ง

พุทรา

สายสร้อย

ความจริง	หาดทราย	ทรัพย์สิน	ต้นไทร
ไม่ทราบ	พุทรา	เศร้าโศก	ปราศรัย
ปลาสร้อย	สระน้ำ	ก่อสร้าง	สายสร้อย

เขาพูดแต่ความจริง

ยายมีทรัพย์สินเงินทองมากมาย

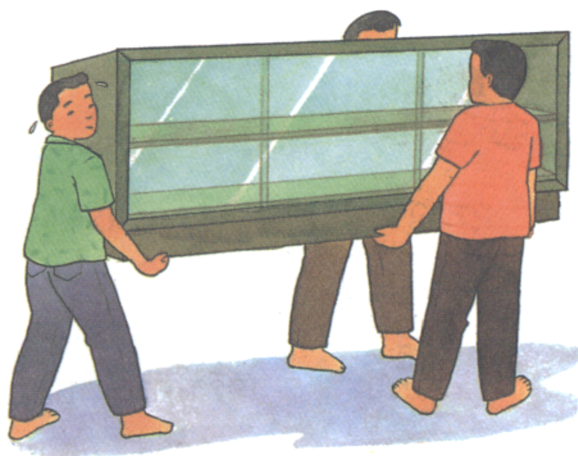
ฉันทราบเรื่องนี้แล้ว

อย่าเดินไปที่หาดทรายคนเดียว
วัดนี้ทรุดโทรมมาก
เขาร้องไห้เศร้าโศกเสียใจ
ฉันจะไปจังหวัดฉะเชิงเทรา
มีปลาตัวโตในสระน้ำ
สายสร้อยทองแพงกว่าสายสร้อยเงิน
คนงานกำลังก่อสร้างตึกหลังนี้

อันตรายจากการทำงาน

การทำงานที่ต้องใช้แรงเป็นการออกกำลังกายที่ดี เพราะทำให้ร่างกายแข็งแรง แต่เราต้องทราบวิธีทำงานและทำให้ถูกวิธี เราต้องทำงานด้วยความระมัดระวังและทำด้วยความรอบคอบ ถ้าเราขาดความระมัดระวัง อาจทำให้เกิดอันตรายต่อตัวเราและผู้อื่นได้ การทำงานไม่ถูกวิธียังทำให้งานผิดและเสียเวลาอีกด้วย

ถ้าเราจะยกของหนัก ๆ เช่น โต๊ะ ตู้ เป็นต้น เราไม่ควรยกคนเดียว เราจะต้องหาคนมาช่วยยก

การยกของหนัก ๆ ไปวางที่ใดที่หนึ่ง เราต้องคิดไว้ก่อนว่าจะวางไว้ที่ใด การยกของหนัก ๆ เราต้องยกพร้อมกัน ถ้ายกไม่พร้อมกัน ของอาจล้มทับเรา ทำให้ได้รับอันตราย และยังทำให้เสียทรัพย์สินอีกด้วย

ดังนั้นการทำงานต้องทำให้ถูกวิธี และต้องตั้งใจจริงที่จะทำงานให้ดี ทำด้วยความระมัดระวังจึงจะไม่เกิดอันตราย

อ่านเสริมบทเรียน

ช้างกับผึ้ง

เมื่อก่อนนี้ช้างยังไม่รู้จักพ่นน้ำ มีผึ้งฝูงหนึ่งทำรังอยู่บนต้นไทรในป่า ในป่าแห่งนี้ มีช้างแม่ลูกคู่หนึ่งอาศัยอยู่ วันหนึ่งเกิดไฟไหม้ป่า ช้างแม่ลูกจึงวิ่งหนีไฟป่า แม่ช้างเห็นฝูงผึ้งบนกิ่งไทรจึงร้องให้ผึ้งช่วย

ผึ้งกลัวไฟป่าเหมือนกัน แต่แสร้งทำเป็นไม่กลัว และบอกแม่ช้างว่า

"เราจะช่วยท่านจริง ๆ นะ แต่ท่านต้องทำตามที่เราบอก"

แม่ช้างตกลง ผึ้งจึงบอกให้แม่ช้างอ้าปาก ฝูงผึ้งบินเข้าไปในปากแม่ช้าง และให้แม่ช้างพาไปที่สระน้ำใหญ่เพื่อหนีไฟป่า ผึ้งบอกให้ช้างลงไปอยู่ในสระ เมื่อไฟป่าดับแล้ว แม่ช้างก็ขึ้นจากสระ และขอให้ฝูงผึ้งออกจากปาก แต่ผึ้งยังกลัวไฟป่า ไม่ยอมออกมา แม่ช้างขอร้องจนเหนื่อย ฝูงผึ้งก็ยังไม่ยอมออก แม่ช้างจึงอ้าปากอมควันไฟเพื่อไล่ฝูงผึ้ง เมื่อผึ้งถูกควันไฟก็พากันบินหนีออกจากปากของแม่ช้าง แต่แม่ช้างไม่แน่ใจว่าผึ้งจะยังอยู่ในปากและในงวงของ

มันหรือไม่ มันจึงเอางวงจุ่มลงในน้ำแล้วดูดน้ำพ่นเข้าไปในปาก ตั้งแต่นั้นมาแม่ช้างจึงรู้วิธีใช้งวงพ่นน้ำและสอนให้ลูกช้างทำตาม

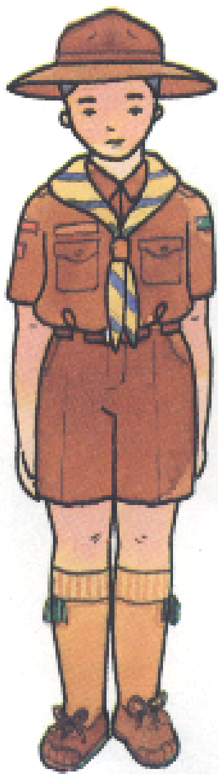
สระน้ำใส

ในสระน้ำใส ปลาใหญ่ปลาน้อย
ปลาซิวปลาสร้อย ล่องลอยอวดลาย
ต้นไทรใบหนา พุทราเรียงราย
เกลื่อนกลาดหาดทราย ใบส่ายตามลม
ศาลาริมทาง สร้างไว้ให้ร่ม
คนแวะมาชม สุขสมเพลินตา
ในสระน้ำใส น้ำใจใสกว่า
ใจจริงมีค่า ยิ่งกว่าสิ่งใด

บทที่ ๑๕
ผู้บำเพ็ญประโยชน์

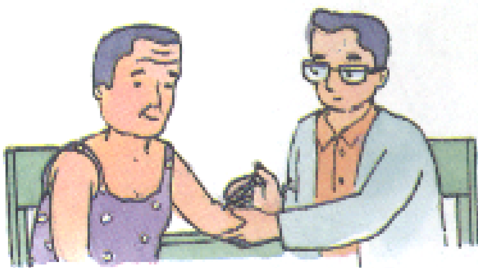

ลูกเสือ

ลูกเสือสำรอง

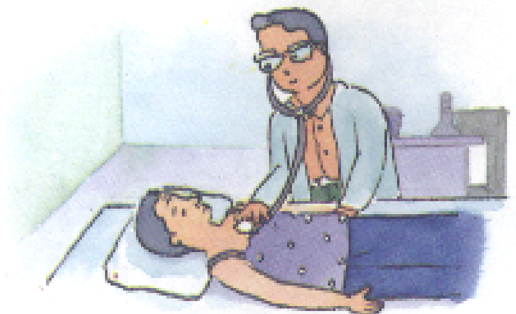
ฉีดยา

สถานีอนามัย

หกล้ม

ตรวจ

ผู้บำเพ็ญประโยชน์

วันนี้เป็นวันพฤหัสบดี ก้องและยอดจะไปโรงเรียนเพื่อเข้าประชุมกองลูกเสือสำรองในตอนเช้า ทั้งสองคนรีบมาโรงเรียน ขณะที่เดินมาโรงเรียน เขาพบน้อยซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ หกล้มหัวเข่าถลอก ขาเคล็ด เดินไม่ได้ ก้องและยอดจึงเข้าช่วยเหลือน้อย

"โอ๊ย! เจ็บ" น้อยร้องขึ้นด้วยความเจ็บปวดขณะที่ยอดนวดเท้าให้

"เจ็บมากไหม" ก้องถาม

"เจ็บมากครับพี่ ผมสะดุดก้อนหินหกล้ม ผมพยายามลุกขึ้นยืน แต่ยืนไม่ได้ ผมคงเดินไปตลาดไม่ได้แล้ว" น้อยตอบ

"เธอจะไปตลาดทำไม ผักในตะกร้าก็ตกกระจัด-กระจายหมดแล้ว" ก้องถาม พร้อมกับช่วยเก็บผักที่ตกกระจัดกระจายอยู่บนพื้นดินใส่ในตะกร้าตามเดิม

“ผมจะไปส่งผักแทนย่า ผมอยู่กับย่าสองคน วันนี้ย่าไม่สบาย ผมจะไปซื้อยาและอาหารให้ย่าด้วย บังเอิญผมหกล้มครับ”

“น้อย เธอเป็นเด็กดีมากนะ รู้จักกตัญญูต่อคุณย่า” ก้องชมแล้วถามว่า “ทำไมเธอจึงไม่ไปโรงเรียน”

“ย่าไม่สบาย ผมต้องหยุดเรียนดูแลย่า เรายากจนครับ” น้อยบอก

ก้องจึงให้น้อยขี่หลังพากลับบ้าน เพราะน้อยเดินไม่ได้ ส่วนยอดช่วยถือตะกร้าผักเดินตาม

เมื่อก้องและยอดพาน้อยมาส่งที่บ้าน ยอดและก้องเห็นย่าของน้อยนอนเป็นไข้อยู่บนที่นอนเก่า ๆ

“ยอด เราจะต้องไปโรงเรียนให้ทันเข้าประจำกองลูกเสือ เราเล่าเรื่องน้อยให้ครูตลับฟังเพื่อมาช่วยเหลือน้อยกับย่าดีกว่า” ก้องพูด ยอดเห็นด้วยกับก้อง

เมื่อเด็กทั้งสองคนมาถึงโรงเรียน ลูกเสือสำรองกำลังจะเข้าประจำกองลูกเสือ มีครูตลับเป็นครูสอนลูกเสือสำรอง ยอดกับก้องจึงเข้าไปเล่าเรื่องของน้อย

และย่าให้ครูตลับฟัง เพื่อมิให้ครูตลับตำหนิได้ว่า ทั้งสองคนไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่มาโรงเรียนสาย

"ดีมาก เธอทั้งสองคนได้ทำหน้าที่ของลูกเสือสำรองแล้ว คือบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก" ครูตลับกล่าวชมเชย

หลังจากประชุมกองลูกเสือสำรองแล้ว ครูตลับให้ยอดและก้องเล่าเรื่องของน้อยให้ลูกเสือสำรองทั้งหลายฟัง ลูกเสือทุกคนเห็นด้วยว่า น่าจะไปช่วยเหลือน้อยกับย่าตามคำปฏิญาณของลูกเสือสำรองที่ว่า "ข้าจะยึดมั่นในกฎของลูกเสือสำรอง

และบำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นทุกวัน” ยอดและก้อง จึงพาครูตลับและลูกเสือสำรองไปที่บ้านน้อยกับย่า แล้วช่วยพาน้อยและย่าไปหาหมอที่สถานีอนามัย หมอตรวจอาการของย่าแล้วก็ฉีดยาและให้ยามากิน ส่วนน้อยนั้นหมอให้ยามาทาและบอกว่าไม่เป็นอะไรมาก

“ขอบคุณคุณครูมากครับ และขอบคุณพี่ ๆ ลูกเสือทุกคน ผมจะไม่ลืมบุญคุณที่ทุกคนมีต่อย่าและผม” น้อยบอกครูตลับและลูกเสือสำรอง

ทุกคนยิ้มอย่างเป็นสุขที่ได้บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

คำใหม่ในบทเรียน

กระจัดกระจาย กระจาย กอง กองลูกเสือ กองลูกเสือสำรอง กล่าว ก้อนหิน เก่า ข้า ขี่ ความเจ็บปวด เคล็ด ฉีดยา ชมเชย ดิน ตำหนิ เท้า นวด ประจำ ผู้ มั่น ยากจน ยึด รับผิดชอบ ลูกเสือ ลูกเสือสำรอง สะดุด หกล้ม หัวเข่า โอ๊ย กฎ กตัญญู คำปฏิญาณ คุณ คุณครู ตกทุกข์ได้ยาก ตรวจ บังเอิญ บำเพ็ญ บุญคุณ พยายาม วันพฤหัสบดี สถานีอนามัย อาการ

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

พฤหัสบดี	อ่านว่า	พรึ-หัด-สะ-บอ-ดี
บำเพ็ญ	อ่านว่า	บำ-เพ็น
ทุกข์	อ่านว่า	ทุก
ปฏิญาณ	อ่านว่า	ปะ-ติ-ยาน
กฎ	อ่านว่า	กด
สัญญา	อ่านว่า	สัน-ยา

สถานีอนามัย อ่านว่า สะ–ถา–นี–อะ–นา–ไม
ตรวจ อ่านว่า ตรวด
อาการ อ่านว่า อา–กาน
บุญคุณ อ่านว่า บุน–คุน
ขอบคุณ อ่านว่า ขอบ–คุน
กตัญญู อ่านว่า กะ–ตัน–ยู

คนทำไม่ดีจะมีแต่ความทุกข์
ผู้บำเพ็ญประโยชน์ต่อผู้อื่นย่อมเป็นคนดี
ลูกเสือสำรองต้องทำตามคำปฏิญาณตน
ลูกที่ดีต้องกตัญญูต่อพ่อแม่

อ่านคำที่มี ญ ณ สะกด

คำที่มี ญ ณ สะกด อ่านออกเสียงเหมือน น
สะกด เป็นคำในมาตราแม่กน

กาญจนบุรี	อ่านว่า	กาน-จะ-นะ-บุ-รี
ทำบุญ	อ่านว่า	ทำ-บุน
ปัญญา	อ่านว่า	ปัน-ยา
ปัญหา	อ่านว่า	ปัน-หา
สัญญา	อ่านว่า	สัน-ยา
ของขวัญ	อ่านว่า	ของ-ขวัน
สำคัญ	อ่านว่า	สำ-คัน
ชำนาญ	อ่านว่า	ชำ-นาน
กล้าหาญ	อ่านว่า	กล้า-หาน
กุญแจ	อ่านว่า	กุน-แจ
เจริญ	อ่านว่า	จะ-เริน
คูณ	อ่านว่า	คูน
ประมาณ	อ่านว่า	ประ-มาน
โบราณ	อ่านว่า	โบ-ราน

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นเมืองโบราณ

เขามีความชำนาญในการปรุงอาหาร

แม่ให้ของขวัญวันเกิดแก่ฉัน
คนที่มีความกตัญญูย่อมเป็นผู้เจริญ
เขาใส่กุญแจบ้านก่อนออกจากบ้าน

ผู้กตัญญู

พ่อแม่เป็นผู้ให้กำเนิดและเลี้ยงดูลูก ท่านหาเงินด้วยความเหนื่อยยาก และส่งลูกให้เรียนหนังสือ ท่านอบรมสั่งสอนลูกหวังจะให้ลูกเป็นคนดี ถ้าลูกทำแต่ความดี ไม่เกเร ตั้งใจเรียนหนังสือ ว่านอนสอนง่าย พ่อแม่ก็ชื่นใจ

นักเรียนทั้งหลายทำตัวดี ไม่เกเร ตั้งใจเรียนหนังสือ รู้จักช่วยพ่อแม่ทำงาน ทำตนให้เป็นเด็กน่ารัก เชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ รู้จักบุญคุณของท่าน นักเรียนจะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีความกตัญญูต่อพ่อแม่

อ่านเสริมบทเรียน

ลืมคำสัญญา

ฉันเป็นกระรอกตัวน้อย ๆ พ่อแม่พาฉันไปอาศัยอยู่บนต้นมะพร้าว พ่อกับแม่เจาะลูกมะพร้าวเป็นโพรง ทำที่อยู่ให้ฉัน ฉันชอบลงมาเล่นที่ลานดินและวิ่งขึ้นต้นมะพร้าวจนชำนาญ

วันหนึ่ง พ่อกับแม่จะออกไปหากิน ก่อนพ่อกับแม่จะไป แม่เตือนฉันว่า "เจ้ากระรอกน้อย พ่อกับแม่ไม่อยู่ อย่าไปเที่ยวไกล ๆ นะลูก" ฉันก็ให้สัญญากับแม่

สักครู่ มีนกกระจอกตัวหนึ่ง บินมาเกาะที่ลูกมะพร้าว ส่งเสียงร้อง จิ๊บ จิ๊บ ฉันร้องทักนกกระจอกว่า "สวัสดีจ้ะ พี่นกกระจอก"

"สวัสดีจ้ะ น้องกระรอก เธอจะไปเที่ยวกับฉันไหม" นกกระจอกร้องทักฉัน และชวนฉันไปเที่ยว

"ดีจ้ะ แต่ต้องรอพ่อกับแม่กลับมาก่อน" ฉันบอก

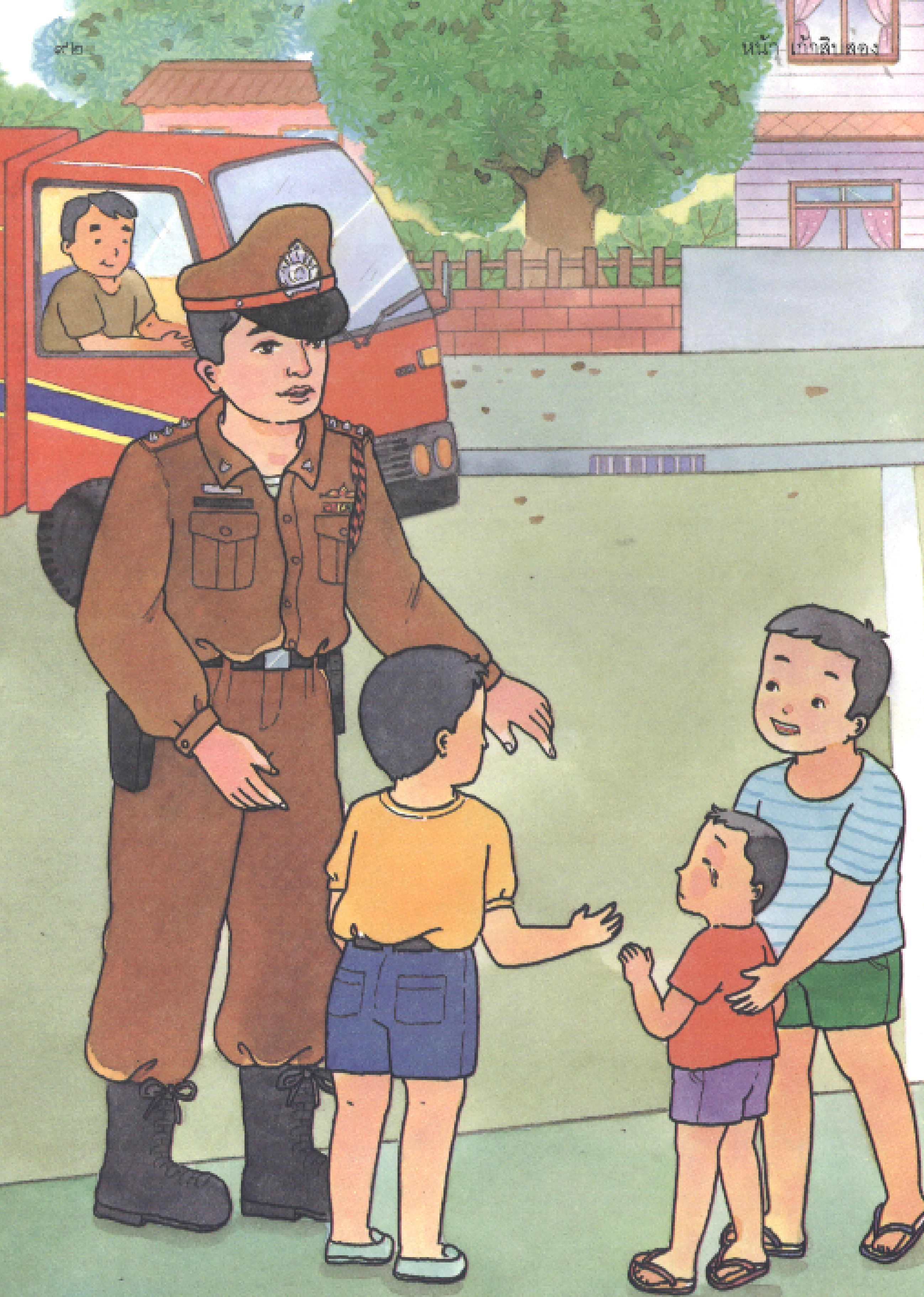
"ไม่เป็นไรหรอกน่า เราไปเที่ยวกันไม่ไกล เดี๋ยวเดียวก็กลับ" นอกกระจอกบอกฉัน ฉันจึงวิ่งลงจากต้นมะพร้าว และไปเที่ยวกับพี่นกกระจอก บางครั้งพี่นกกระจอกขี่หลังฉัน บางครั้งพี่นกกระจอกก็บินไปล่วงหน้า ให้ฉันวิ่งไล่ตาม เราสนุกกันมากจนลืมคำที่สัญญากับพ่อและแม่

ทันใดนั้น ฉันเห็นเด็กผู้ชายสองคนชี้มาที่ฉันและพี่นกกระจอก เด็กคนหนึ่งพูดขึ้นว่า "ดูนั่นสิกระรอกน้อยมีหางเป็นพวง เรามาช่วยกันจับให้ได้จะเอาไปเป็นของขวัญให้น้อง น้องของฉันชอบเลี้ยงกระรอก" แล้วเด็กทั้งสองก็วิ่งไล่จับฉัน

เขาจับฉันได้และนำไปเลี้ยงไว้ที่บ้านหลายวัน ส่วนพี่นกกระจอกบินหนีไปได้ ฉันร้องไห้ คิดถึงพ่อกับแม่ และคิดขึ้นได้ว่าเพราะเราลืมสัญญานี่เองจึงเป็นเช่นนี้ แต่ยังดีที่วันหนึ่งเจ้าของบ้านเผลอ ฉันจึงกัดเชือกที่เขามัดกรงไว้ขาด และหนีรอดกลับไปหาพ่อแม่ได้

เด็กดี

เด็กเด็กต้องกล้าหาญ หมั่นทำงานและศึกษา
เรียนดีมีปัญญา แก้ปัญหาได้เร็วไว
กตัญญูรู้คุณท่าน ตามโบราณท่านสอนไว้
บำเพ็ญประโยชน์ไป พาชาติไทยให้เจริญ

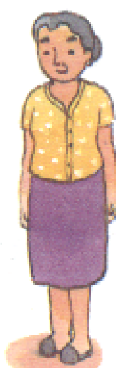

บทที่ ๑๖
น้ำใจในเมือง

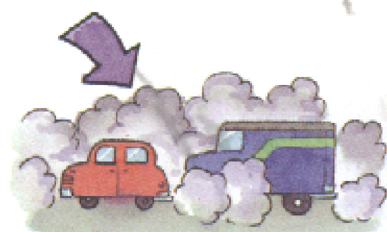

โกมล

ป้าบังอร

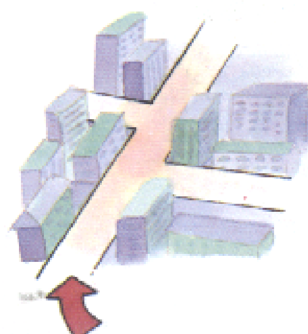
ควัน

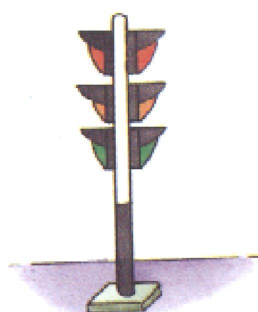
ต้นข้าว

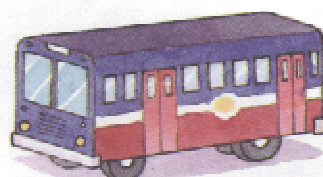
ท้องทุ่ง

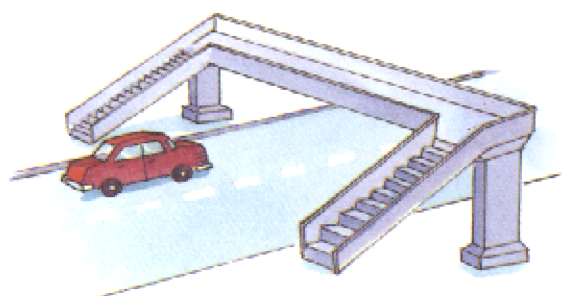
ท้องถนน

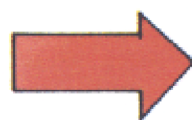
สัญญาณไฟจราจร

รถยนต์ประจำทาง

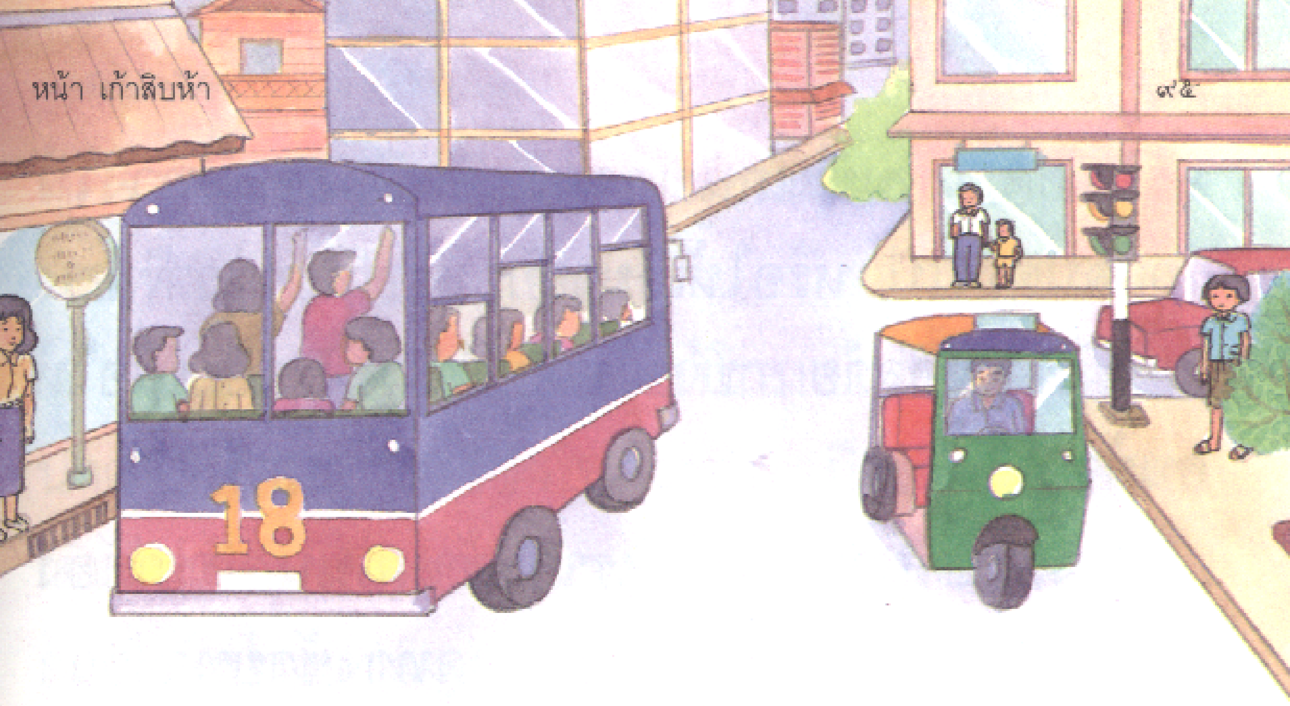
สะพานลอย

ลูกศร

ทหาร

น้ำใจในเมือง

วันเสาร์ แม่ชวนวิชาไปเยี่ยมป้าบังอรที่ในเมือง ป้าบังอรเป็นพี่สาวของแม่ แม่พาวิชาขึ้นรถประจำทางหน้าหมู่บ้าน รถแล่นผ่านทุ่งนาซึ่งมีต้นข้าวสีเขียวเต็มท้องทุ่ง นาน ๆ จะผ่านบ้านสักหลังหนึ่ง

รถแล่นใกล้จะถึงตัวเมือง บ้านเรือนเริ่มหนาแน่นขึ้น เมื่อรถประจำทางเข้าสู่ตัวเมือง วิชาเห็นบ้านเรือนตั้งเรียงรายริมถนน มีรถยนต์บนท้องถนนมากขึ้น สี่แยกในเมืองมีสัญญาณไฟจราจร ไฟสีเขียวให้รถไป ไฟสีแดงให้รถหยุด ไฟสีเหลืองให้รถเตรียมตัวไป

หรือหยุด บนพื้นถนนตามสี่แยกมีลูกศรชี้ทางให้รถแล่นตรงไป หรือให้เลี้ยวซ้ายหรือเลี้ยวขวา บางแห่งมีทางม้าลาย บางแห่งก็มีสะพานลอยเพื่อให้คนข้ามถนน

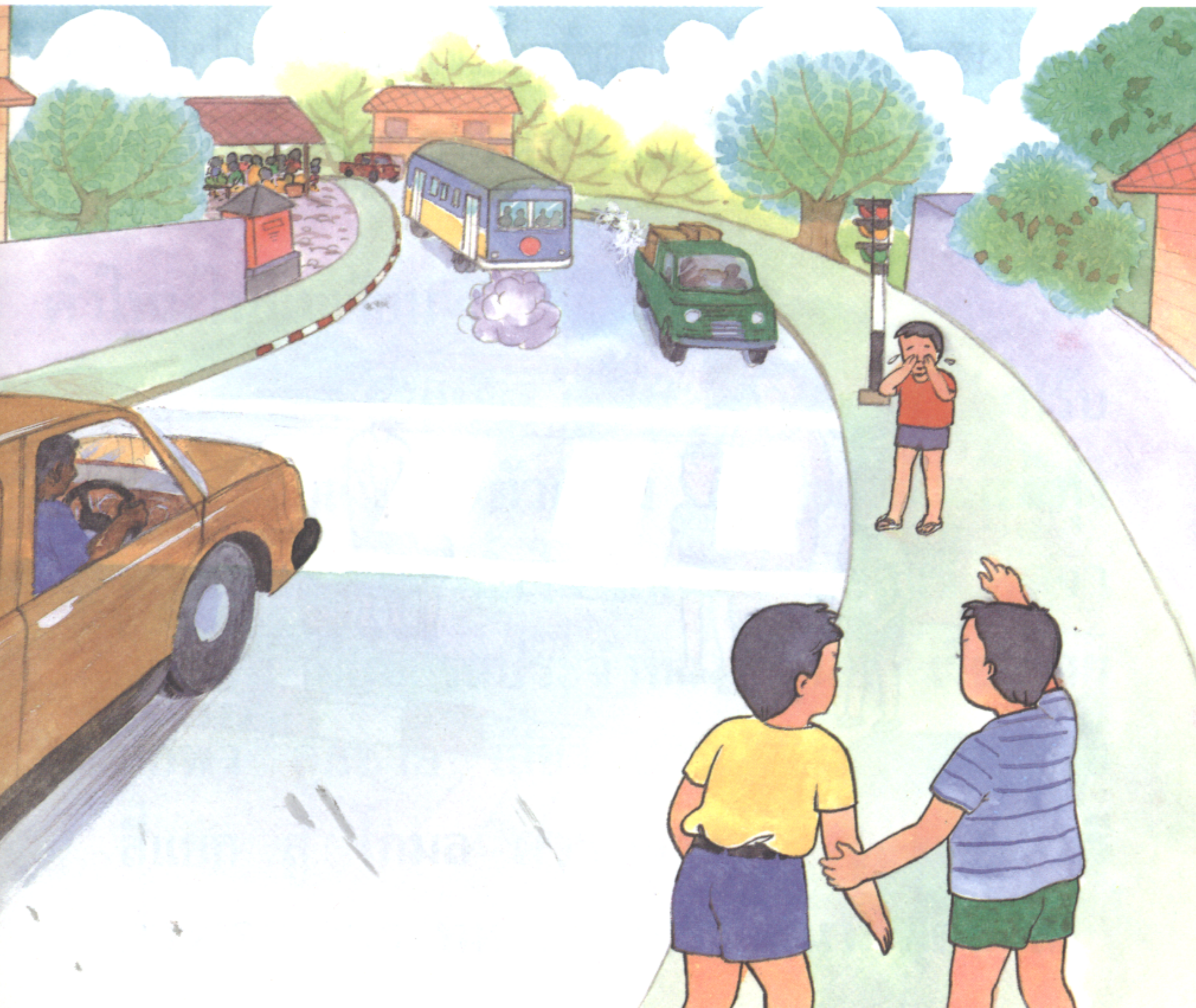
แม่อธิบายว่า "เมื่อเราจะข้ามถนน เราต้องข้ามตรงทางม้าลาย และต้องดูทางซ้ายทางขวาไม่มีรถเราจึงข้าม ถ้าเราไม่ข้ามทางม้าลายอาจถูกรถชน หรือถูกตำรวจจราจรจับ ต้องเสียค่าปรับหรือถูกว่ากล่าวตักเตือนได้

รถแล่นผ่านร้านค้า โรงพยาบาล สนามฟุตบอล บริเวณสี่แยกมีรถติดมาก วิชาจึงบอกแม่ว่า "ในเมืองไม่น่าอยู่เลยนะแม่ รถติดมาก รถยนต์พ่นควันสีขาวบ้าง สีดำบ้าง ทำให้หายใจไม่สะดวก"

ในที่สุดรถก็มาถึงบ้านป้าบังอร บ้านป้าอยู่ไม่ไกลจากตลาดนัก บริเวณบ้านร่มรื่น มีไม้ดอกและไม้ผลมาก ป้าบังอรมีลูกชายชื่อ โกมล เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ พ่อของโกมลเป็นทหารประจำอยู่ที่จังหวัดชลบุรี โกมลเป็นเด็กฉลาด ช่างคิด

พูดจาไพเราะ และมีน้ำใจต่อผู้อื่นเสมอ ป้าบังอรดีใจมากที่แม่และวิชามาเยี่ยม

เย็นวันนั้น ป้าบังอรให้โกมลไปซื้อผลไม้และน้ำตาล โกมลชวนวิชาไปด้วยกัน เมื่อเด็กทั้งสองคนเดินไปเกือบถึงตลาด เขาเห็นเด็กชายเล็ก ๆ คนหนึ่งร้องไห้อย่างน่าสงสาร เด็กคนนั้นกำลังจะข้ามถนน

"เด็กคนนั้นจะข้ามถนนคนเดียว อาจถูกรถชนได้" โกมลบอกวิชา พร้อมกับวิ่งไปจับมือเด็ก และถามว่า "น้องมาคนเดียวหรือครับ"

"มากับยาย แต่ไม่รู้ยายไปไหนครับ" เด็กตอบ

"เราพาเด็กคนนี้ไปหาตำรวจจราจร ให้เขาพาไปส่งที่บ้านดีไหม ถ้าเราไม่ช่วยเด็กอาจถูกรถชนหรือมีคนลักพาไปก็ได้" วิชาพูดกับโกมล

ทั้งสองคนจึงพาเด็กข้ามทางม้าลายไปส่งให้ตำรวจจราจรและเล่าเรื่องให้ฟัง ขณะนั้นมีผู้หญิง

คนหนึ่งมาหาตำรวจและบอกว่าเป็นยายของเด็ก เด็กร้องไห้รีบวิ่งเข้าไปหาและกอดยายไว้แน่นด้วยความดีใจ เมื่อหญิงคนนั้นทราบเรื่อง จึงขอบใจโกมลกับวิชา และยื่นเงินให้เป็นรางวัล

"ขอบคุณครับ ผมช่วยน้องคนนี้เพราะเป็นหน้าที่ของพลเมืองดี ผมไม่รับเงินหรอกครับ" โกมลบอก

"เธอทั้งสองคนเป็นคนดีมาก รู้จักช่วยเหลือคนอื่น การช่วยเหลือคนอื่นเป็นหน้าที่ของคนดี ยายขอบใจเธอมาก" หญิงคนนั้นกล่าว

คำใหม่ในบทเรียน

กอด การช่วยเหลือ เกือบ ขวา ควัน ค่าปรับ ซ้าย ตักเตือน ตัวเมือง เตรียมตัว ท้องทุ่ง ทางม้าลาย นัก น้ำใจ แน่น พ่น พี่สาว พูดจา ไฟ ยื่น เยี่ยม รถประจำทาง ร้านค้า เรียงราย ลักพา ลูกชาย เลี้ยว ว่ากล่าว สะพานลอย สี่แยก สู่ โกมล ควร จราจร ฉลาด ชลบุรี ตำรวจจราจร ทหาร สงสาร สนามฟุตบอล

ท้องถนน น้ำตาล บริเวณ ป้ำบังอร พลเมือง ไม้ผล รถยนต์ โรงพยาบาล ลูกศร สัญญาณ

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

บังอร	อ่านว่า	บัง–ออน
จราจร	อ่านว่า	จะ–รา–จอน
ลูกศร	อ่านว่า	ลูก–สอน
ทหาร	อ่านว่า	ทะ–หาน
โรงพยาบาล	อ่านว่า	โรง–พะ–ยา–บาน
ฟุตบอล	อ่านว่า	ฟุด–บอน
โกมล	อ่านว่า	โก–มน
ชลบุรี	อ่านว่า	ชน–บุ–รี
ผลไม้	อ่านว่า	ผน–ละ–ไม้
พลเมือง	อ่านว่า	พน–ละ–เมือง
น้ำตาล	อ่านว่า	น้ำ–ตาน
รางวัล	อ่านว่า	ราง–วัน
รถยนต์	อ่านว่า	รด–ยน

ตำรวจ อ่านว่า ตำ-หรวด

สัญญาณ อ่านว่า สัน-ยาน

ป้าบังอรไปเยี่ยมคนไข้ที่โรงพยาบาล

โกมลอยากเป็นนักฟุตบอล

ตำรวจจราจรช่วยแก้ปัญหารถยนต์ติด

เมืองไทยได้ชื่อว่าเป็นเมืองผลไม้

อ่านคำ ร ล สะกด

> คำที่มี ร ล สะกด อ่านออกเสียงเหมือน น สะกด
> เป็นคำในมาตราแม่ กน

ละคร อ่านว่า ละ-คอน

เกสร อ่านว่า เก-สอน

ขอพร อ่านว่า ขอ-พอน

ถาวร อ่านว่า ถา-วอน

วานร อ่านว่า วา-นอน

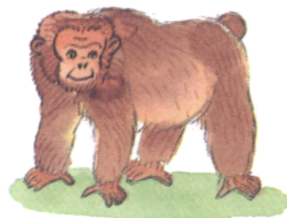
อาการ อ่านว่า อา-กาน

อาคาร อ่านว่า อา-คาน

วันอังคาร	อ่านว่า	วัน–อัง–คาน
ลำธาร	อ่านว่า	ลำ–ทาน
พิการ	อ่านว่า	พิ–กาน
ข้าวสาร	อ่านว่า	ข้าว–สาน
กันดาร	อ่านว่า	กัน–ดาน
การหาร	อ่านว่า	กาน–หาน
สมควร	อ่านว่า	สม–ควน
ต้นพิกุล	อ่านว่า	ต้น–พิ–กุน
คนพาล	อ่านว่า	คน–พาน
ชลบุรี	อ่านว่า	ชน–บุ–รี
ตำบล	อ่านว่า	ตำ–บน
ผล	อ่านว่า	ผน

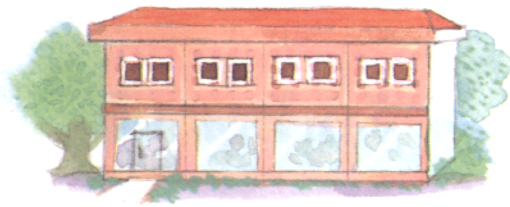
ละคร

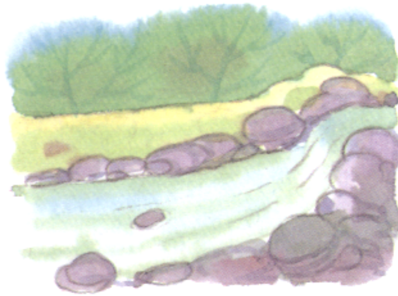

วานร

พยาบาล

อาคาร

 ลำธาร

ตำบล	ผลไม้	คนพาล	การหาร	สงสาร
อาคาร	เกสร	บังอร	ละคร	วานร
ขอพร	ถาวร	ลูกศร	พากเพียร	รางวัล
มงคล	มลทิน	น้ำตาล	ถวิล	

วานร หมายถึง ลิง

คนพาล คือ คนที่ชอบรังแกผู้อื่น

ผึ้งดูดน้ำหวานจากเกสรดอกไม้

หมู่บ้านหลาย ๆ หมู่บ้านรวมกันเป็นตำบล

ทางน้ำเล็ก ๆ ที่ไหลจากภูเขาเรียกว่า ลำธาร

จังหวัดชลบุรี

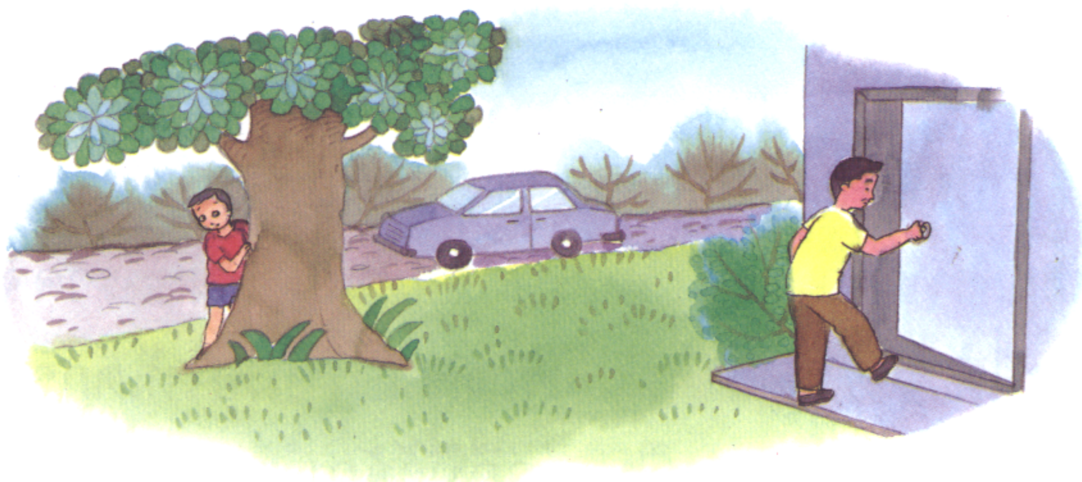
ชลบุรีเป็นชื่อจังหวัดหนึ่ง อยู่ทางชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของไทย เป็นเมืองชายทะเลที่มีสถานที่ท่องเที่ยว และสถานที่ตากอากาศที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง เช่น หาดบางแสน เกาะล้าน เกาะสีชัง เกาะไผ่ เกาะครก และเกาะสาก

จังหวัดนี้มีสวนสัตว์เขาเขียวซึ่งเป็นสวนสัตว์เปิด สัตว์ที่อยู่ในสวนสัตว์นี้จะไม่ถูกกักขัง แต่ได้ปล่อยให้อยู่ในบริเวณที่เป็นป่าเหมือนที่มันเคยอยู่ ถ้าเราไปเที่ยว เราจะเห็นสัตว์ต่างๆ เช่น นก ช้าง เก้ง และ กวาง เที่ยวหากินอยู่ทั่วบริเวณสวนสัตว์เปิดนี้

นอกจากนี้ ชลบุรียังมีประเพณีที่แปลก ซึ่งชาวชลบุรีถือว่าเป็นประเพณีของจังหวัดคือ “ประเพณีวิ่งควาย” โดยชาวบ้านนำควายมาวิ่งแข่งขันกันเมื่อเสร็จจากการทำนาแล้ว เจ้าของควายที่วิ่งชนะจะได้รับรางวัล จังหวัดชลบุรีมีสถานที่ท่องเที่ยว

หลายแห่ง และมีประเพณีที่น่าสนใจ คนจึงชอบไปเที่ยวชลบุรีมาก

อ่านเสริมบทเรียน

จับผู้ร้าย

วันนั้นเป็นวันอาทิตย์ ผู้คนหยุดทำงาน ที่อาคารแห่งหนึ่งในตำบลพิกุลทองจึงถูกปิดไว้และใส่กุญแจที่ประตูใหญ่

เด็กชายถาวร เดินผ่านมาทางอาคารหลังนี้ เห็นชายคนหนึ่งกำลังงัดแงะกุญแจที่ประตู เขาคิดว่าเป็นผู้ร้ายแน่นอน จึงแอบดูอยู่ห่าง ๆ ชายคนนั้นงัด

กุญแจจนหลุดออก มองซ้ายมองขวา แล้วจึงเข้าไปในอาคารนั้น

ถาวรรีบวิ่งไปบอกตำรวจว่ามีคนร้ายงัดอาคาร คงจะเข้าไปลักของ ตำรวจจึงรีบมาและจับผู้ร้ายได้ในขณะที่ผู้ร้ายกำลังจะขนของออกไปขึ้นรถยนต์ที่จอดรออยู่

เจ้าของอาคารให้ของขวัญแก่ถาวรเป็นรางวัลแห่งการทำความดี มีความกล้าหาญ จนตำรวจจับผู้ร้ายได้ ตำรวจบนโรงพักต่างปรบมือให้เด็กชายถาวร และชมว่าเป็นเด็กดีที่รู้จักบำเพ็ญตนเป็นพลเมืองดี

ละครลิง

ลิงเล่นละคร วานรหน้าขาว
อุ้มผลมะพร้าว ลูกเท่าฟุตบอล
เล่นเป็นทหาร ชำนาญยิงศร
อยู่ในนคร เดือดร้อนกันดาร

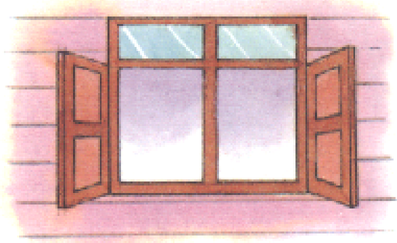

เล่นเป็นแม่ค้า ช่างน่าสงสาร
เร่ขายน้ำตาล คนพาลรังแก
เล่นเป็นพยาบาล จัดการดูแล
อาหารเผื่อแผ่ คอยแก้กังวล
เด็กเด็กดูลิง เก่งจริงลิงซน
เราอาจฝึกฝน เหมือนคนทั่วไป
พิกุลดอกน้อย มาร้อยสวมให้
ลิงต่างดีใจ ที่ได้รางวัล

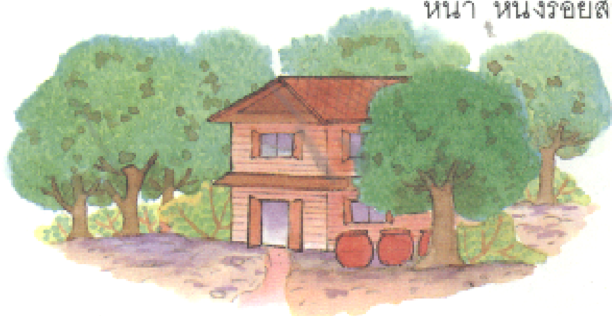

บทที่ ๑๗
นกกางเขนเพื่อนรัก

หน้าต่าง

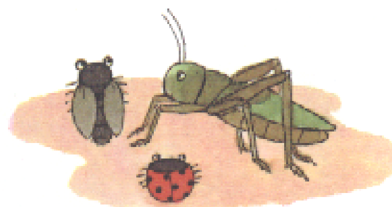
บ้านสวน

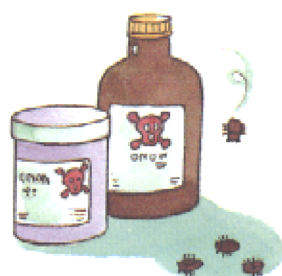
นกกางเขน

หนอน

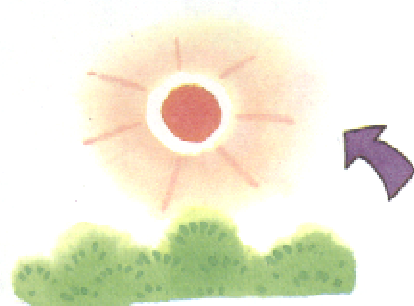
แมลง

ยาฆ่าแมลง

เมฆ

แสงอาทิตย์

ฝัง

ชาวสวนพ่นยาฆ่าแมลง

นกกางเขนเพื่อนรัก

บ้านของอารีเป็นบ้านสวน บริเวณบ้านร่มรื่น มองไปทางทิศไหนก็เห็นแต่ต้นไม้สีเขียวเย็นตา อารีรักสีเขียวของต้นไม้ รักเสียงร้องของนกกา พ่อเคยบอกอารีว่า ต้นไม้คือเพื่อนที่แสนวิเศษของเรา มันให้ร่มเงา ให้ดอก ให้ผล และเป็นที่อยู่ของนก

นกกางเขนน้อยตัวหนึ่งอยู่ในบ้านสวนของอารี มันรักบ้านสวนของอารี ตั้งแต่มันมาอยู่ในบ้านสวน เจ้านกกางเขนน้อยไม่เคยบินไปไหนไกล ๆ มันตื่นแต่เช้า ส่งเสียงร้องรับวันใหม่ เจ้านกน้อยช่างขยันปลุกให้อารีตื่นเตรียมตัวไปโรงเรียน มันบินมาเกาะกิ่งไม้ใกล้หน้าต่าง ร้องเพลงเสียงใสไพเราะ เมื่ออารีโผล่หน้าต่างออกไปมอง เจ้านกน้อยก็เอียงคอน่ารัก เหมือนจะพูดกับเธอว่า “สวัสดีจ้ะ แม่หนูน้อย”

นกกางเขนน้อยอยู่ตัวเดียว ไม่มีเพื่อน อารีอยากเป็นเพื่อนกับนกกางเขน ถ้าเป็นได้ ทั้งเธอและนกคงมีความสุข จะชวนกันร้องเพลงให้ก้องบ้านสวน

พ่อบอกอารีว่า นกกางเขนเป็นเพื่อนที่ดีของเรา มันช่วยดูแลสวน ช่วยกินแมลงและตัวหนอน ถ้ามีนกกางเขนมาก ๆ ชาวสวนก็ไม่ต้องใช้ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าแมลงมีพิษและให้โทษ แม้คนเราก็อาจเป็นอันตรายได้ ถ้าได้รับพิษยาฆ่าแมลงมาก ๆ แต่ชาวสวนข้างบ้านสวนของอารีไม่คิดเหมือนพ่อ เขาชอบใช้ยาฆ่าแมลงพ่นตามแปลงผัก อารีเคยเห็นชาวสวนคนนั้นพ่นยาฆ่าแมลง เมื่อลมพัดยาฆ่าแมลงก็ลอยไปในอากาศ หากใครหายใจเข้าไปก็เป็นอันตรายต่อร่างกาย

เช้าวันหนึ่งอารีตื่นมาดูหนังสือแต่เช้ามืด เธอทบทวนวิชาเลขคณิต เพราะตอนเช้าอากาศดี ร่างกายสดชื่น แสงอาทิตย์ในเวลาเช้าจับอยู่ที่ขอบก้อนเมฆเหมือนขลิบด้วยทองสวยงาม น่าดู ทุก ๆ วันอารีจะได้ยินเสียงนกกางเขนมาร้องเพลงปลุกเธอ แต่วันนี้เธอไม่ได้ยินเสียงนกกางเขนเพื่อนรักของเธอ อารีโผล่หน้าต่างออกไปดูแต่ก็ไม่เห็น อารีรีบลงไปดูข้างบ้าน มองหาจนทั่วทั้งสวนก็ไม่พบนกกางเขน

อารีกังวลใจมาก เธอคิดว่านกกางเขนได้รับอันตราย จึงค้นหาตั้งแต่เช้า ก็ยังหาไม่พบ จนเวลา

ใกล้เที่ยงจึงพบนกกางเขนน้อย มันเกาะอยู่ที่พุ่มไม้หลังบ้าน ท่าทางเซื่องซึมเหมือนเป็นโรค เมื่ออารีเข้าไปใกล้มันก็ไม่บินหนี ยอมให้อารีจับแต่โดยดี

"เจ้าเป็นอะไรหรือจ๊ะ เจ้านกน้อย" อารีพูดกับนกกางเขน เธอรีบพานกไปหาพ่อ พ่อดูอาการอยู่ครู่หนึ่ง จึงพูดว่า "เจ้านกกางเขนคงไม่สบาย พ่อเห็นมันบินไปที่สวนผัก เจ้าของสวนเพิ่งพ่นยาฆ่าแมลงใหม่ ๆ มันคงกินหนอนและแมลงที่ถูกยาพิษ มันจึงได้รับพิษยานั้นด้วย"

"มันจะตายไหมคะพ่อ" อารีถามอย่างเป็นห่วง เธอขอนกจากพ่อแล้วประคองมันไว้ในมือ แต่นกน้อยไม่สบายมาก ไม่นานมันก็สิ้นใจตาย

อารีร้องไห้เสียใจ เธอฝังนกกางเขนไว้ใต้ต้นไม้ข้างหน้าต่าง ตรงที่มันเคยร้องเพลงปลุกเธอทุกเช้า

"เจ้านกน้อย เจ้าเป็นเพื่อนที่ดีของฉัน แต่เจ้าต้องตายเพราะพิษยาฆ่าแมลง ต่อไปนี้ไม่มีเจ้าคอยดูแลสวน และไม่มีเจ้าคอยร้องเพลงปลุกฉันอีกแล้ว" อารีพูดกับนกเป็นครั้งสุดท้าย

คำใหม่ในบทเรียน

กา กิ่งไม้ ขอบ ค้น ครู่ จ้ะ จ๊ะ เจ้า เจ้าของสวน ชาวสวน เช้ามืด เซื่องซึม โดย ทบทวน ท่า นกกางเขน บ้านสวน ประคอง ปลุก โผล่ ฝัง พุ่มไม้ ยาฆ่าแมลง เย็นตา วันใหม่ สดชื่น สวนผัก สิ้นใจ สุดท้าย เสียใจ แสง แสน หนอน หาก เอียง **ก้อนเมฆ กังวล ขลิบ ทิศ โทษ ผล พิษ โรค เลขคณิต วิเศษ อาทิตย์**

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

ทิศ	อ่านว่า	ทิด
วิเศษ	อ่านว่า	วิ-เสด
อากาศ	อ่านว่า	อา-กาด
ความสุข	อ่านว่า	ความ-สุก
แมลง	อ่านว่า	มะ-แลง
พิษ	อ่านว่า	พิด
โทษ	อ่านว่า	โทด
เลขคณิต	อ่านว่า	เลก-คะ-นิด
เมฆ	อ่านว่า	เมก
กังวล	อ่านว่า	กัง-วน
โรค	อ่านว่า	โรก
ตรวจ	อ่านว่า	ตรวด

อ่านคำ ข ค ฆ สะกด

คำที่มี ข ค ฆ สะกด อ่านออกเสียงเหมือน ก สะกด
เป็นคำในมาตราแม่ กก

สุข	อ่านว่า	สุก
สุขภาพ	อ่านว่า	สุก-ขะ-พาบ
ประมุข	อ่านว่า	ประ-มุก
เลข	อ่านว่า	เลก
โรค	อ่านว่า	โรก
ประโยค	อ่านว่า	ประ-โหยก
บุคคล	อ่านว่า	บุก-คน
เมฆ	อ่านว่า	เมก

อ่านเป็นคำ

ก้อนเมฆ

ความสุข	บุคคล	ประมุข	สุขภาพ
ตรวจตรา	อากาศ	ก้อนเมฆ	เลขคณิต
ประโยค	โรคภัย	ยาพิษ	ทิศใต้

แต่ละบุคคลย่อมมีความคิดแตกต่างกันไป

ในหลวงเป็นประมุขของชาติไทย

คนออกกำลังกายเป็นประจำจะมีสุขภาพแข็งแรง

นกกางเขน

นกกางเขนเป็นนกที่เราเห็นได้บ่อย ๆ ตามสวน ตามหมู่บ้านและบริเวณที่มีการเพาะปลูก ในตอนเช้า

นกกางเขนจะส่งเสียงร้อง มันจะทำเสียงสูงต่ำราวกับเสียงเพลงที่ไพเราะ บางครั้งมันจะทำเสียงโต้ตอบกันเหมือนคนคุยกัน นกกางเขนชอบอยู่กันเป็นคู่ ๆ ตามหลังคาบ้าน ตามกอไผ่ รังของมันทำด้วยรากไม้ใบหญ้าแห้ง นกกางเขนตัวเมียวางไข่ครั้งละ ๓ – ๕ ฟอง เปลือกไข่ของมันจะมีสีเขียวอมฟ้า มีจุดสีน้ำตาลแดงอยู่รอบ ๆ

นกกางเขนที่เราเห็นโดยทั่วไป ตัวผู้จะมีสีดำและมีสีขาวใต้อก บนปีกและริมหาง ส่วนนกกางเขนตัวเมียจะมีสีเทา เราเรียกว่า นกกางเขนบ้าน ยังมีนกกางเขนอีกพวกหนึ่งอยู่ในป่าลึก ตัวผู้มีสีดำมีหางยาวกว่านกกางเขนบ้าน ที่ใต้อกจนถึงก้นมีสี

น้ำตาลแดง แต่ตัวเมียจะมีขนสีน้ำตาล เราเรียกว่า นกกางเขนดง

นกกางเขนชอบกินแมลงและตัวหนอนเป็นอาหาร มันจึงช่วยชาวนาชาวไร่กำจัดแมลงและหนอนที่มาทำอันตรายพืชผักและต้นไม้ นับว่านกกางเขนเป็นประโยชน์ต่อชาวนาชาวไร่ และยังช่วยประดับโลกให้สวยงามอีกด้วย

อ่านเสริมบทเรียน

หนูปองเจ้าปัญหา

วันนี้เป็นวันอาทิตย์ หนูปองไม่ได้ไปโรงเรียน พี่ปานกับพี่ป้อมไปเยี่ยมคุณปู่กับคุณพ่อ หนูปองอยู่บ้านกับคุณแม่ หนูปองเป็นคนชอบอ่านหนังสือ จึงหาหนังสือนิทานสนุก ๆ มาอ่าน เวลาเที่ยงวัน คุณแม่จัดโต๊ะอาหาร หนูปองก็มาช่วยคุณแม่จัด

โต๊ะอาหาร อาหารมื้อเที่ยงวันนี้มีก๋วยเตี๋ยวราดหน้าทะเล มีกุ้ง ปลาหมึกที่หนูปองชอบรับประทาน แม่มีข้อตกลงว่า ลูกทุกคนต้องกินอาหารให้หมดจานและต้องไม่เลือกกิน ต้องกินอาหารให้ครบทุกหมู่ มีเนื้อ ผัก ปลา กุ้ง ไข่ ผลไม้ เพื่อร่างกายจะได้แข็งแรง แต่ทุกครั้งหนูปองจะไม่ยอมกินผัก คุณแม่จะต้องอธิบายให้หนูปองฟังทุกครั้งว่า ผักมีประโยชน์ต่อร่างกาย

"หนูปองมากินก๋วยเกี๋ยวได้แล้ว" แม่บอกหนูปอง

"แม่คะ หนูปองชอบกินก๋วยเตี๋ยวราดหน้ากุ้ง

กับปลาหมึกนะคะ ส่วนผักหนูปองไม่กิน” หนูปองบอกแม่

“ไม่ได้ ลูกต้องกินผัก” แม่พูดเชิงบังคับ

“แต่หนูปองไม่ชอบกินผัก” หนูปองบอกแม่

“ถ้าอย่างนั้น หนูปองก็ไม่ต้องกินก๋วยเตี๋ยว” แม่พูดอย่างไม่ไยดี แม่นั่งกินก๋วยเตี๋ยวอย่างน่าอร่อย หนูปองรู้สึกหิวมากแล้ว จึงพูดอย่างประจบว่า “คุณแม่ ผักคะน้าในก๋วยเตี๋ยวคงอร่อยนะคะ”

“จ้ะ อร่อยมาก” แม่พูด

หนูปองเริ่มกินก๋วยเตี๋ยวราดหน้าทะเล มีผักคะน้า กุ้ง และปลาหมึกจนหมดจานเพื่อเอาใจคุณแม่

"คุณแม่คะ ผักคะน้าอร่อยนะคะ หนูปองจะทำตามข้อตกลงของคุณแม่ หนูปองจะไม่สร้างปัญหาอีกแล้วค่ะ" หนูปองบอกแม่

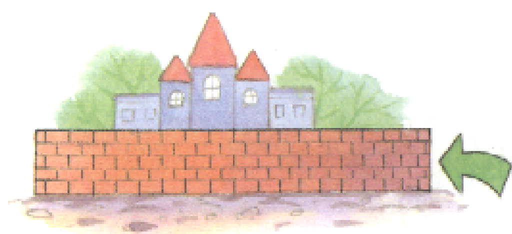
รักษาป่า

นกเอยนกน้อยน้อย บินล่องลอยเป็นสุขศรี
ขนขาวราวสำลี อากาศดีไม่มีภัย
ทุกทิศเจ้าเที่ยวท่อง ฟ้าสีทองอันสดใส
มีป่าพาสุขใจ มีต้นไม้มีลำธาร
ผู้คนไม่มีโรค นับเป็นโชคสุขสำราญ
อากาศไร้พิษสาร สัตว์ชื่นบานดินชื่นใจ
คนสัตว์ได้พึ่งป่า มารักษาป่าไม้ไทย
สิ้นป่าเหมือนสิ้นใจ ช่วยปลูกใหม่ไว้ทดแทน

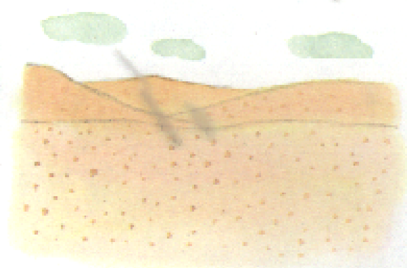

บทที่ ๑๘
นิทานจากท้องฟ้า

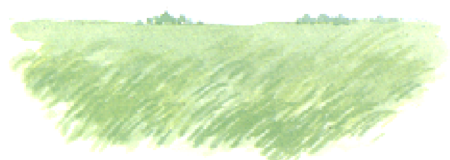

กำแพง

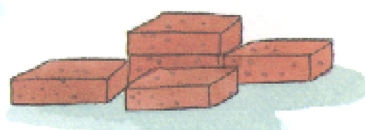
ทะเลทราย

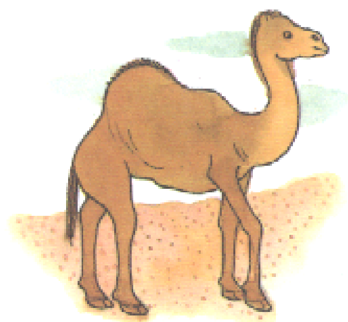
ทุ่งหญ้า

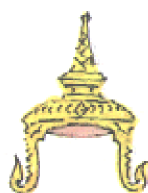
นางฟ้า

อิฐ

อูฐ

มงกุฎ

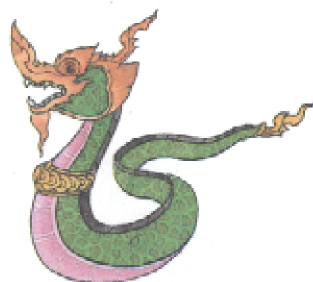
เพชร

เหาะ

พญาครุฑ

พญานาค

นิทานจากท้องฟ้า

บ่ายวันหนึ่ง หลังจากนักเรียนทำแบบฝึกหัดวิชาเลขคณิตเสร็จแล้ว ครูตลับบอกนักเรียนว่า “วันนี้ครูจะพาเธอไปดูภาพนิทานบนท้องฟ้า ซึ่งมีนิทานสนุก ๆ” นักเรียนต่างดีใจรีบเข้าแถวเดินตามครูตลับไปหลังโรงเรียน ครูตลับพานักเรียนไปนั่งใต้ต้นไม้ใกล้กำแพงอิฐ นักเรียนชอบมานั่งเล่นที่นั่น เพราะมีต้นไม้ให้ร่มเงามาก อากาศดี และเงียบสงบ

“ครูครับ ภาพนิทานบนท้องฟ้ามีหรือครับ ผมเห็นมีแต่ก้อนเมฆลอยอยู่บนท้องฟ้า” ยอดถาม

“เธอดูก้อนเมฆให้ดีซิว่าเธอเห็นภาพอะไรบ้าง นั่นแหละเป็นภาพนิทานจากท้องฟ้า” ครูตลับบอกยอด

นักเรียนต่างมองขึ้นไปบนท้องฟ้าทางทิศตะวันตก เห็นเมฆบนท้องฟ้าสีครามลอยเป็นกลุ่ม ๆ เป็นภาพต่าง ๆ เมฆบางก้อนต้องแสงอาทิตย์เป็นสีชมพูอ่อน ๆ บางก้อนเป็นสีฟ้า บางก้อนเป็นสีขาว เป็นภาพที่

สวยงามมาก เมื่อเมฆเคลื่อนตัวไปตามลมพัด ภาพก้อนเมฆที่มีรูปต่าง ๆ ก็เปลี่ยนไป

"เธอดูก้อนเมฆบนท้องฟ้าแล้ว เธอคิดถึงเรื่องอะไรบ้าง ลองเล่านิทานจากก้อนเมฆตามความคิดของเธอได้ไหม" ครูตลับถามนักเรียน

"ผมเห็นนางฟ้าใจดี สวมมงกุฎเพชรด้วยครับ นางฟ้ากำลังเหาะมาที่ทุ่งหญ้า" วิชาพูดพร้อมกับชี้ให้เพื่อน ๆ ดูก้อนเมฆที่ถูกแสงแดดเป็นประกายบนท้องฟ้า

"ครูครับ ดูก้อนเมฆก้อนนั้นซิครับ" ก้องชี้ให้

ครูตลับและเพื่อน ๆ ดูเมฆก้อนหนึ่ง "มีชายแก่ใจดีกำลังเลี้ยงแกะอยู่ในทุ่งหญ้า เขาแบกถุงใส่ขนมอร่อย ๆ ไว้แจกเด็ก ๆ ด้วยครับ" ก้องเล่านิทานตามความคิดของเขา

"ครูคะ ดูเมฆก้อนนั้นซิคะ ชายผู้หนึ่งกำลังขี่อูฐ น่าจะเป็นตำรวจขี่อูฐตรวจทะเลทราย" ประกายเล่านิทานพร้อมกับชี้ให้เพื่อน ๆ ดูกลุ่มเมฆกลุ่มหนึ่ง

อารีชี้ให้เพื่อน ๆ ดูเมฆก้อนหนึ่งแล้วเล่าว่า "ฉันเห็นพญาครุฑตัวใหญ่บินมาจะจับพญานาค พญา-ครุฑมีอำนาจและเก่งกาจมาก ดูสิพญาครุฑกับ

พญานาคกำลังจะต่อสู้กันแล้ว ฉันคิดว่าพญาครุฑมีโอกาสชนะมากกว่า”

นักเรียนพากันดูก้อนเมฆที่ลอยอยู่บนท้องฟ้าและต่างก็เล่านิทานตามความคิดของตนอย่างสนุกสนาน บางทีรูปร่างของก้อนเมฆก็เปลี่ยนไปตามลมพัด

“นักเรียนรู้ไหมว่า ก้อนเมฆที่นักเรียนเห็นเกิดจากอะไร” ครูตลับถามนักเรียน

“เมื่อวานผมอ่านหนังสือจากห้องสมุดเรื่องเมฆและฝน ผมพอจะอธิบายได้ครับ” วิชาบอกครูตลับ

และอธิบายว่า "เมฆเป็นกลุ่มละอองน้ำ เกิดจากน้ำบนพื้นผิวโลกระเหยเป็นไอน้ำ ลอยตัวขึ้นไปบนท้องฟ้า ยิ่งสูงขึ้นไป อากาศยิ่งเย็น ไอน้ำก็กลั่นตัวเป็นละอองน้ำ กลายเป็นเมฆรวมกันเป็นหยดน้ำ มากเข้าก็จะกลายเป็นฝนตกลงมายังพื้นดินอีกครั้งหนึ่ง"

"เก่งมากวิชาที่เธอชอบอ่านหนังสือ" ครูตลับชม "การอ่านหนังสือเป็นการหาความรู้ ใครอ่านมากก็ได้ความรู้มาก ถ้านักเรียนอยากเป็นคนเก่ง มีความรู้ก็ต้องอ่านหนังสือมาก" ครูตลับบอกนักเรียน

คำใหม่ในบทเรียน

กลั่น กลาย การหา การอ่าน กำแพง แกะ ความรู้ เคลื่อน แจก ต่อสู้ ตะวันออก ท้องฟ้า ทะเลทราย ทุ่งหญ้า นั่น นางฟ้า แบก แบบฝึกหัด เปลี่ยน เมื่อวาน รวม ระเหย ละอองน้ำ โลก สีคราม สีชมพู สีฟ้า แสงแดด หยดน้ำ ห้องสมุด เหาะ แหละ อ่อน ไอน้ำ **เก่งกาจ พญาครุฑ พญานาค เพชร มงกุฎ เมฆ อร่อย อำนาจ อิฐ อูฐ โอกาส**

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

เลขคณิต	อ่านว่า	เลก–คะ–นิด
ภาพ	อ่านว่า	พาบ
อิฐ	อ่านว่า	อิด
อูฐ	อ่านว่า	อูด
เมฆ	อ่านว่า	เมก
ทิศ	อ่านว่า	ทิด
อากาศ	อ่านว่า	อา–กาด
โอกาส	อ่านว่า	โอ–กาด
มงกุฎ	อ่านว่า	มง–กุด
เพชร	อ่านว่า	เพ็ด
แสงอาทิตย์	อ่านว่า	แสง–อา–ทิด
พญาครุฑ	อ่านว่า	พะ–ยา–ครุด
พญานาค	อ่านว่า	พะ–ยา–นาก

อ่านคำที่มี จ ช ฎ ฏ ฐ ฑ ต ถ ท ธ ศ ษ ส สะกด

คำที่มี จ ช ฎ ฏ ฐ ฑ ต ถ ท ธ ศ ษ ส สะกด อ่านออกเสียงเหมือน ด สะกด เป็นคำในมาตราแม่ กด

เก่งกาจ	อ่านว่า	เก่ง–กาด
ร้ายกาจ	อ่านว่า	ร้าย–กาด
ตำรวจ	อ่านว่า	ตำ–หรวด
ตรวจ	อ่านว่า	ตรวด
สำเร็จ	อ่านว่า	สำ–เหร็ด
เสร็จ	อ่านว่า	เส็ด
เสด็จ	อ่านว่า	สะ–เด็ด
สมเด็จ	อ่านว่า	สม–เด็ด
องอาจ	อ่านว่า	อง–อาด
บวช	อ่านว่า	บวด
กฎหมาย	อ่านว่า	กด–หมาย
ปรากฏ	อ่านว่า	ปรา–กด
อิฐ	อ่านว่า	อิด

อูฐ	อ่านว่า	อูด
รัฐบาล	อ่านว่า	รัด-ถะ-บาน
ครุฑ	อ่านว่า	ครุด
สังเกต	อ่านว่า	สัง-เกด
อนุญาต	อ่านว่า	อะ-นุ-ยาด
รถยนต์	อ่านว่า	รด-ยน
พระพุทธเจ้า	อ่านว่า	พระ-พุด-ทะ-เจ้า
พระพุทธรูป	อ่านว่า	พระ-พุด-ทะ-รูบ
เงินบาท	อ่านว่า	เงิน-บาด
มารยาท	อ่านว่า	มา-ระ-ยาด
โกรธ	อ่านว่า	โกรด
วันพุธ	อ่านว่า	วัน-พุด
อากาศ	อ่านว่า	อา-กาด
ประเทศ	อ่านว่า	ประ-เทด
ราษฎร	อ่านว่า	ราด-สะ-ดอน
ทำโทษ	อ่านว่า	ทำ-โทด
เศษกระดาษ	อ่านว่า	เสด-กระ-ดาด
เศรษฐี	อ่านว่า	เสด-ถี

พิเศษ	อ่านว่า	พิ-เสด
วิเศษ	อ่านว่า	วิ-เสด
โอกาส	อ่านว่า	โอ-กาด
สัมผัส	อ่านว่า	สำ-ผัด
ศาสนา	อ่านว่า	สาด-สะ-หนา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อ่านว่า
พระ-บาด-สม-เด็ด-พระ-เจ้า-อยู่-หัว

อ่านคำที่มี ติ ตุ รถ ตร ชร สะกด

คำที่มี ติ ตุ รถ ตร ชร สะกด อ่านออกเสียงเหมือน ด สะกด เป็นคำในมาตราแม่ กด

ชาติไทย	อ่านว่า	ชาด-ไท
ธงชาติ	อ่านว่า	ทง-ชาด
ญาติ	อ่านว่า	ยาด
ประสูติ	อ่านว่า	ประ-สูด
ปฏิบัติ	อ่านว่า	ปะ-ติ-บัด
สมบัติ	อ่านว่า	สม-บัด

เหตุ	อ่านว่า	เหด
เหตุการณ์	อ่านว่า	เหด–กาน
สาเหตุ	อ่านว่า	สา–เหด
อุบัติเหตุ	อ่านว่า	อุ–บัด–ติ–เหด
สามารถ	อ่านว่า	สา–มาด
เนตร	อ่านว่า	เนด
มิตร	อ่านว่า	มิด
เพชร	อ่านว่า	เพ็ด

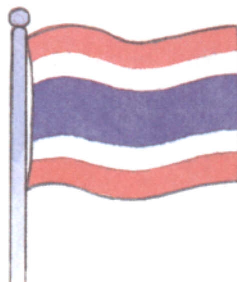

พระพุทธรูป

ตำรวจ

หนึ่งบาท

ธงชาติ

สมบัติ

ตำรวจ	ตรวจดู	ธงชาติ	ศาสนา
สำเร็จ	เสด็จมา	อนุญาต	ปฏิบัติ
อุบัติเหตุ	เศรษฐี	กฎหมาย	ปรากฏ
ชาติไทย	ญาติพี่น้อง	จิตใจ	พระพุทธเจ้า
มรกต	ทรัพย์สมบัติ	รัฐบาล	ประเสริฐ
สาหัส	ปราศจาก	ประเทศชาติ	ไม่โกรธกัน

นักเรียนจะต้องไม่โกรธกัน

ตำรวจสามารถจับคนร้ายได้

คนร้ายต้องรับโทษตามกฎหมายของบ้านเมือง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จเยี่ยมราษฎร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประสูติเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๐

พระพุทธเจ้าเป็นผู้ตั้งพระพุทธศาสนา

ธงชาติไทยเรียกว่าธงไตรรงค์

คนขับรถต้องปฏิบัติตามกฎจราจรจึงจะไม่เกิดอุบัติเหตุ

อากาศ

อากาศที่เราหายใจอยู่นี้ มีอยู่รอบ ๆ โลกของเรา อากาศที่อยู่รอบโลกมีประโยชน์ต่อคนและสัตว์ และช่วยให้โลกของเราไม่ร้อนเกินไปหรือเย็นเกินไป ถ้าโลกไม่มีอากาศ คนและสัตว์ก็อยู่ไม่ได้

ปัจจุบันมีคนมากมาย รถยนต์ก็มากขึ้น โรงงานต่าง ๆ ก็ปล่อยควันออกมาทำให้อากาศเป็นพิษ อากาศเป็นพิษย่อมเป็นอันตรายต่อชีวิตของคนเรา ทำให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ มีอายุสั้น

อ่านเสริมบทเรียน

กลองเป็นเหตุ

มีชายคนหนึ่งเป็นนักตีกลองฝีมือดีตีกลองได้ไพเราะจนเป็นที่เลื่องลือ เขาเดินทางท่องเที่ยวไปตามงานต่าง ๆ และแสดงฝีมือตีกลองหาเงินเลี้ยงชีวิต ครั้นลูกชายของเขาเติบโตขึ้น เขาจึงถ่ายทอด

วิชาการตีกลองให้แก่ลูกชายจนเก่งทัดเทียมกับเขา สองคนพ่อลูกได้ใช้วิชาตีกลองหาเลี้ยงชีวิตตลอดมา

วันหนึ่ง สองคนพ่อลูกเดินทางเข้าไปแสดงในเมือง ซึ่งมีงานประจำปี เสียงกลองของเขาทั้งสองมีความไพเราะและฟังสนุกสนานยิ่งนัก ผู้คนมากมายต่างห้อมล้อมชมฝีมือการตีกลองของเขา ทำให้เขาเก็บเงินได้มาก

ครั้นเวลาใกล้ค่ำ สองคนพ่อลูกเดินทางกลับบ้าน เขาเดินไปตามทางที่ไม่ค่อยมีคนกล้าเดินผ่าน เพราะมักจะถูกคนร้ายดักซุ่มตีชิงเงินทองอยู่เสมอ ลูกชายนักตีกลองจึงหยิบไม้ตีกลองตีกลองเป็นเพลงบ้างไม่เป็นเพลงบ้าง

พ่อจึงบอกว่า “ลูกเอ๋ย เจ้าควรจะตีกลองให้เป็นจังหวะ เป็นเพลงเหมือนกับว่ามีทหารเดินแถวมาจะเหมาะกว่า” ฝ่ายลูกชายไม่ทันคิดให้รอบคอบจึงบอกพ่อไปว่า “ฉันไม่ตีอย่างพ่อบอกหรอก ฉันจะตีอย่างนี้แหละ เพราะเสียงกลองอย่างนี้ขับไล่คนร้ายได้เหมือนกัน”

ขณะนั้นคนร้ายที่ซุ่มอยู่ข้างทางได้ยินเสียงกลองครั้งแรกคิดว่าเป็นทหารเดินแถวมาก็พากันตกใจรีบหนีออกจากบริเวณนั้น แต่แล้วคนร้ายก็ได้ยินเสียงกลองตีไม่เป็นเพลง จึงกลับมาใหม่ คนร้ายเห็นสองคนพ่อลูกก็จำได้ว่าเป็นนักตีกลองในงานประจำปีเก็บเงินค่าดูได้มาก คนร้ายจึงเข้าแย่งชิงเอาเงินทองไปหมด

ผู้เป็นพ่อจึงกล่าวกับลูกชายว่า “เห็นไหมเล่าเจ้าไม่เชื่อฟังพ่อ จึงถูกคนร้ายแย่งเอาทรัพย์สินเงิน-ทองไปหมด ถ้าเจ้าตีกลองเป็นเพลง เป็นจังหวะพวกคนร้ายคิดว่าทหารมาก็จะพากันหนีไป แต่เจ้า

ตีกลองไม่เป็นเพลง คนร้ายจึงแย่งเอาเงินทองของเราไปได้”

ตำรวจเก่งกาจ

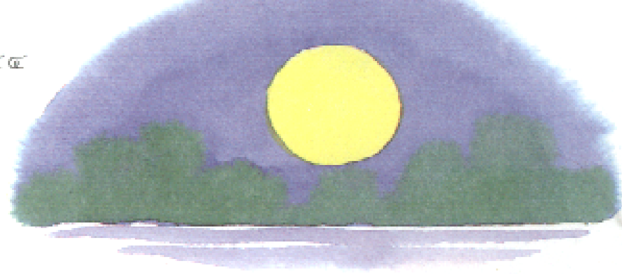
วันพุธตำรวจ ออกตรวจท้องที่
สังเกตว่ามี โจรจี้รถไฟ
ตำรวจเก่งกาจ สามารถวิ่งไล่
จับโจรเร็วไว เอาไปจำคุก
ทำชั่วไม่คิด ชีวิตไม่สุข
มีโทษมีทุกข์ ล้มลุกคลุกลาน
ตำรวจเก่งกาจ องอาจกล้าหาญ
แก้ไขเหตุการณ์ ชาวบ้านชื่นชม

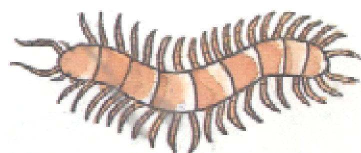
บทที่ ๑๙

ลอยกระทง

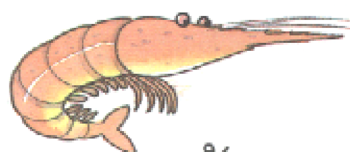

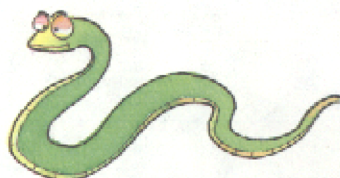
พระจันทร์

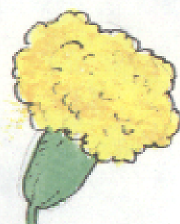
ตะขาบ

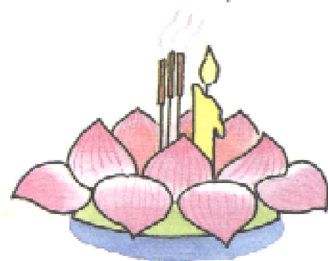
กุ้ง

งู

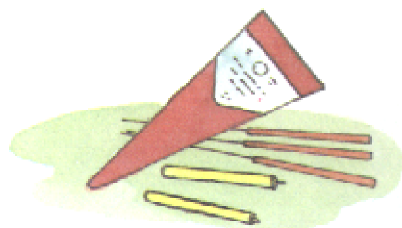
ดอกดาวเรือง

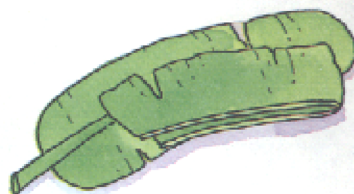
กระทง

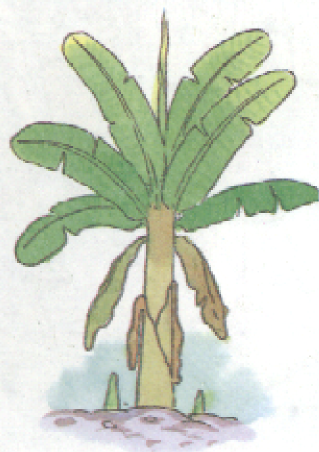
ลอยกระทง

ธูปเทียน

ใบตอง

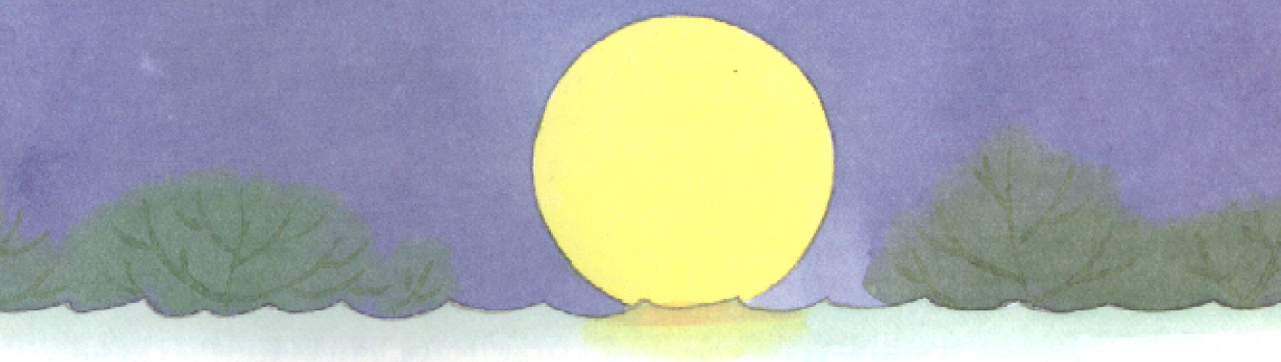
ต้นกล้วย

พายเรือ

รำวง

ลอยกระทง

วันนี้เป็นวันขึ้นสิบห้าค่ำเดือนสิบสอง เป็นวันลอยกระทง น้ำในแม่ลำคลองเต็มฝั่ง คืนนี้ที่วัดในหมู่บ้านจัดงานลอยกระทงเหมือนทุกปี ตอนเย็น อารี ประกาย ก้อง และวิชา ชวนกันไปบ้านของพลอย เด็ก ๆ พบแม่ของพลอยต่างยกมือไหว้ทำความเคารพอย่างสุภาพอ่อนน้อม วิชาบอกแม่ของพลอยว่าพวกเขาจะชวนพลอยไปลอยกระทงที่วัดและจะช่วยกันเย็บกระทง

แม่ของพลอยปลูกต้นกล้วยไว้หลายต้นที่สวนหลังบ้าน บางต้นออกเครือแล้ว แม่ว่าแม่จะสอนให้เด็ก ๆ เย็บกระทง แม่ให้พลอยไปตัดใบตอง แม่

ไปเอาไม้ก้านธูปมาทำไม้กลัดสำหรับเย็บกระทง เด็ก ๆ ช่วยแม่ทำไม้กลัด

"ตะขาบ ๆ ช่วยด้วย"

เสียงร้องของพลอยดังมาจากสวนหลังบ้าน แม่และเด็ก ๆ รีบวิ่งไปดู พลอยยืนตัวสั่น พลอยบอกว่าตะขาบตัวโตคลานผ่านหน้าของพลอย พลอยกลัวตะขาบกัด พลอยจึงร้องเสียงดัง แม่บอกเด็ก ๆ ว่าเดือนสิบสองน้ำมากทุกปี บางปีน้ำท่วมบ้านเรือน พวกงูและตะขาบจะหนีน้ำ เมื่อเราเดินในสวนในนาเราต้องระมัดระวังพวกงูและตะขาบ ใครถูกตะขาบกัดจะปวดมาก บางคนแพ้พิษตะขาบจนเป็นไข้

แม่ให้ทุกคนกลับไปที่เรือน แม่จะไปตัดใบตองเอง แม่ตัดใบตองมาหลายใบ แม่สอนให้เด็ก ๆ เย็บกระทง แม่นั่งดูเด็ก ๆ เย็บกระทง ทุกคนเย็บกระทงได้สวยงาม พลอยไปเก็บดอกดาวเรืองมาให้เพื่อน ๆ วางในกระทง และเอาธูปเทียนมาปักที่กระทง ทุกคนต่างเอาดอกไม้ธูปเทียนมาตกแต่งกระทงให้สวยงาม

พลอยถามแม่ว่า "เราลอยกระทงทำไมคะแม่"

แม่อธิบายให้เด็ก ๆ ฟังว่า เราลอยกระทงเพื่อนึกถึงบุญคุณของแม่น้ำ เราใช้น้ำในแม่น้ำในการเพาะปลูกและใช้อาบกิน แม่น้ำยังเป็นที่อาศัยของกุ้ง ปู ปลา ที่เป็นอาหารของเรา แม่น้ำจึงมีคุณแก่เรา แม่พูดต่อไปว่า เราไม่ควรทิ้งขยะและของเสียลงในแม่น้ำ เพราะจะทำให้น้ำเน่าเสีย เมื่อน้ำในแม่น้ำเน่าเสีย เราก็จะไม่มีน้ำใช้ คนเราก็จะเดือดร้อน

พลอยจึงพูดขึ้นว่า "ถ้าเราทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลองก็เหมือนกับเราทำบาป เพราะทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน" แม่พยักหน้าและยิ้มอย่างพอใจ

คืนนั้นดวงจันทร์เต็มดวงลอยอยู่บนท้องฟ้า ส่องแสงสว่างราวกับกลางวัน เสียงเพลงรำวงลอยกระทงดังไปทั่วหมู่บ้าน แม่ของพลอยพาเด็ก ๆ ไปลอยกระทง ที่ท่าน้ำหน้าวัดมีคนไปลอยกระทงกันมาก ทุกคนต่างยิ้มแย้มทักทายกัน บางคนพายเรือนำกระทงไปลอยที่กลางคลองหน้าวัด แสงเทียนจากกระทงส่องสว่างอยู่กลางน้ำท่ามกลางแสงจันทร์ เป็นภาพที่สวยงามมาก

ก่อนลอยกระทง พลอยบอกเพื่อน ๆ ว่า "ตั้งแต่นี้ต่อไป เราจะไม่ทิ้งขยะและของเสียลงในแม่น้ำลำคลองอีก น้ำจะได้ไม่เน่าเสีย" ทุกคนพากันชอบใจที่พลอยพูด แล้วร่วมกันลอยกระทงที่ท่าน้ำหน้าวัด

เมื่อลอยกระทงกันแล้ว ชาวบ้านต่างก็พากันไปที่ลานวัด เมื่อเสียงเพลงรำวงลอยกระทงดังขึ้น ทุกคนร่วมกันรำวงอย่างสนุกสนาน ก้องชมว่า แม่ของพลอยรำวงได้สวยที่สุด คืนนั้นเด็ก ๆ พากันรำวงวันลอยกระทง เด็ก ๆ ทุกคนจะไม่ลืมคืนวันลอยกระทงเลย

คำใหม่ในบทเรียน

กระทง กล้วย กัด กุ้ง ของเสีย คลาน ค่ำ เครือ งู ดวง ดวงจันทร์ ดาวเรือง เดือดร้อน ตกแต่ง ตะขาบ ทักทาย ท่ามกลาง เทียน เน่าเสีย ใบตอง ปวด ป่วย ปู พาย เพลง เพาะปลูก ไม้กลัด ยก ยิ้มแย้ม ระมัดระวัง ราวกับ รำวง เรือน ลอยกระทง วันลอยกระทง สิบสอง สิบห้า เสียงร้อง แสงเทียน อ่อนน้อม อาบ ความเคารพ ธูป บาป พยักหน้า ไม้ก้านธูป ส่องสว่าง สุภาพ แสงจันทร์ แสงสว่าง

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

สุภาพ อ่านว่า สุ-พาบ

ธูป อ่านว่า ทูบ

สกปรก อ่านว่า สก-กะ-ปรก

บาป อ่านว่า บาบ

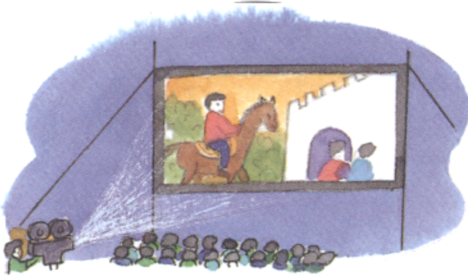
ภาพ อ่านว่า พาบ

ภาพยนตร์ อ่านว่า พาบ-พะ-ยน

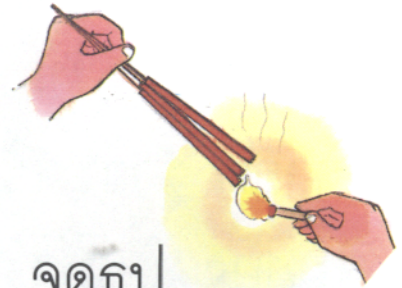
เคารพ อ่านว่า เคา-รบ

อ่านคำที่ใช้ ป พ ภ เป็นตัวสะกด

คำที่มี ป พ ภ เป็นตัวสะกด อ่านออกเสียงเหมือน บ สะกด เป็นคำในมาตราแม่ กบ

ภาพยนตร์

จุดธูป

รูปร่าง	รูปภาพ	บาปหนา	จุดธูป
บุปผา	สรุปว่า	ถูกสาป	โชคลาภ
โลภมาก	สุขภาพ	ภาพยนตร์	ภาพถ่าย

บุปผา หมายถึง ดอกไม้

เขาพูดสรุปได้อย่างน่าฟัง

รูปภาพนี้เหมือนของจริงมาก

คนพูดจาสุภาพย่อมเป็นที่รักของคนอื่น

เมื่อจุดธูปไหว้พระแล้วต้องคอยดูแล อย่าปล่อยทิ้งไว้

คนมีสุขภาพแข็งแรงย่อมไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ

ต้นกล้วย

กล้วยเป็นพืชที่ปลูกง่าย เราใช้ประโยชน์จากต้นกล้วยได้ทุกส่วน ทั้งเป็นอาหารของคนและสัตว์ และใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้ หน่อกล้วยใช้ปลูก ถ้าเราแกะกาบกล้วยข้างนอกออก ภายในจะเป็นกาบกล้วยอ่อนมีสีขาวเรียกว่า หยวกกล้วย เราใช้หยวกกล้วยเป็นอาหารของหมูได้ กาบกล้วยที่ลอกออกมาเราฉีกเป็นเส้น ๆ นำไปตากให้แห้ง ใช้เป็นเชือกผูกสิ่งของเรียกว่า เชือกกล้วย ผลกล้วยใช้เป็นอาหาร ใบกล้วยเรียกว่าใบตอง ใช้ห่อของ ใช้ทำกระทงใส่ของต่าง ๆ ดอกของกล้วยเรียกว่า หัวปลี นำมาใช้เป็นอาหาร เช่น ใช้แกงเลียง ยำหัวปลีกับกะทิ รับประทานกับก๋วยเตี๋ยวผัดไทย เป็นอาหารที่คนไทยชอบรับประทานกันมาก นอกจากนี้มีคนคิดนำเอาใยจากกาบกล้วยมาทอเป็นผ้าได้ เพราะใยจากกาบกล้วยเหนียวดี สรุปได้ว่าต้นกล้วยเป็นพืชที่มีประโยชน์ต่อคนเรามาก

อ่านเสริมบทเรียน

ทำหน้าที่ได้ดี

คืนนั้นเงียบสงัด อากาศเย็นสบาย ทุกชีวิตกำลังหลับอย่างเป็นสุข นอกจากฉันเท่านั้นที่ยังนอนลืมตา เมื่อมีเสียงอะไรดังมา ฉันจะกระดิกหูรับฟัง เพราะเป็นหน้าที่ของฉันที่จะต้องระวังรักษาบ้านที่ฉันอยู่

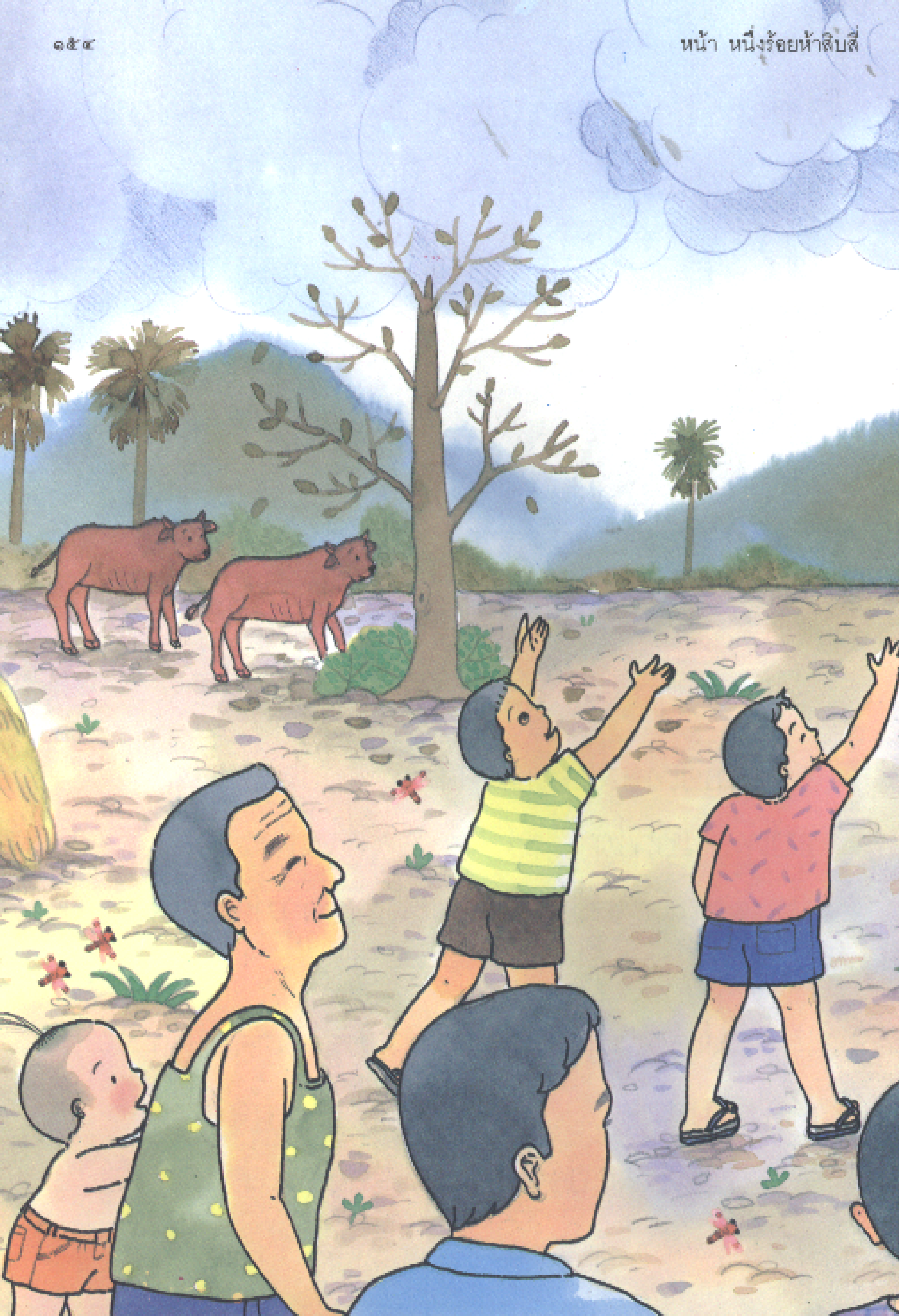
ขณะที่ฉันกำลังนึกภาพว่า ฉันกำลังแทะกระดูกอย่างอร่อย ฉันก็ได้ยินเสียงคนเดินเบา ๆ ฉันจึงค่อย ๆ ย่องเบา ๆ ตามเสียงฝีเท้านั้น ฉันเห็นชายคนหนึ่งกำลังจะเปิดประตูบ้าน ฉันจึงเห่าด้วยเสียงดัง “โฮ่ง โฮ่ง โฮ่ง” ชายคนนั้นตกใจรีบวิ่งหนีออกไปทันที ฉันกระโจนเข้าใส่หมายจะงับน่องสักสองสามแผล แต่ไม่ทันเสียแล้ว ชายคนนั้นวิ่งหายไปในความมืด มีแต่รอยเท้าเต็มไปหมด

นายของฉันลุกขึ้นมาดู จึงรู้ว่าผู้ร้ายขึ้นบ้าน นายฉันขอบใจฉันที่ทำหน้าที่เป็นยามได้อย่างดี

ลอยกระทง

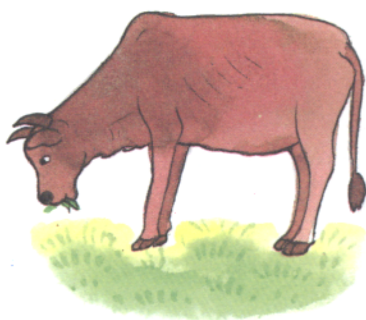
ลอยเอยลอยกระทง ลอยลงน้ำใส
ธูปเทียนปักไว้ ที่ในกระทง
ลอยทุกข์ลอยบาป ขอลาภเสริมส่ง
น้ำพัดกระทง ลอยลงไกลตา
แม่เอยแม่น้ำ มากล้ำคุณค่า
เคารพบูชา รักษาน้ำไว้
กระทงลอยวน อยู่บนน้ำใส
สว่างไสว ชื่นใจจริงเอย

บทที่ ๒๐

มาจากฟากฟ้า

โค

ชาวไร่

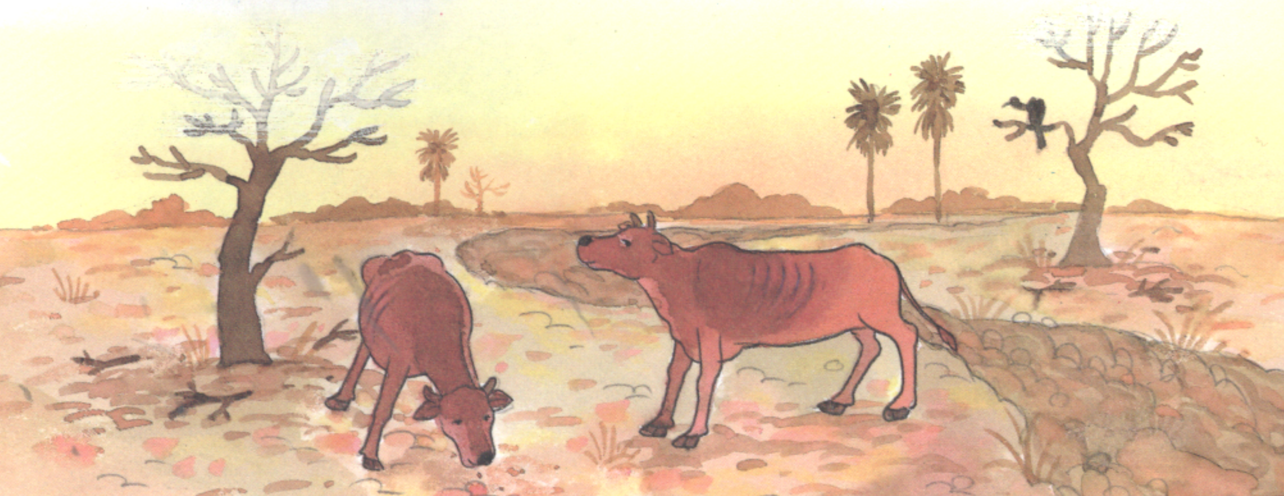

พ่อเอากะละมังมารองน้ำฝน

มาจากฟากฟ้า

ทุกปีเมื่อพ้นเดือนเมษายน ฤดูร้อนผ่านไป ฤดูฝนจะมาแทนที่ เดือนพฤษภาคมฝนเริ่มตก และจะตกชุกไปจนกว่าจะสิ้นฤดูฝน แต่เดือนพฤษภาคมปีนี้ฝนไม่ตก อากาศร้อน น้ำในคูคลองแห้งขอด ต้นไม้ต้นหญ้าก็เริ่มเหี่ยวเฉา ชาวไร่ชาวนาพากันร้อนใจว่าปีนี้คงฝนแล้ง ทำนาทำไร่ไม่ได้ สัตว์เลี้ยงก็จะล้มตายเพราะขาดน้ำ

เมื่อปีที่แล้ว ราษฎรในหมู่บ้านได้ร่วมใจกันจัดตั้งสหกรณ์เลี้ยงโคเนื้อ มีเจ้าหน้าที่จากอำเภอมาให้คำแนะนำ และยังนำข่าวดีมาแจ้งแก่คนในหมู่บ้านว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานพ่อโคพันธุ์เนื้อมาให้ เพราะทรงห่วงใยราษฎร อยากให้ราษฎรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำไร่ ทำนา ชาวบ้านต่างปลื้มปีติและซาบซึ้งในน้ำพระทัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นอย่างยิ่ง

ปีนี้ฝนแล้ว คนในหมู่บ้านรวมทั้งครอบครัวของพลอยต่างได้รับความเดือดร้อน พ่อเลี้ยงโคเนื้อไว้หลายตัว แต่ไม่มีหญ้าและน้ำให้โคกินเพียงพอ โคเริ่มผอมลง บางตัวก็เป็นโรค ทางอำเภอต้องส่งหมอรักษาสัตว์มารักษาให้

เด็ก ๆ ไม่รื่นเริงเหมือนแต่ก่อน พลอยเป็นเด็กช่างคิด พลอยบอกกับเพื่อน ๆ ว่า "เมื่อพ่อแม่ของเรามีความทุกข์ เราจะเล่นสนุกกันได้อย่างไร" พลอยคิดตลอดเวลาว่าทำอย่างไรฝนจึงจะตกลงมาบ้าง

ก้องแหงนดูท้องฟ้าแล้วพูดขึ้นด้วยเสียงหนักแน่นว่า "ฉันอยากมีฤทธิ์มาก ๆ ฉันจะแสดงฤทธิ์เรียกฝนมาตกในหมู่บ้านเรา"

ปลายเดือนพฤษภาคมแล้ว ฝนก็ยังไม่ตก อากาศยิ่งร้อนขึ้น คนในหมู่บ้านได้รับความเดือดร้อนมากขึ้น ต่างแหงนดูท้องฟ้า หมู่บ้านเงียบเหงาไม่ได้ยินเสียงร้องเพลงและเสียงหัวเราะเหมือนแต่ก่อน

แล้ววันที่ทุกคนในหมู่บ้านตื่นเต้นยินดีถ้วนหน้าก็มาถึง วันนั้นเป็นวันเสาร์ ผู้ใหญ่บ้านกล่าวด้วยเสียงอันดังท่ามกลางชาวบ้านที่มาชุมนุมกันว่า

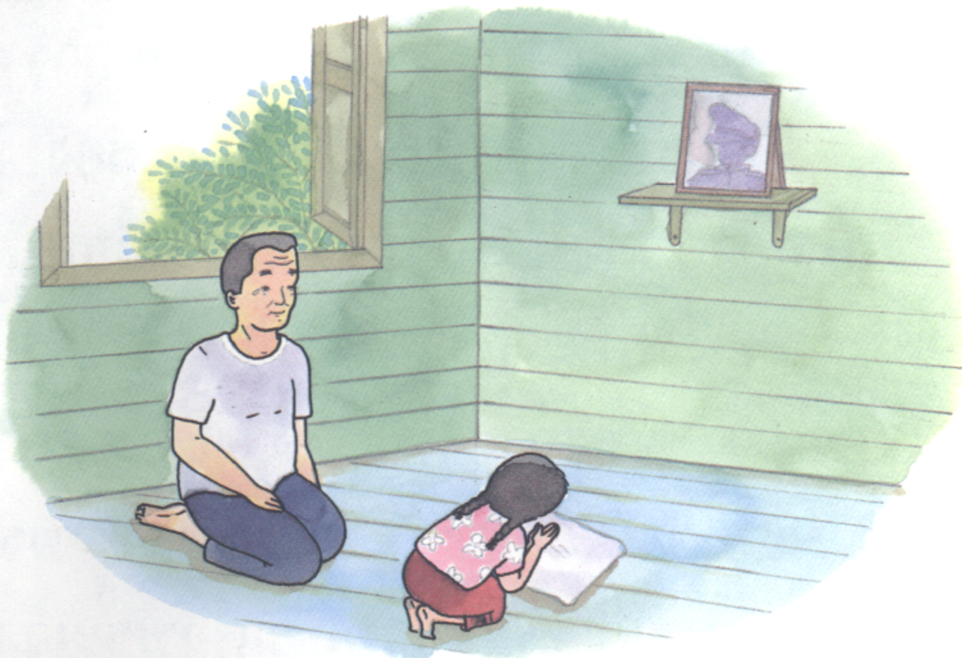
"ฝนจะตกในหมู่บ้านของเราแล้ว ในหลวงทรงมีพระเมตตาแก่พวกเรา เราจะได้รับน้ำฝนจากโครงการฝนหลวง ทางราชการจะส่งหน่วยทำฝนหลวงมายังหมู่บ้านเราในวันจันทร์นี้" เมื่อผู้ใหญ่บ้านกล่าวจบชาวบ้านต่างโห่ร้องด้วยความดีใจ

วันจันทร์ เด็ก ๆ พากันวิ่งออกมาที่ลานบ้าน ต่างกระโดดโลดเต้นร้องตะโกนบอกต่อ ๆ กันให้ดูเครื่องบินลำหนึ่งที่บินวนเวียนอยู่บนท้องฟ้าเหนือหมู่บ้าน พร้อมทั้งโปรยสิ่งที่ใช้ทำฝนหลวง ผู้ใหญ่ก็วิ่งตามเด็กออกมาดูด้วย

ท้องฟ้าเริ่มมืดครึ้ม ก้อนเมฆจับกลุ่มกันมากขึ้น แล้วสิ่งที่ทุกคนดีใจเป็นที่สุดก็คือฝนตกลงมาเป็นที่น่าอัศจรรย์ยิ่งนัก

พ่อของพลอยวิ่งออกไปนอกบ้าน เอากะละมังมารองน้ำฝน พ่ออาบน้ำฝนและตะโกนแข่งกับเสียงฝนว่า “นี่แหละน้ำพระทัยจากในหลวง น้ำพระทัยที่มาจากฟากฟ้า”

พลอยดีใจจนแทบร้องไห้ เธอวิ่งเข้าไปในบ้านเพื่อเปลี่ยนเสื้อผ้าที่เปียกฝน พลอยเห็นปู่ก้มลงกราบที่พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พลอยได้ยินเสียงปู่พูดว่า พระเมตตาของ

พระองค์แท้ ๆ จึงทำให้ฝนตก พระบารมีของพระองค์เย็นฉ่ำดังสายฝน พลอยก้มลงกราบบ้าง เมื่อเงยหน้าขึ้นพลอยเห็นนัยน์ตาของปู่มีน้ำตาไหลซึม ด้วยความสำนึกในพระกรุณาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

คำใหม่ในบทเรียน

ก้ม กระโดดโลดเต้น กราบ การทำไร่ ขอดครึ้ม ความเดือดร้อน ความตื่นเต้น ความสำนึก คำแนะนำ คู เครื่องบิน โคเนื้อ โครงการ เงย เงียบเหงา เจ้าหน้าที่ แจ้ง ฉ่ำ ชาวไร่ ชุก ชุมนุม ซาบซึ้ง ซึม ตลอดเวลา ถ้วน ทรงทำไร่ แทบ น้ำฝน น้ำพระทัย ในหลวง

ปลาย ปลื้มปีติ เปียก โปรย ฝนหลวง พ่อโค เพิ่ม เพียงพอ ฟากฟ้า มืด ยินดี รอง ร้อนใจ รักษา รายได้ รื่นเริง ล้มตาย วนเวียน สายฝน สิ้น เสื้อผ้า หน่วย หนักแน่น ห่วงใย เหนือ เหี่ยวเฉา แหงน โห่ อย่างยิ่ง ความทุกข์ ความเมตตา นัยน์ตา พระกรุณา พระบรม-ฉายาลักษณ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบารมี พระเมตตา พระราชทาน พระองค์ พฤษภาคม เมษายน ราชการ ราษฎร ฤดู ฤทธิ์ แล้ง สหกรณ์ อัศจรรย์

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

ราษฎร อ่านว่า ราด-สะ-ดอน

สหกรณ์ อ่านว่า สะ-หะ-กอน

พระราชทาน อ่านว่า พระ-ราด-ชะ-ทาน

มีฤทธิ์ อ่านว่า มี-ริด

พระบรมฉายาลักษณ์

อ่านว่า พระ-บอ-รม-มะ-
ฉา-ยา-ลัก

พระบารมี อ่านว่า พระ-บา-ระ-มี
นัยน์ตา อ่านว่า ไน-ตา
พระกรุณา อ่านว่า พระ-กะ-รุ-นา
อัศจรรย์ อ่านว่า อัด-สะ-จัน

อ่านคำที่มี ฤ

คำที่มี ฤ จะอ่านออกเสียง รึ บ้าง ริ บ้าง เรอ บ้าง

ฤ อ่านออกเสียง รึ

ฤดู อ่านว่า รึ-ดู
พฤษภาคม อ่านว่า พรึด-สะ-พา-คม
พฤศจิกายน อ่านว่า พรึด-สะ-จิ-กา-ยน
พฤหัสบดี อ่านว่า พรึ-หัด-สะ-บอ-ดี
ประพฤติ อ่านว่า ประ-พรึด

ฤ อ่านออกเสียง ริ

ฤทธิ์ อ่านว่า ริด

ฤ อ่านออกเสียง เรอ

ฤกษ์ อ่านว่า เริก

ฤๅ อ่านออกเสียง รือ

ฤๅษี อ่านว่า รือ–สี

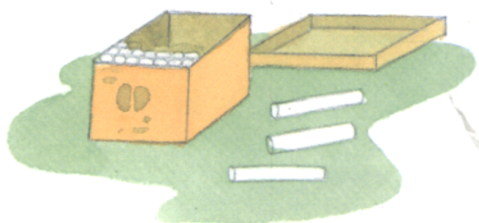
ฤดูร้อน เดือนพฤศจิกายน เดือนพฤษภาคม วันพฤหัสบดี มีฤทธิ์ ฤกษ์ดี พระฤๅษี ประพฤติ

ฤดูร้อนอากาศร้อน
เดือนพฤษภาคมเริ่มต้นฤดูฝน
เดือนพฤศจิกายนเริ่มต้นฤดูหนาว
ผู้ประพฤติดีย่อมเป็นสุข

อ่านคำที่มีการันต์

์ เรียกว่า ไม้ทัณฑฆาต พยัญชนะที่มี ์ กำกับ เรียกว่า ตัวการันต์ เราจะไม่ออกเสียง

กษัตริย์	อ่านว่า	กะ–สัด
รถยนต์	อ่านว่า	รด–ยน
ภาพยนตร์	อ่านว่า	พาบ–พะ–ยน
สัตวแพทย์	อ่านว่า	สัด–ตะ–วะ–แพด
สัตว์	อ่านว่า	สัด
พระองค์	อ่านว่า	พระ–อง
ชอล์ก	อ่านว่า	ช้อก
หนังสือพิมพ์	อ่านว่า	หนัง–สือ–พิม
ฤทธิ์	อ่านว่า	ริด
วันจันทร์	อ่านว่า	วัน–จัน
วันศุกร์	อ่านว่า	วัน–สุก
วันเสาร์	อ่านว่า	วัน–เสา
ดวงจันทร์	อ่านว่า	ดวง–จัน
ดวงอาทิตย์	อ่านว่า	ดวง–อา–ทิด
สัปดาห์	อ่านว่า	สับ–ดา
พระสงฆ์	อ่านว่า	พระ–สง
มนุษย์	อ่านว่า	มะ–นุด
อุตส่าห์	อ่านว่า	อุด–ส่า

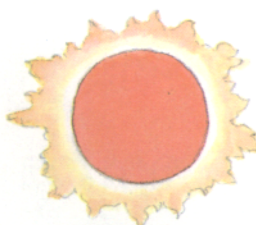
ชอล์ก

หนังสือพิมพ์

ดวงจันทร์

ดวงอาทิตย์

พระสงฆ์

ดวงจันทร์	วันเสาร์	ฤาษี	มีฤทธิ์
สัปดาห์	หาชอล์ก	พระองค์	พระสงฆ์
พระกรุณา	นัยน์ตา	ราษฎร	สหกรณ์

พระสงฆ์อยู่ที่วัด

พระฤาษีมีเวทมนต์คาถาและมีฤทธิ์

นักเรียนอ่านข่าวในหนังสือพิมพ์

สัปดาห์หนึ่งมีเจ็ดวัน ได้แก่ วันอาทิตย์ วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์ และวันเสาร์

ดวงจันทร์ส่องแสงในเวลากลางคืน แต่ดวงอาทิตย์ส่องแสงในเวลากลางวัน

อ่านคำ ร หัน

รร เรียกว่า ร หัน อ่านออกเสียง อัน

สวรรค์ อ่านว่า สะ-หวัน

บรรเลง อ่านว่า บัน-เลง

จัดสรร อ่านว่า จัด-สัน

พรรษา อ่านว่า พัน-สา

จำนรรจา อ่านว่า จำ-นัน-จา

อัศจรรย์ อ่านว่า อัด-สะ-จัน

วันเฉลิมพระชนมพรรษา

อ่านว่า วัน-ฉะ-เหลิม-พระ-ชน-มะ-พัน-สา

เด็ก ๆ เชื่อว่านางฟ้าอยู่บนสวรรค์

หน่วยทำฝนหลวงทำให้ฝนตกในฤดูแล้ง ชาวนาว่าเป็นเรื่องอัศจรรย์มาก

ทางราชการจัดสรรที่ทำกินให้ชาวนา

วันเฉลิมพระชนมพรรษาเป็นวันคล้ายวันประสูติของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

รร เรียกว่า ร หัน เมื่อมีตัวสะกดอ่านออก-เสียง อะ เช่น ธรรม อ่านว่า ทำ

ธรรม	อ่านว่า	ทำ
พระธรรม	อ่านว่า	พระ–ทำ
ธรรมดา	อ่านว่า	ทำ–มะ–ดา
ธรรมชาติ	อ่านว่า	ทำ–มะ–ชาด

พระธรรมเป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า
ตามธรรมดาสัตว์ป่าย่อมดุร้าย
ต้นไม้ในป่าย่อมขึ้นเองตามธรรมชาติ

ฝนหลวง

ฝนเกิดจากไอน้ำในอากาศลอยขึ้นไปบนท้องฟ้าแล้วรวมตัวกันเป็นก้อนเมฆ เมื่อเมฆรวมตัวกันหนาแน่นก็จะเกิดเป็นฝนตกลงมา เป็นฝนธรรมชาติ บางพื้นที่ชาวนาชาวไร่ประสบปัญหาความแห้งแล้ง ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ทำให้ขาดแคลนน้ำดื่มน้ำใช้

และน้ำสำหรับเพาะปลูก ชาวนาชาวไร่ก็เดือดร้อน

ในหลวงทรงเห็นว่าการทำให้ฝนตกลงมายังพื้นที่ที่แห้งแล้งจะช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของชาวนาชาวไร่ได้ พระองค์ทรงคิดค้นการทำฝนเทียม โดยทดลองนำเครื่องบินบินอยู่เหนือเมฆ แล้วนำน้ำแข็งแห้งไปโปรยให้เป็นฝอย ก้อนเมฆจะรวมตัวกัน แล้วพ่นละอองน้ำไปที่ก้อนเมฆ เมฆก็จะกลายเป็นฝนตกลงมา เรียกว่าฝนเทียม เราเรียกฝนเทียมว่าฝนหลวง เพราะเป็นฝนที่ในหลวงทรงให้คิดค้นหาวิธีทำให้ฝนตก

อ่านเสริมบทเรียน

เที่ยววันเฉลิมพระชนมพรรษา

วันที่ ๕ ธันวาคม ของทุกปี เป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประชาชนชาวไทยชื่นชมยินดีเป็นอย่างมาก ทางราชการจัดให้มีงานเฉลิมพระชนมพรรษา ตามอาคารบ้านเรือนและสถานที่ต่าง ๆ จะประดับธงชาติ ประดับไฟหลากสีสว่างไสวสวยงามราวกับเมืองสวรรค์

“โชคดีจังนะ วันนี้แม่กับพ่อจะพาเราไปเที่ยวงานเฉลิมพระชนมพรรษา” สุดาบอกสุนารีในตอนเย็นหลังจากรับประทานอาหารเย็น เมื่อทุกคนเตรียมตัวเรียบร้อยแล้ว แม่กับพ่อก็พาลูกทั้งสองคนไปเที่ยวงานเฉลิมพระชนมพรรษาที่หน้าศาลากลางจังหวัด

บริเวณงานผู้คนมากมาย บางคนถือธงชาติ บางคนถือเทียนเพื่อเตรียมจุดถวายพระพรแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในงานมีร้านขายของมากมาย บรรดาพ่อค้าแม่ค้าต่างร้องเรียกผู้คนให้ซื้อของ

แม่กับพ่อพาลูก ๆ เดินฝ่าฝูงชนไปยังเวทีที่มีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอยู่ มีพานดอกไม้ธูปเทียนจัดอย่างสวยงาม แม่ยกมือไหว้พระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และแจกเทียนให้พวกลูก ๆ ถือไว้

ในไม่ช้า ทุกคนได้ยินเสียงดนตรีบรรเลงเพลงอย่างสนุกสนาน แสดงว่าใกล้เวลาที่ทุกคนจะร้องเพลงถวายพระพรแล้ว สักครู่ผู้ว่าราชการจังหวัดก็มาถึง ผู้ว่าราชการจังหวัดขึ้นไปบนเวทีถวายบังคมพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แล้วอ่านคำถวายพระพรแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว บริเวณงานเงียบสงัด ไม่มีแม้แต่เสียง

ประกาศขายสินค้า เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดอ่านคำถวายพระพรจบแล้ว ไฟในบริเวณงานก็ดับลง ทุกคนต่างจุดเทียน ไฟจากแสงเทียนสว่างไสวเป็นภาพที่สวยงามมาก แล้วทุกคนต่างร้องเพลงสดุดีมหาราชาดังกระหึ่มทั่วบริเวณงาน ทุกคนน้อมใจรำลึกถึงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขอพระองค์ทรงพระ-เจริญเป็นมิ่งขวัญของชาวไทย

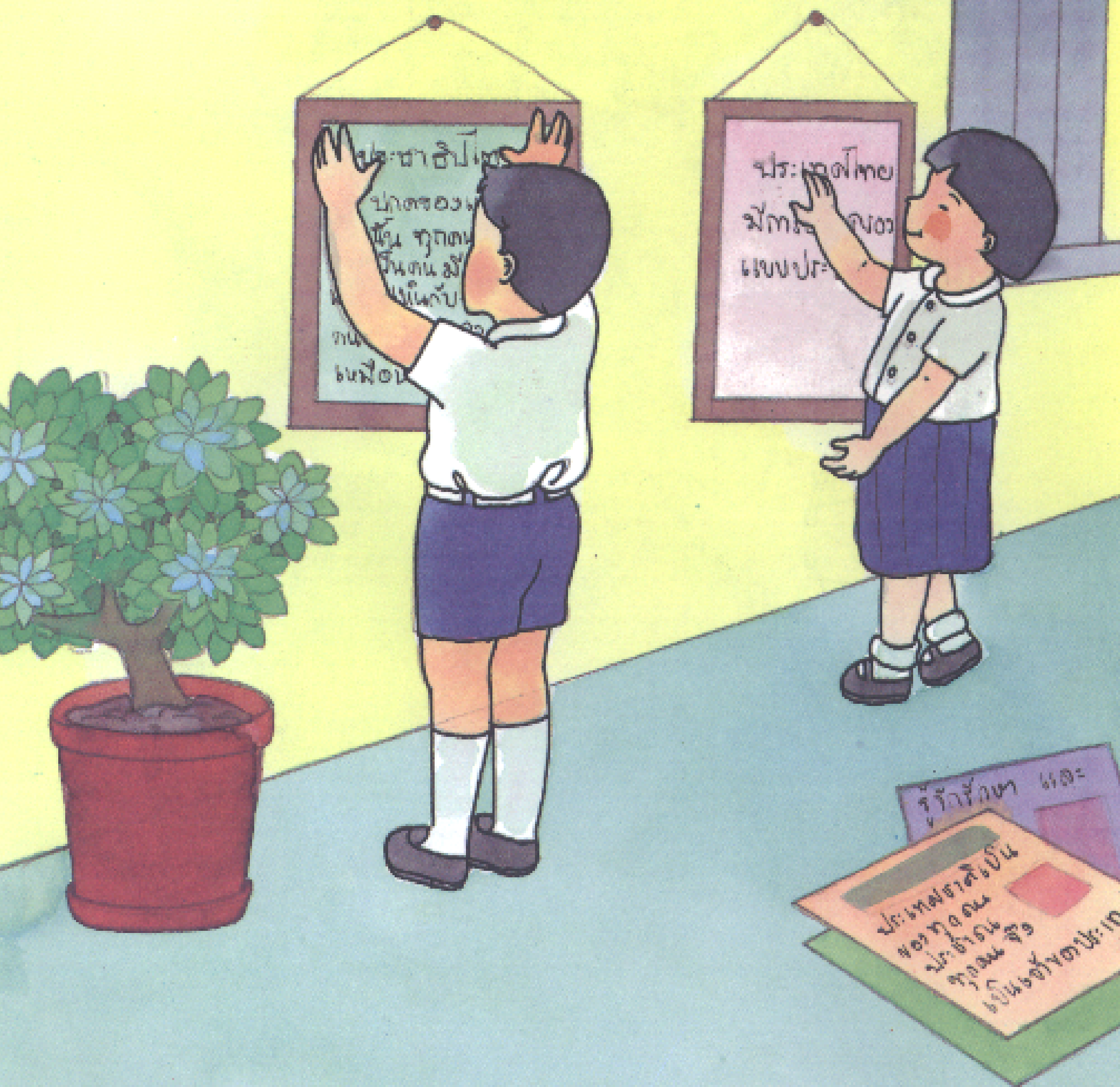
คืนนั้นสุดากับสุนารีเที่ยวงานด้วยความสนุกสนาน เมื่อกลับถึงบ้านแม่บอกว่า "แม่ปลื้มใจมากที่ได้ถวายพระพรแด่ในหลวงของเรา ขอให้พระองค์ทรงพระเจริญ"

พระกรุณา

หนังสือพิมพ์ลงข่าว ฤดูหนาวหนาวตัวสั่น
ไม่มีผ้าห่มกัน ลมหนาวนั้นพัดโหมมา
พระสงฆ์และชาวบ้าน ขาดอาหารกันทั่วหน้า
ทุกข์เข็ญเป็นสัปดาห์ ขาดเสื้อผ้าและยากิน
ข่าวถึงองค์กษัตริย์ ทรงเป่าปัดทุกข์ภัยสิ้น
ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน ทุกท้องถิ่นอบอุ่นใจ
เสื้อผ้าและอาหาร พระราชทานเอาใจใส่
พระองค์ทรงห่วงใย ซาบซึ้งใจไทยทุกคน

บ้านเมืองของเรา

บทที่ ๒๑
ประชาธิปไตย

ประชาธิปไตย

หนูแดงคนดี เธอมีน้ำใจ
ยิ้มแย้มแจ่มใส ใครใครชอบเธอ
พูดจาน่ารัก เอ่ยทักเมื่อเจอ
พูดคุยเสมอ เพื่อนเกลอชอบคบ
ใครพูดชี้แจง หนูแดงฟังจบ
ด้วยความเคารพ ไม่ลบหลู่ใคร
เพื่อนเพื่อนทำงาน มาวานเธอได้
เธอช่วยเต็มใจ ช่วยให้งานดี

เมื่อมีปัญหา ปัญญาย่อมมี
เธอหาวิธี อย่างมีเหตุผล
ความคิดขัดแย้ง หนูแดงไม่บ่น
เห็นใจทุกคน ช่วยค้นช่วยคิด
หนูแดงเด็กไทย เข้าใจนึกคิด
ชาติคือชีวิต ผูกมิตรพึ่งพา
หนูแดงรู้ดี เสรีมีค่า
ตั้งใจรักษา ประชาธิปไตย

คำใหม่ในบทเรียน

ขัดแย้ง คน ค่า แจ่มใส ชีวิต ทัก นึกคิด บ่น ผูก พึ่งพา เพื่อนเกลอ ย่อม ลบหลู่ วาน เสรี เอ่ย ประชาธิปไตย ปัญญา ปัญหา มิตร หนูแดง เหตุผล

แบบฝึกอ่าน

อ่านคำยาก

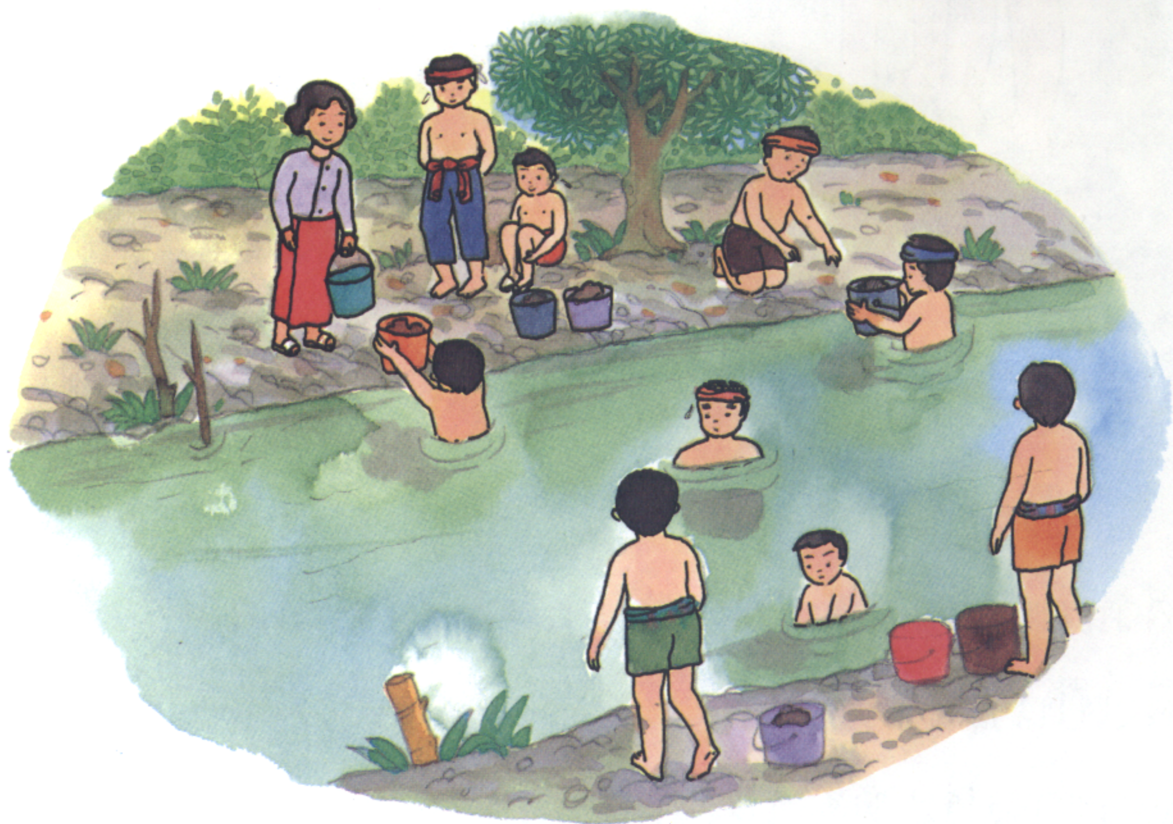
ปัญหา	อ่านว่า	ปัน-หา
ปัญญา	อ่านว่า	ปัน-ยา
เหตุผล	อ่านว่า	เหด-ผน
มิตร	อ่านว่า	มิด
ประชาธิปไตย	อ่านว่า	ประ-ชา-ทิบ-ปะ-ไต
เทอม	อ่านว่า	เทิม
พากเพียร	อ่านว่า	พาก-เพียน
เกียจคร้าน	อ่านว่า	เกียด-คร้าน

ประเทศชาติของเรา

ประเทศชาติเป็นของคนทุกคน แต่ละคนเป็นส่วนหนึ่งของประเทศชาติ คนไทยทุกคนมาอยู่รวมกันจึงเป็นชาติไทย ประชาชนคนไทยทุกคนจึงเป็นเจ้าของประเทศ ประเทศไทยมีการปกครองระบอบ

ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นทุกคนต้องเป็นคนมีเหตุผล จะทำอะไรต้องใช้ปัญญาในการคิด ทำแต่สิ่งดีงาม ไม่แก่งแย่งชิงดีกัน ต้องเคารพซึ่งกันและกัน รู้จักแลกเปลี่ยนและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความขยัน หมั่นทำมาหากิน เคารพกฎหมาย เป็นคนมีระเบียบวินัย รู้ว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม รู้จักรักษาและทำนุบำรุง

ของส่วนรวมไม่ให้เสียหาย ถ้าทุกคนในชาติเป็นดังที่กล่าวมานี้ ประเทศไทยก็จะมีความเจริญและเป็นประชาธิปไตย

อ่านเสริมบทเรียน

คำสอนของครู

ก่อนโรงเรียนปิด ครูสอนนักเรียนว่า โรงเรียนปิดแล้วนักเรียนอยู่บ้าน นักเรียนควรช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ต้องอ่านเขียนทบทวนหนังสือ ถ้านักเรียนไม่อ่าน

ไม่เขียน นักเรียนก็จะลืม ใครอยากเป็นคนเรียนเก่งก็ต้องอ่านหนังสือ เขียนหนังสืออยู่เสมอ

นักเรียนต้องตื่นนอนแต่เช้า เมื่ออาบน้ำ แปรงฟันแต่งตัวแล้ว ควรช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ฝึกฝนอ่านเขียนหนังสือ พักผ่อนและเล่นกับเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ถึงตอนค่ำนักเรียนต้องไหว้พระและไหว้พ่อแม่ก่อนนอน ใครทำได้ตามที่ครูพูดก็จะเป็นเด็กดี

ปิดเทอม

เรียนจบชั้น ป.สอง อ่านเขียนคล่องหนูดีใจ
พากเพียรเรียนต่อไป ปิดเทอมใหญ่หนูไม่ซน
ทุกวันอ่านหนังสือ คัดลายมือหมั่นฝึกฝน
ช่วยงานในบ้านตน ช่วยทุกคนทำความดี
เล่นบ้างเมื่อว่างงาน ไม่เกียจคร้านทำหน้าที่
คุณครูว่าหนูดี เปิดเทอมนี้เก่งกว่าเดิม

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว นายพะนอม แก้วกำเนิด ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๓๕

รายชื่อคณะกรรมการจัดทำหนังสือเรียนภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ เล่ม ๒
ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๓๓)

๑. อธิบดีกรมวิชาการ	ที่ปรึกษา
๒. ท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา	ที่ปรึกษา
๓. นางฐะปะนีย์ นาครทรรพ	ที่ปรึกษา
๔. นายโกวิท ประวาลพฤกษ์	ที่ปรึกษา
๕. ม.ร.ว.สุรธวัธ ศรีธวัช	ที่ปรึกษา
๖. นางวัชรี ธุวธรรม	ที่ปรึกษา
๗. นายบรรเทา กิตติศักดิ์	ประธานกรรมการ
๘. นางสุภรณ์ สภาพงศ์	รองประธานกรรมการ
๙. นางนภาลัย สุวรรณธาดา	กรรมการ
๑๐. นางสายใจ อินทรัมพรรย์	กรรมการ
๑๑. นางประคอง สุทธสาร	กรรมการ
๑๒. นางมัลลิกา ตัณฑนันทน์	กรรมการ
๑๓. นางสาวประพีร์ เทพธรานนท์	กรรมการ
๑๔. นายมณเฑียร พุทธกาล	กรรมการ
๑๕. นางยิ่งลักษณ์ งามดี	กรรมการ
๑๖. นายธัญญา สังขพันธานนท์	กรรมการ
๑๗. นายโอภาส สอดจิตต์	กรรมการ
๑๘. นายบุญเสริม แก้วพรหม	กรรมการ
๑๙. นางสาวกุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์	กรรมการ
๒๐. นางอัจฉรา ชีวพันธ์	กรรมการ
๒๑. นางถนอมวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล	กรรมการ
๒๒. นางภาสินี เปี่ยมพงศ์สานต์	กรรมการ
๒๓. นางสาวจิตอารมย์ สวัสดิชิตัง	กรรมการ
๒๔. นางสาวเข็มทอง คันธพนิต	กรรมการ
๒๕. นางนวลจันทร์ นิเทศวรวิทย์	กรรมการ
๒๖. นางนิตยา จรูญผลฐิติ	กรรมการ
๒๗. นายโชติ ศรีสุวรรณ	กรรมการ

๒๘. นางสาวพัชรีภรณ์ จ้อยจุมพจน์ กรรมการ
๒๙. นางไพลิน วุฑฒะกุล กรรมการ
๓๐. นางสุชาดา วัยวุฒิ กรรมการ
๓๑. นายสมเจตน์ กาฬดิษย์ กรรมการ
๓๒. นางเพชราภรณ์ รื่นรมย์ กรรมการ
๓๓. นางอัมพร แต้มทอง กรรมการ
๓๔. นายอุทัย ไชยกลาง กรรมการ
๓๕. นางวันเพ็ญ สุทธากาศ กรรมการและเลขานุการ
๓๖. นางปรานี ปราบริปู กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๗. นางสาวเพ็ญศิริ กัลยาณมิตร กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๘. นางบุษบา ตระกูลสัจจาวัตร กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๙. นางสุดฤทัย มุขยวงศา กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

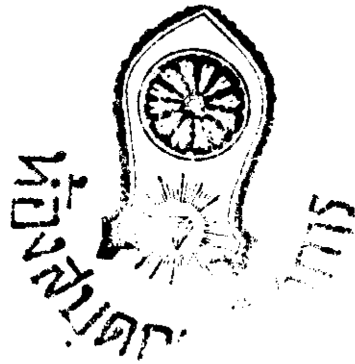
ผู้ออกแบบรูปเล่มและวาดภาพประกอบ

นายสมเจตน์ กาฬดิษย์

ผู้วาดภาพประกอบฉบับเป็นต้นแบบจริง

นางสาวประกายเดือน บวรวิญญานันท์

หนังสือภาษาไทย ชุดพื้นฐานภาษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ มี ๖ เล่ม ดังนี้

๑. หนังสือเรียนภาษาไทย ป.๒ เล่ม ๑
๒. หนังสือเรียนภาษาไทย ป.๒ เล่ม ๒
๓. คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ป.๒ เล่ม ๑
๔. คู่มือครูสำหรับใช้ควบคู่กับหนังสือเรียนภาษาไทย ป.๒ เล่ม ๒
๕. แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.๒ เล่ม ๑
๖. แบบฝึกหัดภาษาไทย ป.๒ เล่ม ๒

